

ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİNİN İHTİYAÇLARI ARAŞTIRMASI

2009

Gençliğin ihtiyaçları bilinmiyor, anlaşılıyor,
karşılanmıyor, gençlik tanınmıyor, hesaba alınmıyor;
gençliğin muhtabı yok;

Gençler ne istediğini biliyor;

gençler kendilerini geliştirmek için ortam ve fırsat istiyor; gençler bir araya gelmek, tanışmak, ve birbirine güvenmek istiyor; gençler, katılmak, söz söylemek, ve sorumluluk almak istiyor.

ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİNİN İHTİYAÇLARI ARAŞTIRMASI

2009

2009

Toplum Gönüllüleri Vakfı
Burhaniye Mah. Atilla Sok.
No: 16 Altunizade İstanbul

Bu araştırmanın tüm yayın hakları saklıdır. Aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İlk Basım : Aralık 2009

Kapak Tasarımı : R2D2 Reklam Ajansı

Sayfa Tasarımı : R2D2 Reklam Ajansı

Baskıdan kaynaklanabilecek hata veya eksiklikleri görmek için lütfen internet sitemizi www.tog.org.tr ziyaret ediniz.

ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİNİN İHTİYAÇLARI ARAŞTIRMASI

Araştırma Yöneticisi

Dr. N. Ekrem Düzen

Araştırma Asistanları

Uzm. Psk. Erhan Okşak

Uğur Elhan

Araştırma Koordinatörü

Özlem Ezgin

Teknik Koordinatör

Gökdağ Göktepe

“ Bu araştırma, kendisini ve birlikte yaşadığı insanları ilerletip geliştirmek için sorumluluk almaya hazır tüm ülke gençliğine ithaf edilmiştir. ”

Never doubt that a small group of thoughtful, committed citizens can change the world; indeed, it's the only thing that ever does.

“Düşünceli ve kendini adanmış yurttaşlardan oluşan küçük bir grubun dünyayı değiştirebileceğinden kuşku duyulmasın; bu hep böyle olur.”

Margaret Mead

ÖNSÖZ

Gençliğin ihtiyaçları alanında söylenen, dillendirilen pek çok başlık zaman zaman hepimizin gündemine geliyor. Ülkemizde gerçek zenginliğimiz, inanç, köken, düşünce ve bireysel tercihlerden oluşan toplumsal farklılıklardır. Bunun bilinciyle, Toplum Gönüllüleri- (TOG) gençlik alanında yaygın ve etkili bir sivil toplum kuruluşu olmayı hedeflemektedir. TOG gençliğin gerçek ihtiyaçlarını gençlerin ağızından dinlemeye, gençlerin kaleminden okumaya ve çözüm önerilerini de gençlerin önerileriyle geliştirmeye önem vermektedir.

Bundan böyle belirli aralıklarla sürdürmeyi düşündüğümüz gençlik araştırmaları dizisinin birincisi elinizdedir.

Bu araştırmayı tasarlarken bilimsel bir proje oluşturmayı hedefledik. Üniversitelerdeki genç nüfusun güvenilir bir örneklemini üzerinden bilgiler toplamaya özen gösterdik. Bu araştırmanın tasarımı ve uygulamasında, alışlagelmiş 'çoktan seçmeli' kapalı uçlu sorularla yönlendirici cevaplar aramadık. Gençlerin düşüncelerini kalıplar içine sığdırmaya çalışmadık. Gençlerin özgür ve gerçek yaşamlarının içinden düşüncelerini öğrenmeye, gerçek ihtiyaçlarını anlamaya ve algılamaya özen gösterdik. Sahada araştırmayı uygulayanların genç akranlar olması bu yaklaşımın güçlenmesine büyük destek ve güven sağladı.

Bir toplum düşünün ki nüfusunun yarısının sözü dinlenmiyor. Sözü dinlenmeyen, düşünceleri önemsenmeyenlerin yaşları otuz yaşın altında olduğu için söyledikleri geçerli değil, önerileri duyulmuyor, dikkate alınmıyor. Bir üniversite düşünün ki öğrencilerin gelişimlerine destek olmak, gençlerin girişimlerinin önünü açmak, öğrencilerin yaratıcı düşüncelerini hayata geçirmelerine olanak sağlamak, özgüvenlerini geliştirmek yerine, öğrencileri denetlemek, girişimlere engel olmak ön planda tutulmakta.

Bir yandan gençliğe 'güvendiğini' söyleyen yetişkin sloganları duyarsınız. Diğer yandan yetişkinlerin gençleri kendilerinin 'doğru bildikleri' hedeflere 'yönlendirmeye' çabalayan, çok yönlü dayatmacı girişimlerini yaşarsınız. Bir yandan gençlerin enerjisine yağdırılan övgüler, bu enerjiyi harekete geçirmekle sağlanabilecek toplumsal avantajlara yapılan vurguların sloganlarını ezberlersiniz. Diğer yandan bu enerjiyi pasifleştirmeye, sindirmeye yönelik girişimlerden oluşan bir çelişki kültürünü yaşar, sıkılırsınız.

Herşeyi 'en iyi ve en doğru' bildiğini savunan, yaşamında edindiği değerli deneyimlerle neyin, nasıl yapılması gerektiğini dayatan yetişkinlerin oluşturduğu bir yaklaşımdır bu. Özellikle 1980'li yıllardan bu yana, nesilden nesile aktarılan bir toplum geleneği olarak sürmektedir. Yetki vermeyen, gençlere güvenmeyen, gençlerin her alanda katılımcı isteklerini geri çeviren aynı yetişkin anlayışı bu davranış biçiminin sonunda da gençleri, 'günümüzün gençlerini' sorumsuzlukla, toplumsal konulara ilgisizlikle suçlamayı ihmal etmez.

Ve bu yaklaşımların, yaşananların sonunda mutsuz, umutsuz bir gençlik kesimi oluşur.

Neyi yanlış yapıyoruz? Neyi, nasıl düzeltebiliriz? Olumsuzlukları gerçekten düzeltmek istiyor muyuz? Bu toplumun gençlerinin şikayetleri, daha iyi bir toplum için gelecekle ilgili önerileri nedir? Merak ediyor muyuz?

Yukarıdaki soruların cevaplarıyla gerçekten ilgileniyorsak, bu toplumun gidişine biraz olsun olumlu bir katkıda bulunmak istiyorsak, bu araştırmanın sonuçlarına kulak vermemiz, sonuçlar ve öneriler üzerinde biraz olsun düşünmemiz gerekiyor.

Tabii, toplumsal gelişim süreci içinde bunca yıldır yapılan ve tekrarlanan yanlışları düzeltmeye niyetliyse, 'Sus küçüğüm, söz büyüğün!' söyleminden bir dönem için vazgeçebilmeyi göze alabilecek cesareti biz yetişkinler kendimizde görüyorsak!

Bu araştırmada emeği geçen başta Araştırma Yöneticisi Dr. N. Ekrem Düzen olmak üzere, Araştırma asistanları Erhan Okşak, Uğur Elhan, Araştırma koordinatörleri Özlem Ezgin ve Gökdağ Göktepe'yi yaptıkları özenli ve tutkulu çalışmalar nedeniyle kutluyorum.

İbrahim Betil

Toplum Gönüllüleri Vakfı
Yönetim Kurulu Başkanı

TEŞEKKÜR

“Üniversite Gençliğinin İhtiyaçları 2009” isimli bu rapor, Toplum Gönüllüleri Vakfı'nın gençlik alanında veri üretmeye dair yaptığı ilk çalışmadır. Aynı zamanda, bundan sonra yapacağı benzer çalışmaların da ilkidir.

Alandaki birçok çalışma gibi, bu çalışma da bir araştırma ekibinden fazlasının ürünüdür. Bu nedenle de birçok kişiye teşekkür borçludur. Bu araştırmanın ortaya çıkması sürecinde;

- Yerelerde araştırma formunun yaygınlaşmasını sağlayan ve araştırma verilerini büyük bir özveri ile toplayan Toplum Gönüllüsü gençlere,
- Araştırma formu ile karşılaştıkları an vakit ayırıp bizimle samimiyetle fikirlerini paylaşan tüm katılımcılara,
- Araştırmanın başında tam olarak nasıl bir işe girdiklerini anlamayıp, farkına vardıklarında kendilerini işin içine gömülmüş bulan, her bir veriyi teker teker inceleyen, anlamaya çalışan, yorumlayan, sabırla tekrar tekrar aynı metinleri okuyan ve sonunda bu raporu bize kazandıran araştırma ekibi Dr. N. Ekrem Düzen, Erhan Okşak ve Uğur Elhan'a,
- Bu araştırmaya kaynak ayıran ve süreçte de her daim sevincimizi, üzüntümüzü, sıkıntımızı, heyecanımızı paylaşan ve her zaman araştırmaya olan inançları ile bize destek olan Toplum Gönüllüleri Vakfı Yönetim Kurulu'na ve çalışanlarına,
- Deneyimlerinden çok şey öğrendiğimiz, araştırmanın çeşitli aşamalarında bizimle toplantılar yaparak ufukumuzu açan İbrahim Betil, Kerim Paker ve Yusuf Güvenç'e,
- Araştırma son halini almadan önce yaptığımız ön sunumlara davetimizi kabul edip katılarak araştırmaya katkı sunan Prof. Dr. Nurhan Yentürk, Yörük Kurtaran, Neslihan Öztürk, Serra Cankur, Fırat Şahin, Murat Oğuz, Emrah Gürsel, Evren Ergeç, E. Sener Ünal ve Burcu Haylaz'a,
- Veri girişleri ile geçen uzun gecelerde bizi yalnız bırakmayarak ziyaretimize gelen ve gerek enerjileriyle gerek fikirleriyle işin ucundan tutarak süreci keyifli kılan Gülesin Nematlu, Neslihan Öztürk, Cemre Yeşil, Murat Alemdar, Annegret Warth ve Yudit Namer'e ,

• Araştırmayı güncel veriler ile destekleyerek, istediğimiz verileri TÜİK veritabanından sağlayan İrfan Çöllüoğlu ve ekibine,

• Oldukça dar bir zamanda ve gönüllü destek vererek bu raporun dizaynından basımına kadar tüm sorumlulukları üstlenen ve araştırmaya büyük katkı sunan R2D2 Reklam Ajansı'na ve Görkem Öztürk'e,

ve burada ismini saymayı unuttuğumuz, bu raporun basımında çalışanlardan, Toplum Gönüllüleri ofisinde bizi çaysız bırakmayan Fatma Hanım'a kadar herkese teşekkür ederiz.

Bu rapor, bizim için basılı bir sayfalar toplamından fazlası oldu bu süreçte. Bakmadığımızı baktığımız, görmediğimizi gördüğümüz, duymadığımızı duyduğumuz bir süreç oldu. Bizi çoğalttı, yeni insanlarla tanıştırdı, bugüne kadar konuşmadığımız konuları tartıştırdı. Dileriz ki, raporun sesi hedef kitlelerine ulaşsın ve somut girişimlerin önünü açsın.

Alanda yapılacak daha fazla çalışmaya vesile olması dileğiyle,

Araştırma Ekibi Adına
Özlem Ezgin & Gökdağ Göktepe

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

TEŞEKKÜR

YÖNETİCİ ÖZETİ.....1

BÖLÜM I. GİRİŞ

ARAŞTIRMANIN GEREKÇESİ VE AMACI..... 7

ÖRNEKLEMİN TANITIMI 8

BÖLÜM II. GENEL SONUÇLAR12

ÜNİVERSİTE GENÇLİK İHTİYAÇLARI: SORUN BAŞLIKLARI..... 15

I. SOSYAL HAYAT 16

II. AKADEMİ 17

III. BARINMA VE YAŞAM ALANLARI 18

IV. TEMEL HİZMETLER VE GENEL KONULAR 19

SORUN BAŞLIKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ..... 21

ÜNİVERSİTE GENÇLİK İHTİYAÇLARI: ÇÖZÜM BAŞLIKLARI 23

SORUNLAR VE ÇÖZÜMLERİN ORTAK ALANLARI 26

BÖLÜM III. ÖNERİLER 29

BÖLÜM IV. YÖNTEM 31

ARAŞTIRMANIN ÖZGÜN ÖZELLİKLERİ VE SINIRLILIKLARI 31

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ 32

EK- ÜNİVERSİTE GENÇLİK İHTİYAÇLARININ ALT BAŞLIKLARA GÖRE AYRINTILI DAĞILIMI 39

YÖNETİCİ ÖZETİ

Bu çalışmada, Türkiye Üniversite Gençlik İhtiyaçları Araştırması'nın genel sonuçları sunulmaktadır.

Araştırma sonuçları; SORUNLAR, ÇÖZÜMLER, ve ORTAK ALANLAR başlıkları altında sunulmaktadır.

A. SORUNLAR

Üniversite Gençlik İhtiyaçları 12 başlık altında toplanmıştır.

1. ÜNİVERSİTEDE SOSYAL HAYAT: Öğrencilerin sosyalleşmesinin önünde örgütlenme başta olmak üzere ciddi yönetsel engeller var. Öğrencilerin bir araya gelmesini sağlayacak kolaylıklar sağlanmıyor.

2. YERLEŞİM BİRİMİNDE SOSYAL HAYAT: Pek çok yerleşim biriminde sosyal hayat olanak ve ortamları yok. Var olan az miktardaki olanak ise gençlerin yararına sunulmuyor. Hizmet ve kolaylıklar gençler gözetilerek düzenlenmiyor. Gençlerden yararlanma öne çıkıyor.

3. AKADEMİK OLANAKLAR: Kaynak azlığı öne çıkıyor. Ancak gelişigüzel bir bolluktan çok kendini geliştirme ve kendi kendine öğrenmenin desteklenmesi gerekiyor.

4. AKADEMİK YETERLİK VE KALİTE: Akademik yeterlik ve kalite konuları insan kaynakları nitelikleriyle örtüşüyor. Sadece öğretim elemanları değil öğrenci nitelikleri de istenen düzeyde değil.

5. EĞİTİM VE ÖĞRETİM YÖNETİMİ: Yönetimle öğrenci arasındaki mesafe, öğrencilerin temel adalet duygularının zedeleyecek kadar uzak. Kaynakların, öğrenci ihtiyaç ve koşullarına göre düzenlenip yönetilmiyor. Yönetim bu konuda bir endişe taşıyor.

6. BARINMA OLANAKLARI VE MALİYETİ: Öğrenci koşullarına uygun barınma hizmeti sunulmuyor yapılmıyor. Barınma hizmetleri barınacak kişilerin ihtiyaçlarından çok yönetimin anlayışını yansıtacak şekilde hayata geçiriliyor.

7. YURT OLANAKLARI VE YURT YAŞAMI: Kaynak ve olanaklar az. Ancak kaynak ve olanakların yararlanıcılar gözetilmeksizin kullanılıyor. Yurtlar asgari insani şartlara sahip değil; var olan şartlar onur kırıcı. Sınırsız kaynaklar değil insani şartlar ve kendini geliştirme düzenlemelerine ihtiyaç var.

8. YERLEŞKELER: Yerleşkeler plansız ve düzensiz. Temel hizmetler eksik veya koordineli değil. Konumlama kötü. Yerleşke uygulamaları öğrencilerin ihtiyaçları gözetilmeden yürütülüyor.

9. ULAŞIM: Araç ve yol yetersizlikleri had safhada. Üniversite içi ve dışı ulaşımında gençler hiç yokmuş gibi uygulamalar yapılıyor. Gençler sadece ekonomik girdi olarak düşünülüyor.

10. SAĞLIK: Öğrenim hayatının koşullarına uymayan ulaşım, erişim, ve koordinasyon zorlukları öne çıkıyor. Sağlık güvencesi kapsam ve uygulamaları yetersiz.

11. BESLENME: Üniversite gençliğinin beslenme ihtiyaçları karşılanmıyor. Beslenme hizmetlerinin sadece beslenme mekânlarının varlığıyla sağlanmış kabul ediliyor. Pahalılığa ek olarak kalite, temizlik, ve hijyen gibi en önce sağlanması gereken koşullar sağlanmıyor.

12. MADDİ GÜVENCELER VE GENEL ENDİŞELER: İhtiyaçlarının karşılanmadığı noktalarda düşük maddi gelir düzeyi bir sorun olarak ortaya çıkıyor. Hak, eşitlik, adalet, ve insan hakları alanlarında temel eksiklikler açıkça hissediliyor ve zaman zaman ihtiyaçların merkezinde yer alıyor.

Gençliğin sahip olduğu olanaklar yetersiz, ancak mesele sadece bundan ibaret değil; mesele, bu olanakların rasyonel olmayan uygulamalarla kullanılmasındır; rasyonel olmayan yaklaşımların kaynağı, eldeki olanakların tasarlanmasından tüketilmesine kadar hiçbir aşamada gençliğin fikrinin alınmaması, gençliğin kendine özgü koşul ve özelliklerinin hesaba katılmamasıdır; gençliği hesabın dışında tutmak gençleri gelişmemiş nitelikleriyle baş başa bırakmaktadır; gençlik, yüksek sesle söylemese bile geri kaldığının, geride ve yalnız bırakıldığının farkındadır.

* Bu araştırma, Toplum Gönüllüleri Vakfı tarafından gerçekleştirilmiş ve Sabancı Üniversitesi'nden Dr. N. Ekrem Düzen tarafından yürütülmüştür.

B. ÇÖZÜMLER

Çözümler 4 genel başlık altında toplanmıştır.

1. **MADDİ KAYNAK VE OLANAKLAR:** Üniversite gençliğinin sahip olduğu kaynaklar henüz tüm ihtiyaçları karşılamıyor. İnsan kaynakları dahil olmak üzere üniversite gençliğini ilgilendiren yatırım alanının genişletilmesi gerekiyor.

2. **KULLANMA VE YARARLANMA BİÇİMLERİ:** İhtiyaçların tümü kaynak azlığıyla ilgili değil. Bu kaynakların gençlik ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde planlanması gerekiyor. Var olan kaynaklardan verimli şekilde yararlanması için gençliğin ihtiyaç ve koşulları nesnel yöntemlerle belirlenmeli.

3. **YÖNETİM ANLAYIŞI VE YAKLAŞIMI:** Yönetimle gençlik arasındaki mesafenin acilen azalması gerekiyor. Gençlik kendisini ilgilendiren tüm konularda söz sahibi olabilmeli. Gençlik ve öğrencilikle ilgili yürütme yaptığının farkında olan bir yönetim anlayışına ihtiyaç var.

4. **ÖĞRENCİ NİTELİKLERİ:** Kaynak azlığı ve verimsiz yönetim yaklaşımına rağmen gençlik kendi niteliklerini yükseltmeye çalışıyor. Gençlik, bir yandan akademik niteliklerini diğer yandan kişisel gelişim ve entelektüel donanımını arttırma peşinde. Gençlik, engellerin farkında olduğu gibi kat etmesi gereken yolun da bilincinde.

C. SORUNLAR VE ÇÖZÜMLERİN ORTAK ALANLARI

Sorun ve çözümlerin birlikte yer aldığı ortak zeminler, 4 çalışma alanı halinde ortaya çıkmıştır.

1. “ÜNİVERSİTE, ÖĞRENCİ MERKEZLİ DEĞİL”

Gençliğin koşulları ve ihtiyaçları üniversite tarafından sorulmuyor ve belirlenmiyor. Yönetimle üniversite öğrencisi arasındaki yönetsel, insani, ve sosyal mesafeler işlevsel olmaktan çok uzak.

2. “ÜNİVERSİTE ŞEHİRİ, ÖĞRENCİ DOSTU DEĞİL”

Üniversite şehri gençliği sadece ekonomik kaynak olarak görüyor. Bunun ötesinde kabul edip benimsemiyor; hor görüyor ve 'yabancı' muamelesi yapıyor. Öğrencilere sağlanabilecek asgari kolaylıkları sağlamıyor, tersine, işleri zorlaştırıyor.

3. “ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİ BİR ARAYA GELEMİYOR, GETİRİLMİYOR”

Üniversite gençliği sosyalleşme ve serbest zaman değerlendirme ortam ve fırsatlarına sahip değil. Bu konuda olanak, hizmet, ve kolaylık bulamıyor. Örgütlenme önündeki engeller ve baskılar tüm ağırlığıyla devam ediyor.

4. “GENÇLER KENDİLERİNİ GELİŞTİRMEK İSTİYOR”

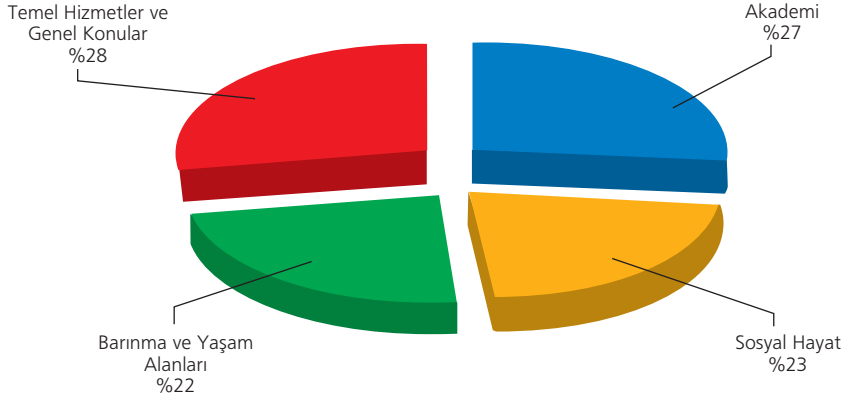
Gençler, öğrenmeyi destekleyici bir üniversite istiyor. Her şeyin hazır verilmesini değil kişisel ve bireysel olarak gelişimlerini gerçekleştirebilecekleri fırsat ve ortam talep ediyorlar. Gençler ne istediğini biliyor ve bunu iletmek istiyor.

Gençliğin ihtiyaçları bilinmiyor, anlaşılıyor, karşılanmıyor; gençlik tanınmıyor, hesaba alınmıyor; gençliğin muhatabı yok; oysa, gençler ne istediğini biliyor; gençler kendilerini geliştirmek için ortam ve fırsat istiyor; gençler bir araya gelmek, tanışmak, ve birbirine güvenmek istiyor; gençler, katılmak, söz söylemek, ve sorumluluk almak istiyor.

** Bu araştırma, Toplum Gönüllüleri Vakfı tarafından gerçekleştirilmiş ve Sabancı Üniversitesi'nden Dr. N. Ekrem Düzen tarafından yürütülmüştür.*

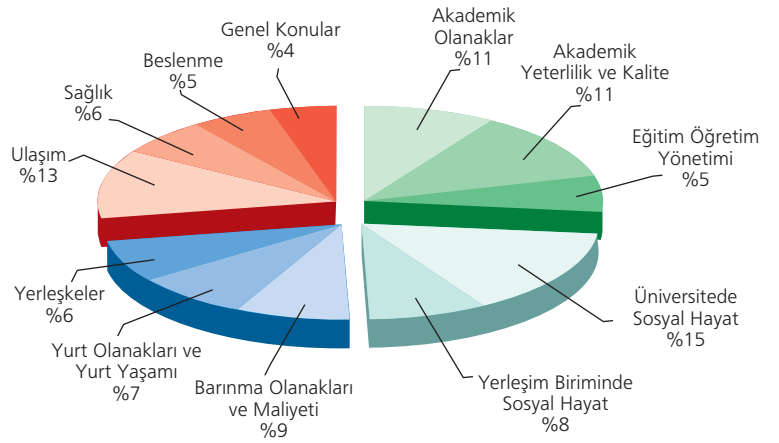
A. SORUNLAR

ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİNİN İHTİYAÇLARI Genel Kümeler

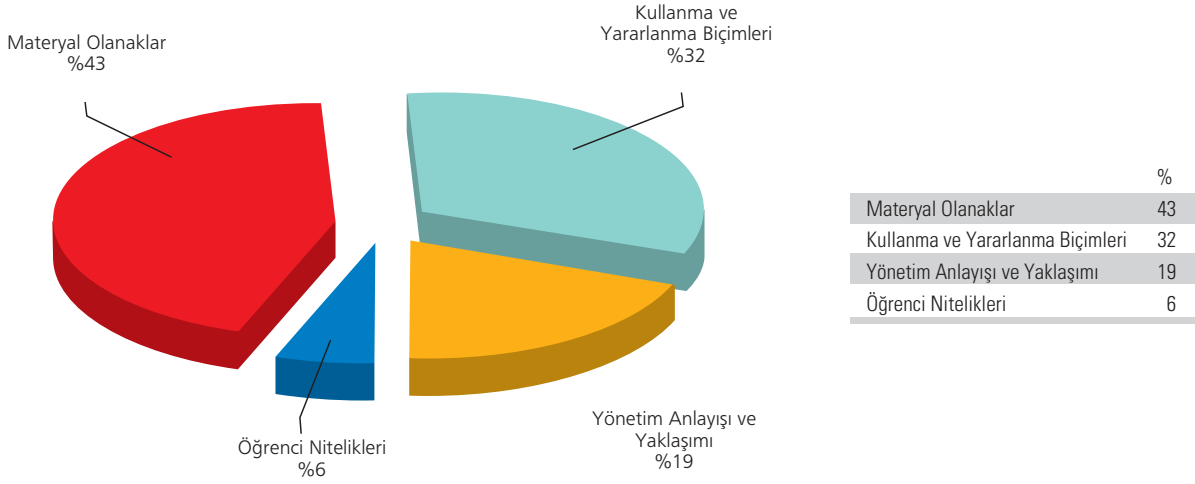

ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİNİN İHTİYAÇLARI Sorun başlıkları

Akademi %27	Akademik Olanaklar
	Akademik Yeterlilik ve Kalite
	Eğitim-Öğretim Yönetimi
Sosyal Hayat %23	Üniversitede Sosyal Hayat
	Yerleşim Biriminde Sosyal Hayat
Barınma ve Yaşam Alanları %22	Barınma Olanakları ve Maliyeti
	Yurt Olanakları ve Yurt Yaşamı
	Yerleşkeler
Temel Hizmetler ve Genel Konular %28	Ulaşım
	Sağlık
	Beslenme
	Genel Konular

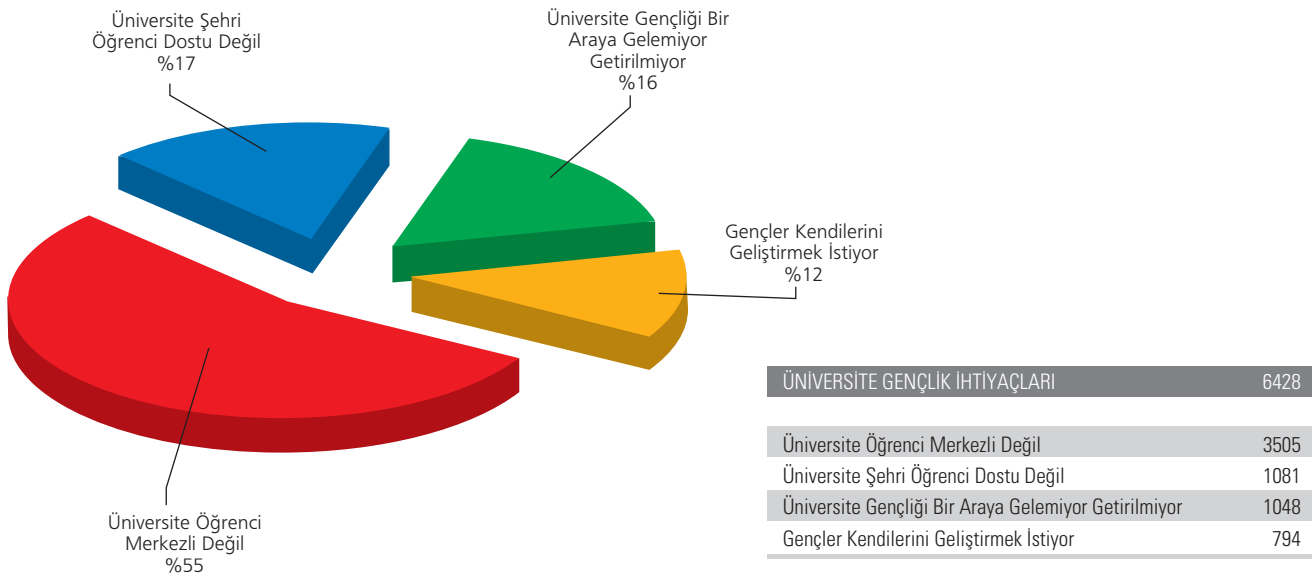

B. ÇÖZÜMLER

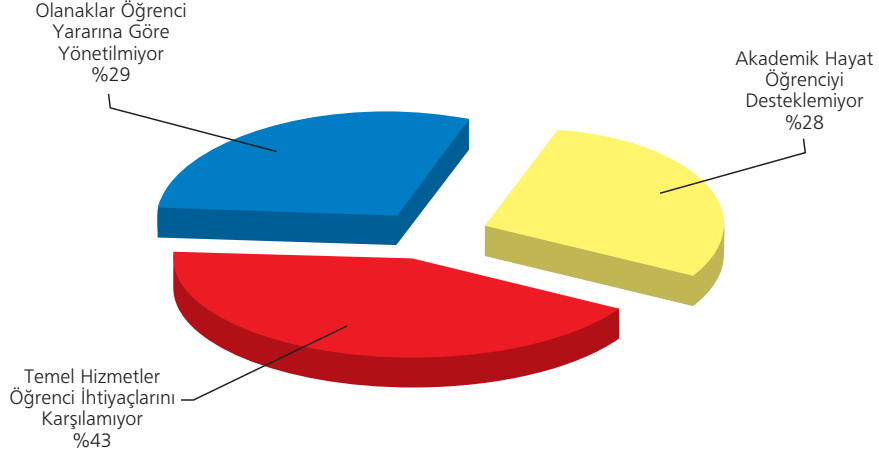

C. ORTAK ALANLAR

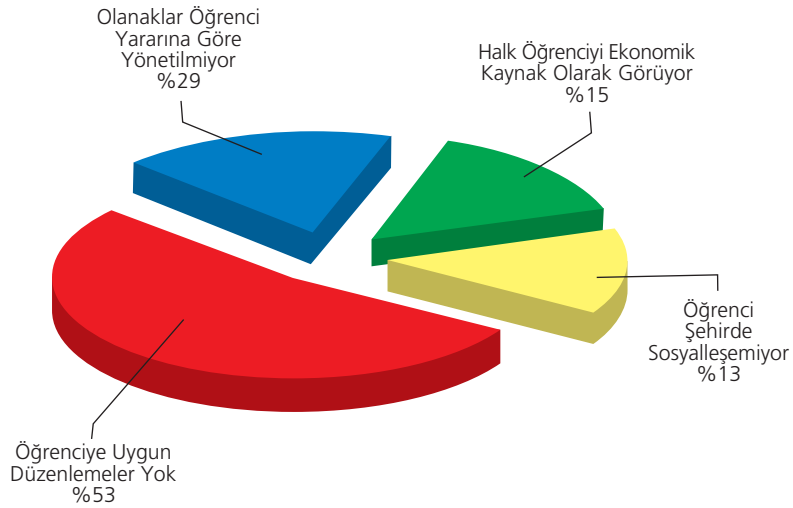
Ortak alanlar; kaynakların çoğaltılması, rasyonel kullanma ve yararlanma biçimlerinin uygulanması, bu amaçla gençliğin her an ve her koşulda tüm süreçlerde yer alması ve böylece kendini geliştirme ikliminin yaratılmasının zeminleridir.

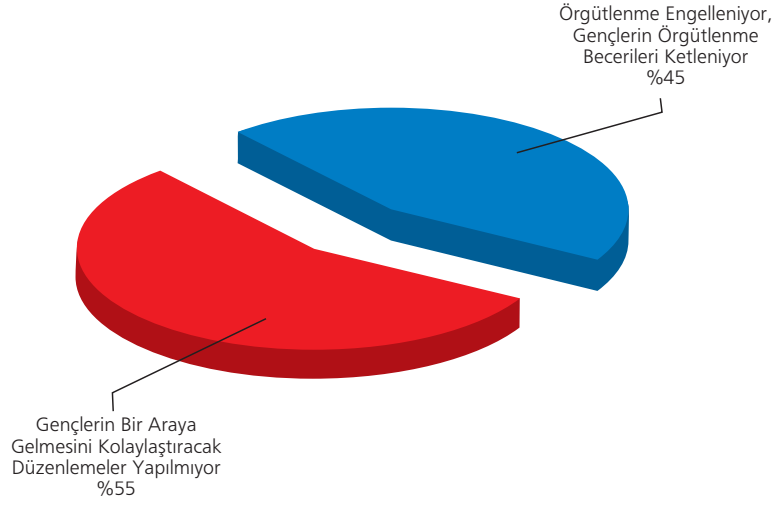
Üniversite Öğrenci Merkezli Değil

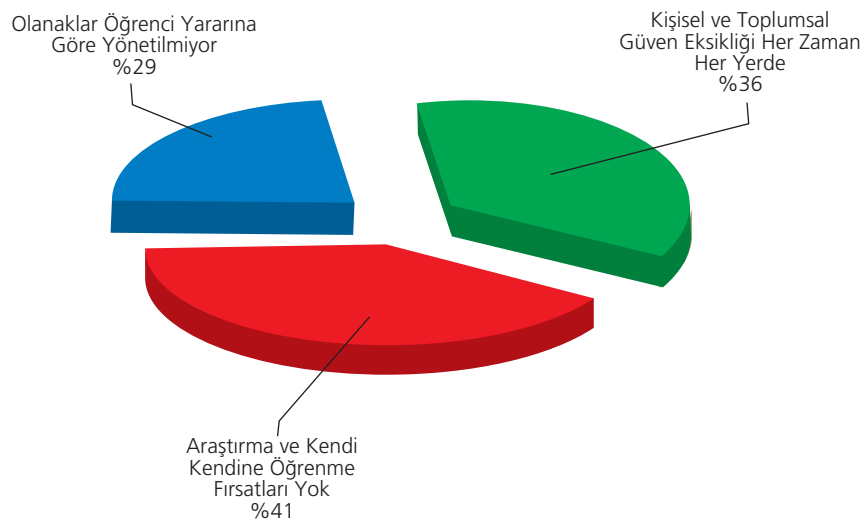
Üniversite Şehri Öğrenci Dostu Değil

Üniversite Gençliği Bir Araya Gelemiyor, Getirilmiyor

Gençler Kendilerini Geliştirmek İstiyor

BÖLÜM I: GİRİŞ

ARAŞTIRMANIN GEREKÇESİ VE AMACI

Türkiye’de gençlik, doğrudan ya da dolaylı olarak daima gündem konusudur. Ülkenin genç nüfusu ve potansiyel gücü, gençliği gündemde tutan nedenlerden sadece biridir. Daha öncelikli neden ise gençliğin toplumda ne ifade ettiği ve ne ifade etmesi gerektiği hakkındaki tartışmalardır. Gençliğe hangi şeklin nasıl verileceği, aile meclislerinden siyasi söylemlere, kahve sohbetlerinden televizyon programlarına hemen herkesin günlük gairesidir. Öte yandan gençliğin kendisi buralarda nadiren görülür, sesi az duyulur, sözü ise pek kulağa asılmaz. Öyle ki gençliği ilgilendiren en görünür zemin olan üniversitelerden bahsederken bile üniversite gençliğinin ne dediği hesaba alınmaz ve bu kimsenin tuhafına gitmez. Gençlerin halini pek de merak etmeden üniversite kurmak, işletmek, ve yönetmek olağan addedilir. Gençlikle ilgili sorunlar gençliğe değmeden halledilmeye çalışılır. Görünen odur ki ülkemiz çok dertlendiği gençleriyle ne yapacağını bilememekte, adeta bilmek istememektedir.

Bu durumun doğal bir yansıması olarak ülkemizde gençlikle ilgili nesnel araştırmalar, bu alanın büyüklük ve karmaşıklığına kıyasla hem çok azdır hem de işin çok başındadır. Gençliğin halinin araştırma yoluyla olsun duyulmadığını, bilinmediğini söylemek hiç de abartılı olmayacaktır. Bu nedenle çok sayıda ilk çalışma yapmak gerekmektedir. Bu araştırma bu anlamda bir ilk çalışma olarak tasarlanmıştır.

Bu araştırmanın iki ayırt edici özelliği vardır: Birincisi, araştırma soruları son derece genel ve sade oldukları halde daha önce hiç bu ölçekte çalışılmamıştır. İkincisi ise sorulara verilen yanıtlar, sanki tek bir kişiyle derinlemesine mülakat yapılmış gibi değerlendirilmiştir. Bu yönüyle bu araştırma bu kadar geniş bir alanda ve bu kadar geniş kapsamda yapılan ilk üniversite gençlik çalışması halini almıştır. Araştırma, bu iki özellikten yola çıkarak, üniversite gençliğinin sesinin nesnel olarak duyulabildiği bir zemin oluşturmaya çalışmıştır.

Bir ilk çalışma olarak bu araştırma aynı zamanda birkaç aşamada tamamlanacak daha geniş içerikli bir dizinin ilk bölümüdür. Tamamlayıcı ve bütünlüycü çalışmalar bu çalışmayla bağlantılı olarak yürütülmektedir.

Araştırma, üniversite öğrencisi gençlerin temel ihtiyaç alanlarını gözler önüne sererken, bu ihtiyaçlara ilişkin çözüm önerilerini de sunmaktadır. Araştırmanın amacı, daha etkin, kaliteli, ve öğrenci merkezli bir üniversite yaşamının geliştirilmesi sürecine katkıda bulunmaktır. Dolayısıyla bu araştırma, gençlik alanında iyi bir çalışma örneği olarak yer almak kadar elde ettiği nesnel sonuçlar yoluyla sosyal politikaları olumlu yönde etkilemeyi de hedeflemiştir.

N. Ekrem Düzen, PhD*
Araştırma Yöneticisi

*Sabancı Üniversitesi

ÖRNEKLEMİN TANITIMI

Üniversite Gençlik İhtiyaçları Araştırması'na 43 ildeki 59 üniversiteden 818 kadın 1068 erkek 1886 genç katılmıştır. Örneklemin yaş ortalaması 20:7 (20 yıl 7 ay), yaş aralığı ise 16 - 35'tir. Katılımcıların üniversite, il, ve coğrafi bölgelere göre dağılımı Tablo 1'de sunulmuştur. Katılımcıların daha yakından tanınmasına yardımcı olabilecek diğer bazı demografik bilgiler "Örneklemin Genel Özellikleri" bölümündeki tablo ve grafiklerden izlenebilir.

TABLO 1. ÖRNEKLEMİN ÜNİVERSİTE, İL, VE BÖLGELERE GÖRE DAĞILIMI

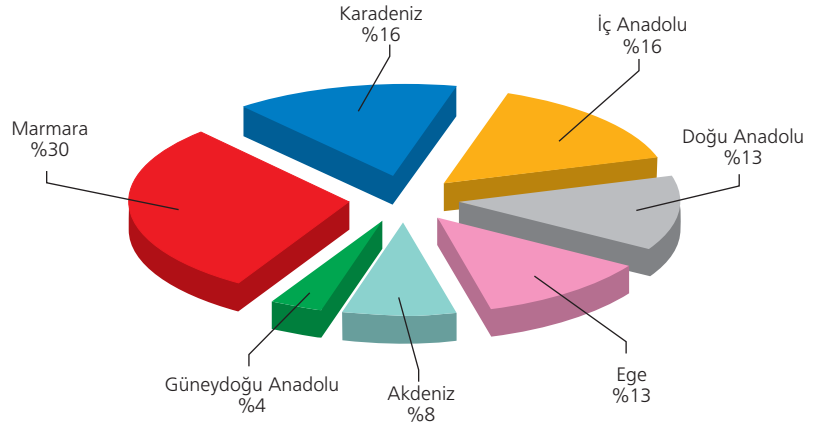
ÜNİVERSİTE	İL	BÖLGE	N
Boğaziçi Üni.	İstanbul	Marmara	566
Doğuş Üni.			
GSÜ			
Işık Üni.			
İstanbul Bilgi Üni.			
İstanbul Üni.			
İTÜ			
Marmara Üni.			
MSGSÜ			
YTÜ			
Balıkesir Üni.			
ÇOMÜ	Çanakkale		
Kocaeli Üni.	Kocaeli		
Sakarya Üni.	Sakarya		
Trakya Üni.	Edirne		
Uludağ Üni.	Bursa		
Dokuz Eylül Üni.	İzmir	Ege	244
Ege Üni.			
İzmir Ekonomi Üni.			
İYTE			
Adnan Menderes Üni.	Aydın		
Afyon Kocatepe Üni.	Afyon		
Dumlupınar Üni.	Kütahya		
Muğla Üni.	Muğla		
Pamukkale Üni.	Denizli		
Süleyman Demirel Üni.	Isparta		

ÖRNEKLEMİN ÜNİVERSİTE, İL, VE BÖLGELERE GÖRE DAĞILIMI

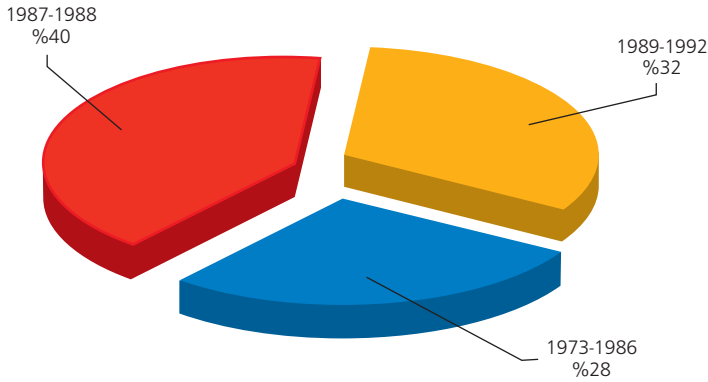
ÜNİVERSİTE	İL	BÖLGE	N	
Akdeniz Üni.	Antalya	Akdeniz	158	
Çukurova Üni.	Adana			
Sütçü İmam Üni.	Kahramanmaraş			
Mersin Üni.	Mersin			
Mustafa Kemal Üni.	Hatay			
Abant İ.B. Üni.	Bolu	Karadeniz	310	
Bartın Üni.	Bartın			
Gaziosmanpaşa Üni.	Tokat			
Karabük Üni.	Karabük			
KTÜ	Trabzon			
Ondokuz Mayıs Üni.	Samsun			
Karaelmas Üni.	Zonguldak			
Ankara Üni.	Ankara	İç Anadolu	295	
Bilkent Üni.				
Gazi Üni.				
Hacettepe Üni.				
ODTÜ				
Aksaray Üni.				Aksaray
Anadolu Üni.				Eskişehir
Bozok Üni.				Yozgat
Cumhuriyet Üni.				Sivas
Erciyes Üni.				Kayseri
Kırıkkale Üni.				Kırıkkale
Selçuk Üni.	Konya			
Atatürk Üni.	Erzurum	Doğu Anadolu	244	
Fırat Üni.	Elazığ			
İnönü Üni.	Malatya			
Kafkas Üni.	Kars			
Yüzüncü Yıl Üni.	Van			
Dicle Üni.	Diyarbakır	Güneydoğu Anadolu	72	
Gaziantep Üni.	Gaziantep			
Harran Üni.	Şanlıurfa			
Siirt Üni.	Siirt			
Toplam			1886	

Örneklemin Coğrafi Bölgelere Göre Dağılımı

BÖLGELER	1886
Marmara	566
Ege	241
Akdeniz	158
Karadeniz	310
İç Anadolu	295
Doğu Anadolu	244
Güneydoğu Anadolu	72

Örneklemin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

1973 - 1986	525
1987 - 1988	766
1989 - 1992	595

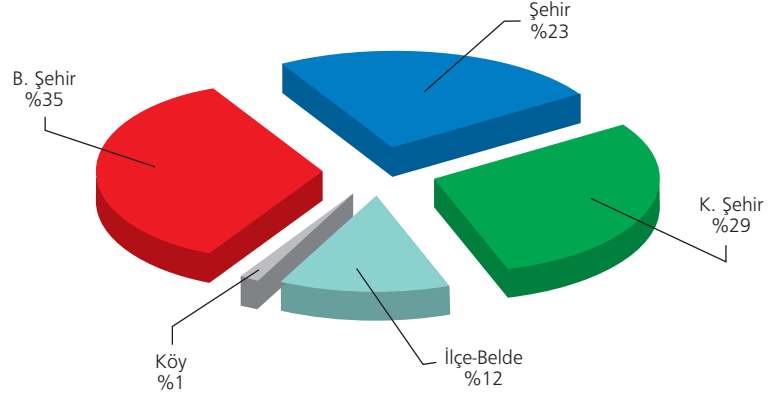
Örneklemin Cinsiyete Göre Dağılımı

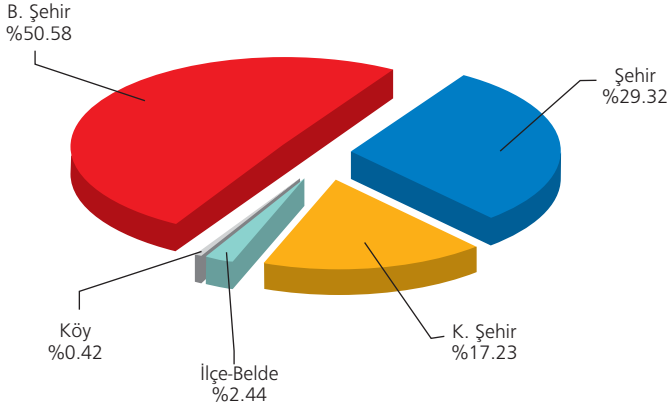
Kadın	818
Erkek	1068

Örneklemin Doğum Yeri Büyüklüğüne Göre Dağılımı

B. Şehir	634
Şehir	443
K. Şehir	552
İlçe/Belde	232
Köy	25
TOPLAM	1886

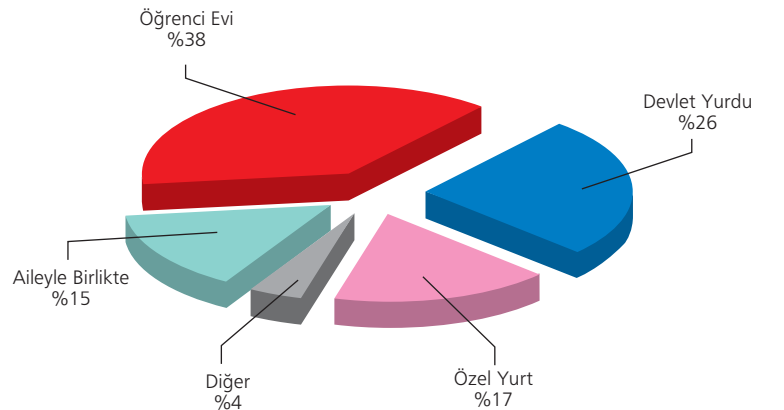
Örneklemin "Ailenin En Uzun Yaşadığı Yer" Büyüklüğüne Göre Dağılımı

B. Şehir	954
Şehir	553
K. Şehir	325
İlçe/Belde	46
Köy	8
TOPLAM	1886

Örneklemin Barınma Biçimine Göre Dağılımı

Aileyle Birlikte	280
Öğrenci Evi	713
Devlet Yurdu	487
Özel Yurt	328
Diğer	78
TOPLAM	1886

BÖLÜM II: GENEL SONUÇLAR

ÜNİVERSİTE GENÇLİK İHTİYAÇLARI: SORUN BAŞLIKLARI

Bu araştırma, Türkiye üniversite gençliğinin ihtiyaçlarını bir bütün olarak tanımlamaya çalışmaktadır. Bu nedenle çalışmanın odak noktası gençlik ihtiyaçlarının hangi başlıklar altında toplanabileceğini ortaya çıkarmak olmuştur.

Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucu, üniversite gençlik ihtiyaçları 4 genel kümede 12 sorun başlığı halinde derlenmiştir.

I. SOSYAL HAYAT

- Üniversitede Sosyal Hayat
- Yerleşim Biriminde Sosyal Hayat

II. AKADEMİ

- Akademik Olanaklar
- Akademik Yeterlik ve Kalite
- Eğitim ve Öğretim Yönetimi

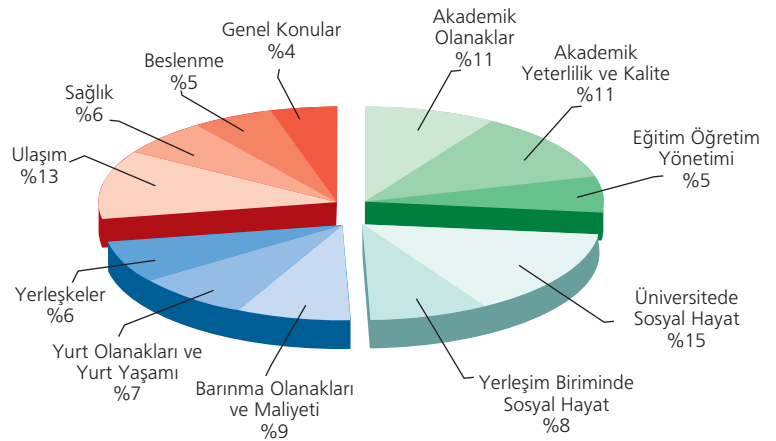
III. YAŞAM ALANLARI

- Barınma Olanakları ve Maliyeti
- Yurt Olanakları ve Yurt Yaşamı
- Yerleşkeler

IV. TEMEL HİZMETLER VE GENEL KONULAR

- Ulaşım
- Sağlık
- Beslenme
- Genel Konular

Akademik %27	Akademik Olanaklar
	Akademik Yeterlik ve Kalite
	Eğitim-Öğretim Yönetimi
Sosyal Hayat %23	Üniversitede Sosyal Hayat
	Yerleşim Biriminde Sosyal Hayat
Barınma ve Yaşam Alanları %22	Barınma Olanakları ve Maliyeti
	Yurt Olanakları ve Yurt Yaşamı
	Yerleşkeler
Temel Hizmetler ve Genel Konular %28	Ulaşım
	Sağlık
	Beslenme
	Genel Konular

ÜNİVERSİTE GENÇLİK İHTİYAÇLARI: SORUN BAŞLIKLARI		%
ÜNİVERSİTEDE SOSYAL HAYAT		14,65
Sosyal etkinlikler		5,43
Örgütlenme		5,01
Sosyalleşme ortamları		1,66
Sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinliklerin yönetimi		0,79
Spor etkinlikleri		0,76
Kültür-sanat etkinlikleri		0,48
Arkadaşlık ilişkileri		0,40
Karşı cins ilişkileri		0,11
YERLEŞİM BİRİMİNDE SOSYAL HAYAT		8,25
Birlikte yaşam ve halkın öğrenciye yaklaşımı		4,25
Yerleşim biriminde sosyal hayat		2,19
Yerleşim birimine özgü özellikler		1,80
AKADEMİK OLANAKLAR		11,23
Öğretim olanakları		4,95
Burs-kredi olanakları		2,12
Kişisel gelişim iklimi ve olanakları		1,31
Teknik olanaklar		0,89
Araştırma-proje ve staj olanakları		0,70
Akademik program olanakları		0,68
Yabancı dil öğretimi ve anadilde öğretim olanakları		0,59

%

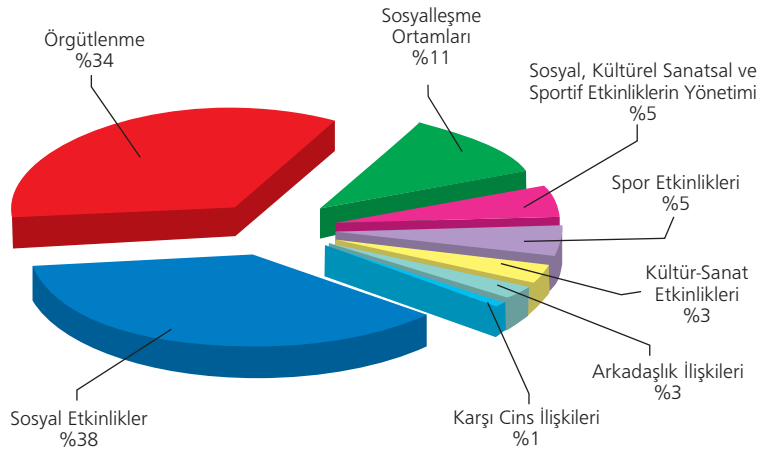
AKADEMİK YETERLİLİK VE KALİTE	10,69
Eğitim yeterlik ve kalitesi	4,82
Öğretim yeterlik ve kalitesi	1,88
Öğretim elemanları yeterlik ve kalitesi	1,32
Öğrenci nitelikleri	1,14
Öğretim elemanları-öğrenci ilişki ve iletişim kalitesi	0,90
Etik ihlaller	0,62
EĞİTİM-ÖĞRETİM YÖNETİMİ	4,73
Ders ve sınav yönetimi	2,16
Yönetim yeterlik ve kalitesi: yönetim öğrenci merkezli değil	1,38
Öğrencilerin maddi katkı payları	1,18
BARINMA OLANAKLARI VE MALİYETİ	9,38
Barınma maliyeti	5,04
Genel barınma olanakları	4,34
YURT OLANAKLARI VE YURT YAŞAMI	6,89
Yurt olanakları	3,80
Yurt yönetimi ve yurttaki yaşam kalitesi	3,10
YERLEŞKELER	6,35
Yerleşke olanakları	3,76
Yerleşke yönetimi	1,98
Güvenlik	0,61
ULAŞIM	12,99
Ulaşım olanakları	7,36
Ulaşım ücretleri	4,23
Ulaşım yönetimi	1,40
SAĞLIK	5,68
Sağlık hizmet olanakları	4,50
Sağlık yönetimi	1,18
BESLENME	5,16
Beslenme maliyeti ve beslenme yönetimi	1,82
Beslenme kalitesi	1,38
Beslenme olanakları	1,06
Beslenmede temizlik ve sağlık	0,90
MADDİ GÜVENCERLER VE GENEL ENDİŞELER	4,00
Maddi gelir düzeyi ve gelecek güvencesi	3,20
Genel endişeler	0,79

I. SOSYAL HAYAT

1. Üniversitede Sosyal Hayat

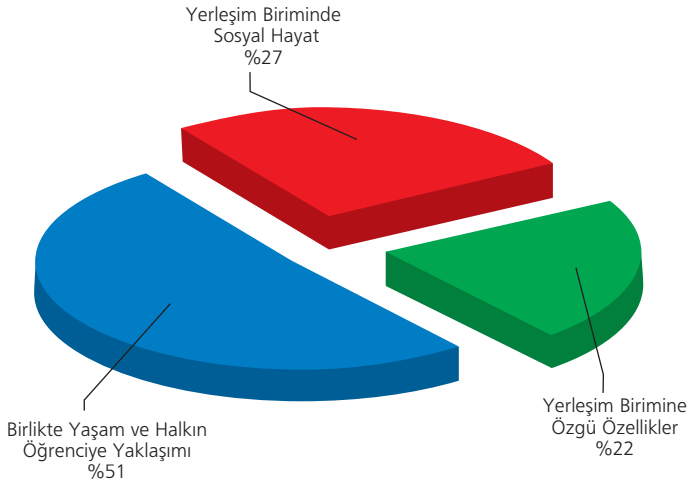
“Gençler bir araya gelmek, sosyalleşmek, serbest zamanlarını kendilerini geliştirecek şekilde kullanabilmek, istiyor. Buna paralel olarak örgütlenebilmek, düşüncelerini özgürce ifade edebilmek ve kendilerini ilgilendiren konularda söz sahibi olmak, sorumluluk almak istiyor.”

Üniversitede sosyal hayat ihtiyaçları ağırlıklı olarak (a) örgütlenme [öğrenci birlikleri ve yönetime katılım kipleri], (b) sosyal etkinlikler [bahar şenliği ve öğrenci toplulukları etkinlikleri], ve (c) sosyalleşme ortamları [serbest zaman değerlendirme kolaylıkları; kantin, kafe benzeri sosyalleşme mekanları] gibi öğrencilerin bir araya gelerek yan yana veya birlikte katıldıkları sosyal toplanmalar ve eylemler ekseninde toplanıyor. Kültürel, sanatsal ve sportif etkinlikler ise gençlerin bir araya gelme ihtiyacına göre ikincil kalıyor. Gençler, örgütlenme önünde zorlu engeller bulunduğunu ve düşüncelerini özgürce ifade edemediklerini vurguluyor.

2. Yerleşim Biriminde Sosyal Hayat

“Yerleşim birimi gençleri kabullenmiyor, gençler yerleşim biriminde birbirleriyle veya buldukları yerin insanlarıyla bir araya gelemiyor, serbest zaman değerlendirme olanakları bulamıyor.”

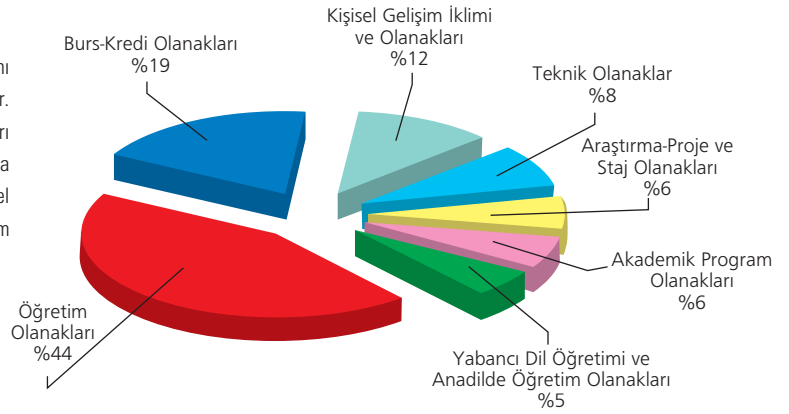
Gençlik, üniversitenin bulunduğu yerleşim biriminin sosyal olarak geri kalmışlığının farkında ve bunun kendi gelişimini kitlediğini düşünüyor. Yerleşim biriminde sosyalleşme mekanlarına ve serbest zaman değerlendirme olanaklarına ihtiyaç duyuyor. Halkın öğrenciyi ve genci bir ekonomik kaynak olmanın ötesinde kabullenmeyişinden rahatsız. Tıpkı üniversitede olduğu gibi yerleşim biriminde de ne diğer gençlerle ne de bulunduğu yerin insanlarıyla bir araya gelememekten şikayetçi. Sosyalleşme fırsat ve mekan ihtiyaçları, serbest zaman değerlendirme olanakları, ve halkın öğrenciyi kabullenmesi, kültürel ve sanatsal etkinliklerin eksikliğinin önüne geçiyor.

II. AKADEMİ

3. Akademik Olanaklar

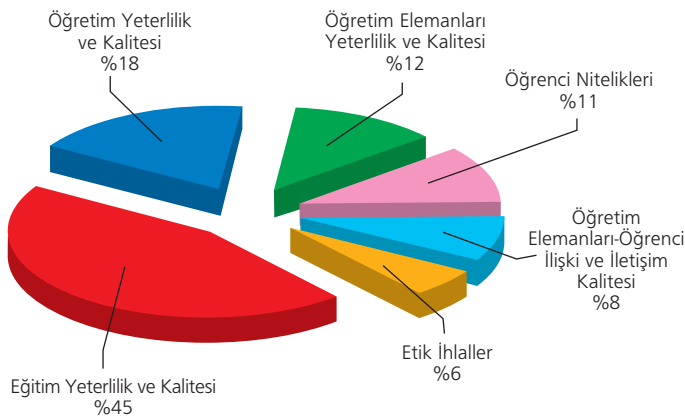
“Gençler kişisel gelişimlerini ve kendi kendine öğrenmeyi destekleyecek olanak ve ortam istiyor.”

Gençler uygulamalı öğretim ve buna bağlı olarak teknik olanakların artırılmasını istiyor. Hemen ardından burs ve kredi olanaklarının genişletilmesini vurguluyor. Üçüncü sırada ise kişisel gelişim iklimi ve gelişmiş bir kütüphaneye duydukları ihtiyacı dile getiriyorlar. Benzer bir çizgide araştırma, proje ve staj yapma motivasyonlarını belirtiyor. Böylece gençler, gelişigüzel bir bolluktan çok kişisel gelişimlerini ve kendi kendine öğrenmeyi destekleyecek olanak ve ortam sağlanmasının önemine dikkat çekiyorlar.

4. Akademik Yeterlik ve Kalite

“Gençler kendilerini geliştiren ve sorumluluklarını yerine getiren öğretim elemanları istiyor; ezberci öğretimin terk edilmesini talep ediyor, genç olarak kendini geliştirmek için çaba harcaması ve sorumluluk alması gerektiğinin farkında.”

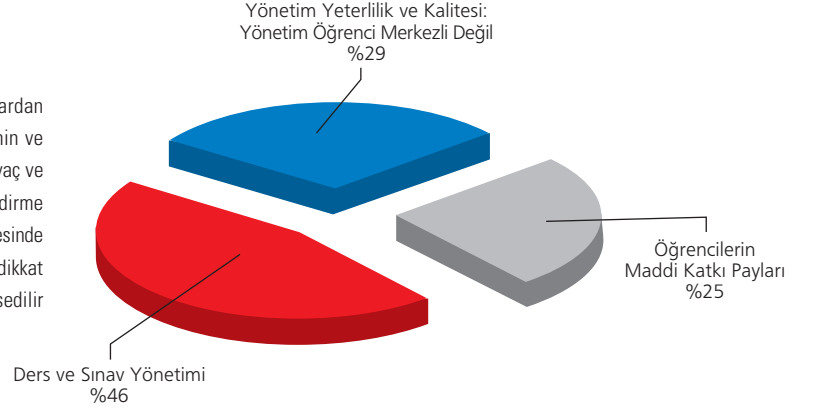

Gençler kendilerini geliştiren ve sorumluluklarını yerine getiren öğretim elemanları istiyor. Ezberci öğretimin ne olduğunu iyi tanıyor ve bundan kurtulmanın yollarını arıyor. Öğretim elemanlarıyla öğrenciler arasındaki iletişim ve ilişkinin kalitesine çok önem veriyor; bunun akademik yeterlik ve kaliteyle bağlantısını doğrudan gözliyor. Bunlara ek olarak, öğretim elemanlarının işlediği etik ihlalleri veya ayrımcılığı gözünden kaçırmadığını vurguluyor. Gençler aynı zamanda öğrencilerin de kendilerini geliştirmesi için çaba harcaması ve sorumluluk alması gerektiğini belirtiyor.

5. Eğitim ve Öğretim Yönetimi

“Gençler, yönetim-öğrenci mesafesini uzak buluyor, öğrenci ihtiyaç ve koşullarına göre hizmet üretilmediğini düşünüyor. Uygulama ve hizmetler gelişigüzel ve rasyonel değil. Harç ve hizmet ücretlerinde adaletsizlik gözleniyor.”

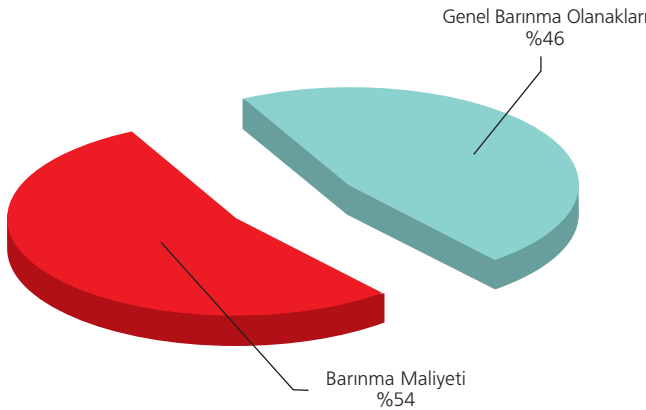
Gençler, yönetimin öğrenciyi hesaba almayan gelişigüzel uygulamalardan şikayetçi. Yönetimle öğrenci arasındaki mesafenin uzaklığını, yönetimin ve personelin ilgisizliğini ve kabalığını vurguluyor. Hizmetlerin öğrenci ihtiyaç ve koşullarına göre düzenlenmediğini belirtiyor. Ders, sınav, ve değerlendirme sisteminin öğrenciyi gözetmediğini düşünüyor. Harç ücretlerinin belirlenmesinde ve öğrenciyeye yönelik idari hizmetlerden ücret alınmasındaki adaletsizliğe dikkat çekiyor. Bilgilendirme az, bürokrasi fazla. Siyasi baskı ve ayrımcılık hissedilir derecede.

III. BARINMA VE YAŞAM ALANLARI

6. Barınma Olanakları ve Maliyeti

“Gençler, barınma birimlerinin ve maliyetlerinin kendi koşullarına göre düzenlenmesini, yurt ve ev dışında seçenek tasarlanmasını ve üretilmesini istiyor. Gençler bu düzenleme, tasarım, ve üretimlerde kendilerine danışılması gerektiğini düşünüyor ve rol almak istiyor.”

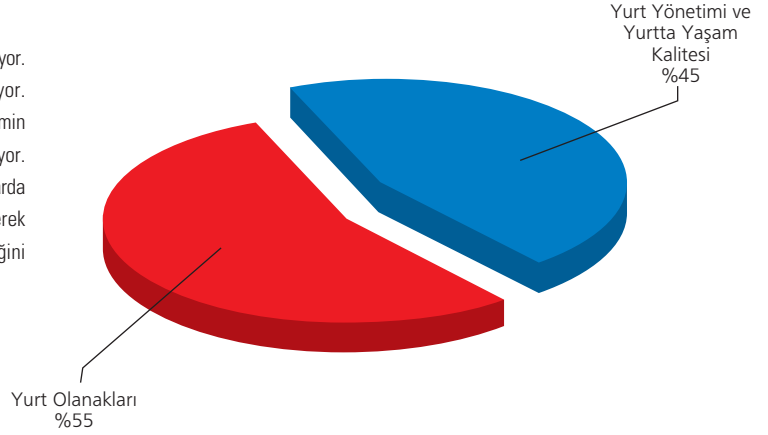

Gençler barınma olanaklarının artırılmasını ve maliyetin düşürülmesini istiyor. Barınma olanaklarının yurt ve evle sınırlı olmaması gerektiğini, üniversite öğrencisi gencin koşullarına göre tasarlanmış barınma birimleri üretilmesi gerektiğini düşünüyor. Bu konuda gençler kendi ihtiyaçlarının ne şekilde karşılanabileceği hakkında fikir sahibi, bu fikirlerine danışılmasını ve bu konuda rol almayı talep ediyor. Gençler için, barınma tipinden bağımsız olarak, ısınmanın yetersizliği (yurtlarda) ve yüksek maliyeti (evlerde) önemli bir sıkıntı konusu.

7. Yurt Olanakları ve Yurt Yaşamı

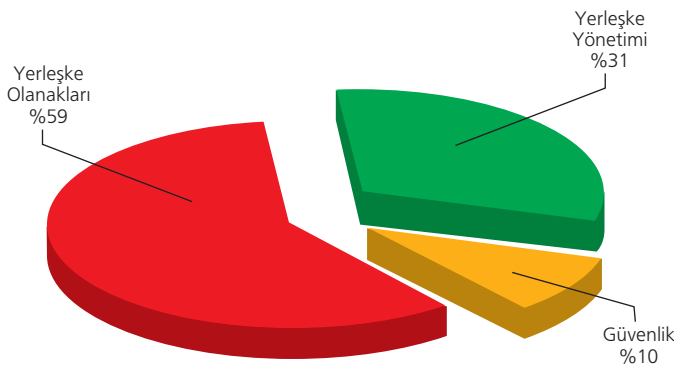
“Gençler yurt şartlarını onur kırıcı buluyor. Asgari yaşam standartları karşılanmıyor. Yönetim öğrencileri gözetmeyen ve rasyonel olmayan uygulamalar yapıyor. Yurtlarda akademik ve kişisel gelişim çalışmaları yapmak neredeyse imkansız.”

Gençler yurt şartlarının insani olmadığını, şartların onur kırıcı olduğunu düşünüyor. Yurtların asgari yaşam standartlarını karşılamadığını özellikle vurguluyor. Kapasite yetersizliği ve dolayısıyla kalabalık önemli bir sorun. Gençler yönetimin baskıcı, ayrımcı, ilgisiz, anlayışsız, ve kaba davranış ve tutumlarını fark ediyor. Temizlik ve su gibi temel ihtiyaç ve hizmetlerin dahi eksikliğini gözlüyor. Yurtlarda da serbest zaman faaliyetleri için ortam ve olanak bulunmadığını kaydederek yurtların hem akademik hem de kişisel gelişim çalışmalarını desteklemediğini belirtiyor.

8. Yerleşkeler

“Gençler, yerleşkelerin (üniversite binaları ve çevresi) öğrencilerin ihtiyaç ve koşullarından uzak şekilde verimsiz ve kötü düzenlendiğini, kötü kullanıldığını, ve kötü yönetildiğini düşünüyor. Yerleşkelerde asgari kolaylıklar eksik ve güvenlik yetersiz.”

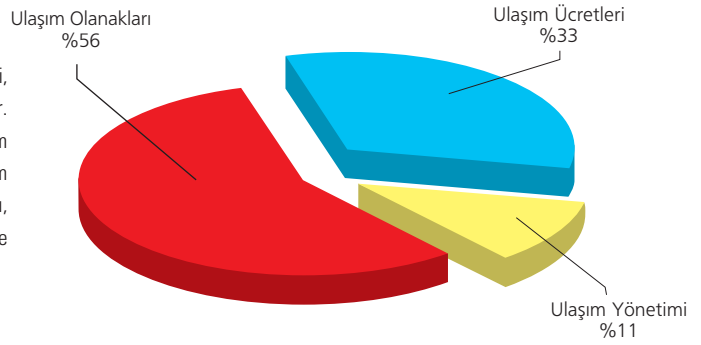
Gençler, yerleşke veya üniversite bina ve çevresinin plansız, bakımsız ve düzensizliğini, kapasite ve kullanım yetersizliğini, uygunsuzluğunu, asgari kolaylıkların (temizlik ısınma, aydınlatma, elektrik, eczane, kirtasiye, ATM vb.) eksikliğini belirtiyor. Yerleşke-yurt-yerleşim biriminin birbirlerine göre konumları ve aralarındaki mesafe gençleri zorluyor. Gençler, yerleşkeleri (yurtlar dahil) güvenli bulmuyor, güvenlik görevlilerini bir güvensizlik unsuru olarak algılıyor.

IV. TEMEL HİZMETLER VE GENEL KONULAR

9. Ulaşım

“Gençler, ilkel usullerin terk edildiği, iyi düzenlenmiş ve iyi yönetilen ulaşım istiyor; ulaşımın dolmuş tekelden kurtarılmasını, insani koşullarda gerçekleşen ve muhatap bulabildikleri bir ulaşım yönetimi talep ediyor.”

Ulaşım ihtiyaçlarında, ulaşımın gerçekleştirilme koşullarının ikelliği, düzensizliği, ve öğrenci koşullarına göre yönetilmemesi ücret pahalılığının önüne geçiyor. Gençler, birden fazla usulde, farklı ücretlendirmelerle, ve aralarında eşgüdüm sağlanmadan gerçekleştirilen ulaşımın insani olmayışına dikkat çekiyor. Yerleşim birimi dışında, yerleşke içi ve yerleşkeler arası ulaşımın da öğrenci ihtiyaçları, ders ve sınav programları, ve hatta yerleşkelerin birbirlerine konumları dikkate alınmadan gelişigüzel yönetildiğini belirtiyor.

10. Sağlık

“Gençler sağlık hizmetlerine ulaşım ve erişimde zorlanıyor. Sağlık güvence uygulamaları gençlerin koşullarına uygun düzenlenmiyor ve işletilmiyor.”

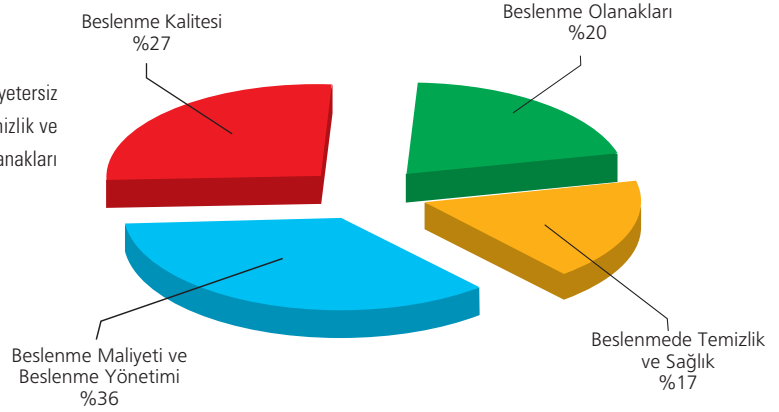

Gençler, sağlık hizmetlerini yeterli ve güvenilir bulmuyor. Hizmetlere ulaşım ve erişimin zorluğunu belirtiyor. Sağlık personelinin öğrenciye ilgisiz ve kayıtsız davrandığını vurguluyor. Sağlık hizmetlerinde eşgüdüm eksikliği gözünüyor. Sağlık güvence kapsamının ve uygulamalarının gençlerin öğrenci olmaktan kaynaklanan koşullarına göre uyarlanması, buna uygun sağlık politikası geliştirilmesini talep ediyor.

11. Beslenme

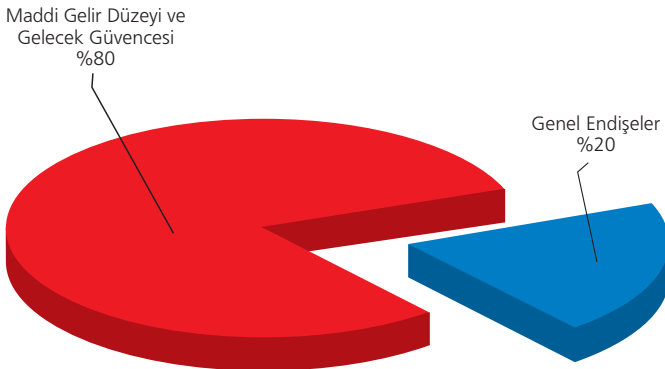
“Gençler, uygun ortamlarda, öğrenci ihtiyaç ve koşullarına göre düzenlenerek sunulan, iyi kalitede ve temiz beslenme olanaklarının bulunmadığına dikkat çekiyor. Bunlara rağmen fiyatların pahalı olduğunu belirtiyor.”

Gençler, hem beslenme olanaklarının hem de beslenme mekanlarının yetersiz olduğunu belirtiyor. Hizmet sürekliliği sağlanamıyor. Beslenmede temizlik ve hijyenin önemli bir sorun olduğu anlaşılıyor. Ulaşılabilen beslenme olanakları ise çok düşük kalitede ve yüksek fiyatlarla sunuluyor.

12. Maddi Güvenceler ve Genel Endişeler

“Gençler, öğrenimleri sırasında maddi gelir düzeylerinin yükselmesini ve mezuniyet sonrası iş olanaklarını, sorunların üstesinden kişisel olarak gelmenin bir yolu olarak görüyor. Buna ek olarak gençler haksızlık, eşitsizlik, ve adaletsizliklere duyarlı ve bu alanlarda geleceğe yaygın olup kendilerini etkileyen sorunları saptayabiliyor.”

Gençler, olanakların ve/veya olanak kullanım ve yönetiminin yetersizliği karşısında kendi gelir düzeylerinin düşüklüğünü bir sorun olarak saptıyor. Bu nedenle öğrenimleri sırasında gönülsüz de olsa yarı zamanlı iş olanakları talep ediyor. Gelirlerinin arttırılmasını da gelecekteki iş olanaklarını da karşılaştıkları güçlükleri kişisel olarak aşmanın yolu olarak görüyor. Buna paralel olarak gençler toplumda yaygın şekilde gözlenen haksızlık, eşitsizlik, ve adaletsizliklerin farkında; kendisinin nasıl etkilendiğini biliyor ve genel çözüm yaklaşımlarına duyduğu ihtiyacı dile getiriyor.

SORUN BAŞLIKLARININ GENEL DEĞERLENDİRMESİ

Genel başlıkların ve üst kategori başlıklarının en dikkat çekici özelliği bu başlıkların gerçekten de fazlasıyla genel oluşudur. Öyle ki bu başlıklar, üniversite kavramıyla birlikte hemen akla gelebilecek neredeyse “doğal” başlıklardır.

Konu üniversite gençliği olmayıp örneğin çalışan gençlik olsaydı muhtemelen “akademik hayat” yerine “çalışma hayatı” başlığını koyarak veya “yerleşkeler” yerine “çalışma ortamları” başlığını koyarak çok benzer bir sınıflandırma belirlemesi pekâlâ yapılabilirdi. Dahası, bu başlıklar o kadar sağduyuya uygundur ki bu başlıkları birer “başlık” olarak belirlemek için bir araştırmaya ihtiyaç duyulacağı çok şüphelidir.

Yanıtların sınıflandığı kategorilerin ortaya çıkarılmasına zemin oluşturan ifadeler, bu kategorileri, hemen işaret ettikleri ve adları bakımından en yakın buldukları kümeler düzeyinde belirlemektedir. Oysa aynı ifadeler, aynı içerikle fakat farklı adlandırmalarla başka kümeler halinde sınıflandırılmaya da son derece uygundur. Dahası bu türden farklı sınıflamalar zorunludur. Çünkü farklı adlandırmalar farklı anlamlandırmalar demektir ve bu araştırmanın aradığı, üniversite gençliğinin belirttiği ihtiyaçların hangi anlam sınıflandırmasıyla anlaşılması gerektiğidir.

Dolayısıyla betimlemenin sadece yukarıda aktarılan sınıflandırma düzeyinde bırakılması, araştırmanın amacından uzaklaşması, içeriğinden sıyrılması anlamına gelir. Dahası, bu şekilde fazlasıyla genel ve sağduyuya büyük oranda örtüşen sınıflandırma verilerin taşıdığı çok önemli ancak hemen görülebilir olmayan bilgileri gizliyor olabilir.

Bu aşamadaki kritik soru şudur: Aynı veriler başka türlü sınıflandırıldıklarında güvenilir ve nesnel hangi bilgiler elde edilebilir? Soruyu başka türlü yapılandırılacak olursak, tüm veriler diğer bir sınıflandırmaya da izin vermekte midir? Ve bu diğer sınıflandırma bütüncül bir ana fikir taşımakta mıdır?

Bu sorunun yanıtı yine ilk sınıflandırmadan devşirilmelidir. Öyle ki sınıflandırma aynı alt kategorilerden (özdeş yanıt kümelerinden) oluştuğu halde kategori başlıkları farklı şekilde adlandırılabilir ve farklı bir bütüncül değerlendirilmeye izin versin.

Eldeki sınıflandırmaya baktığımızda katılımcı yanıtlarının birkaç noktada özellikle yoğunlaştığını gözlemek mümkündür. Bu noktalar üst kategoriler hatta temel kategoriler arasında gezinmektedir. Serbest bırakıldıklarında parça parça temalara işaret etseler de bir araya geldiklerinde bütüncül bir anlama kavuşabilirler.

İhtiyaçların bütüncül anlamını ortaya çıkaracak alternatif bir sınıflandırma elde etmek için ilk sınıflandırmayı yeniden ele alabilir ve her bir üst kategoride aynı bütüncül anlama işaret eden belirgin ipuçlarını saptayabiliriz. Buna göre her üst kategoride bu bütüncül anlama işaret eden anahtar noktaları şu şekilde sıralayabiliriz.

SOSYAL HAYAT

Üniversitede Sosyal Hayat

Kaynak ve olanak azlığından çok var olan (materyal ve materyal olmayan) kaynak ve olanakların kullanımı, düzenlenmesi, ve yönetimi problemlidir; öğrencilerin bir araya gelmesinin önünde (örgütlenme başta olmak üzere) ciddi yönetsel engeller var. En iyi ihtimalle, öğrencilerin bir araya gelmesini sağlayacak kolaylıklar sağlanmıyor. Ek olarak, öğrenci nitelikleri istenen düzeyde değil.

Yerleşim Biriminde Sosyal Hayat

Kaynak ve olanakların azlığı kısmen önemli; ancak bu olanakların gençler gözetilerek hatta var kabul edilerek düzenlenmediği, var olanların gençlerin yararına sunulmadığı, aksine, gençlerden yararlanmanın öne çıktığı gözleniyor.

AKADEMİ

Akademik Olanaklar

Kaynak ve olanak azlığı öne çıkıyor. Bununla birlikte gelişigüzel bir bolluktan çok kişisel gelişim ve kendi kendine öğrenmeyi destekleyecek olanak ve ortam sağlanmasının önemi ortaya çıkıyor. Bu görüş, araştırma, proje ve staj yapma motivasyonu ile destekleniyor.

Akademik Yeterlik ve Kalite

Materyal olmayan kaynak ve olanakların önemi bu alanda belirgin olarak ortaya çıkıyor. Akademik yeterlik ve kalite konuları aynı zamanda insan kaynakları niteliklerinin düzeyiyle de örtüşüyor ve kişisel sorumluluğun rolü beliriyor. Bu anlamda bir kez daha sadece öğretim elemanlarının değil öğrenci niteliklerinin de istenen düzeyde olmadığı anlaşılıyor.

Eğitim ve Öğretim Yönetimi

Yönetimle öğrenci arasındaki mesafenin ne kadar açık ve uzak olduğunun en belirgin olarak saptanabileceği alan. Öğrencilerin temel adalet duygularının zedelendiği zemin. Burada kaynakların, öğrenci ihtiyaç ve koşullarına göre düzenlenip yönetilmediği açıkça ortaya çıkıyor. Yönetimin bu konuda bir endişesi olmadığı kanaati yaygın.

YAŞAM ALANLARI

Barınma Olanakları ve Maliyeti

Kaynak ve olanak miktarının öne çıktığı alanlardan görünse de maliyet kategorisi düşünüldüğünde bir kez daha kaynakların kim için ve ne için kullanıldığı sorusu öne çıkıyor. Öyle görünüyor ki barınma birimleri ve hizmetleri barınacak kişilerin ihtiyaçlarından çok yönetimin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde planlanıyor ve hayata geçiriliyor.

Yurt Olanakları ve Yurt Yaşamı

Kaynak ve olanaklar önemli bir rol oynuyor. Ancak bu alanda genel barınma alanlarında söz elden sorunların daha da somutlaştığını gözlemek mümkün. Asgari insani şartların sağlanmaması bir yana var olan şartların onur kırıcı olduğunu belirtmek kaynak ve olanakların yararlanıcılar gözetilmeksizin kullanıldığının kritik bir işareti. Bu noktada da gençler sınırsız kaynaklar değil kendilerini geliştirecek ve serbest zamanlarını iyi değerlendirecek düzenlemeler talep ederek ihtiyaçlarını belirginleştiriyorlar.

Yerleşkeler

Yerleşkeler başlığı altında belirtilen ihtiyaçlar belki de kategorik yerleştirmesi en zor yapılabilecek konular arasında. Yerleşkeler aynı anda akademi, sosyal hayat, barınma ve temel kolaylıklar alanlarına yerleştirilebilecek ortak bir eksen oluşturuyor. Yerleşkeler, tüm yaşam alanlarını ve bu alanlardaki olanaklardan yararlanma biçimlerini en göze görülür biçimde sergileyen unsurlar. Böyle olmakla, yönetimin tercihlerinin ve dolayısıyla kullanım biçimlerinin gençlerin ihtiyaçlarından ne kadar uzağa düştüğünü gösteriyor.

TEMEL HİZMETLER VE GENEL KONULAR

Ulaşım

Ülkemizin gençlere özgü olmayan noktalarda da sorunlu alanlarından bir olan ulaşım konusunda gençler en çok gelişigüzel, kaotik, rasyonel olmayan uygulamalar ve işletim biçimlerine dikkat çekiyor. Araç ve yol yetersizliği gibi materyal kaynak yetersizliğine dikkat çekiliyor. Ancak gençler hem üniversiteye ulaşımında hem de üniversite içi ulaşımında sanki kendileri yokmuş gibi davranıldığını veya kendilerinin sadece bir ekonomik girdi olarak görüldüğünü düşünüyor.

Sağlık

Sağlık konusu da ülkemizde gençliğin ihtiyaçlarının genel ihtiyaçlardan ayrıştırılmasının güç olduğu alanlar arasında. Ancak gençler, öğrenim hayatının koşullarına uymayan ulaşım, erişim, ve eşgüdüm zorluklarına dikkat çekerek bir kez daha yararlanma biçimlerinin verimli düzenlenmediğini belirtiyor. Sağlık güvence kapsam ve uygulamalarını gözden geçirip güncelleyen sağlık politikası geliştirilmesini talep ediyor. Sağlık personelinin öğrenciye ilgisiz ve kayıtsız davranışlarını da kaynak ve olanak eksiklikleriyle ilgili olmayan ihtiyaçlar olarak vurguluyor.

Beslenme

Eldeki verilere göre, üniversite gençliğinin beslenme ihtiyaçlarının ülkemiz koşulları göz önüne alındığında karşılanmadığını söylemek çok abartılı olmayacaktır. Gençler, beslenme hizmetlerinin sadece beslenme mekânlarının varlığıyla sağlanmış kabul edilmesini kabul etmiyor. Bu temel unsurun da eksikliğinin bulunduğu yurt ve yerleşkeler bir yana, kalite, temizlik, hijyen gibi en önce sağlanması gereken koşulların sağlanmadığını saptıyor. Yemekhane, kantin, ve kafelerin işletilme biçimleri de ihtiyaçları karşılamaktan uzağa düşüyor.

Maddi Güvenceler ve Genel Endişeler

Gençler, ihtiyaçlarının karşılanmadığı noktalarda düşük maddi gelir düzeyini bir sorun olarak saptıyor ve, örneğin, yarı zamanlı iş olanaklarını bir ihtiyaç olarak belirtiyor. Mezuniyet sonrası iş olanaklarıyla ilgili endişeler ise bu saptamaya paralel olarak dile getiriliyor. Diğer yandan gençler, hak, eşitlik, ve adalet alanlarında temel eksiklikleri açık şekilde hissediyor ve zaman zaman ihtiyaçların merkezine koyuyor. Ek olarak gençler, kendi kişisel görüşleri doğrultusunda yaşam biçimi veya değer yargısı tercihlerini birer ihtiyaç olarak dile getiriyor.

ÜNİVERSİTE GENÇLİK İHTİYAÇLARI: ÇÖZÜM BAŞLIKLARI

Üniversite gençliği, ihtiyaçlarını sorun başlıkları halinde belirtirken aynı zamanda çözümün nerede aranması gerektiğine de işaret etmekte midir? Buraya kadar aktarılan değerlendirmeler, üniversite gençliğinin sadece sorun belirten değil aynı zamanda çözüm öneren bir yaklaşımı benimsediğini gösteriyor. Bu anlamda araştırma verileri, sorun başlıkları kadar çözüm başlıklarının da aranmasına izin vermektedir. Bu değerlendirme, başlıca dört çözüm başlığından söz edilebileceğini gösteriyor.

1. Materyal Olanaklar
2. Kullanma ve Yararlanma Biçimleri
3. Yönetim Anlayışı ve Yaklaşımı
4. Öğrenci Nitelikleri

1. Materyal Olanaklar:

Her şey kaynak veya olanak meselesi değil.

Gençlik, eldeki materyal ve materyal-olmayan olanakların neler olduğunun farkında; bununla birlikte, ifade ettiği ihtiyaçlarını mutlaka kaynakların azlığıyla ilişkilendirmiyor

2. Kullanma ve Yararlanma Biçimleri:

Olanaklar gençliğin ihtiyaçlarına uygun şekilde kullanılmıyor, düzenlenmiyor.

Gençlik, olanaklarla ilgili ihtiyaçlara dikkat çektiği hemen her alanda bu olanakları kullanma ve yararlanma biçimlerinden de kritik ölçüde etkilendiğini görüyor. İnsan kaynakları ve kişilerarası ilişkileri kullanma ve yararlanma biçimlerinden uzağa konumlamıyor; bunların yeterli ve kaliteyle ilişkisini kuruyor.

3. Yönetim Anlayışı ve Yaklaşımı:

Yönetim gençlikten çok uzak, gençlik hiçbir konuda söz sahibi değil.

Gençlik, sorunların (ihtiyaçların karşılanmamasının) kökenine ilişkin açık bir saptamada bulunuyor: Eldeki olanak ve kolaylıklar gençliğin ihtiyaç, eğilim, ve koşulları göz önüne alınarak yönetilmiyor. Kullanım ve yararlanma biçimleri hemen hiçbir zaman gençliğin fikri alınmadan girilen gelişigüzel ve rasyonel olmayan uygulamalardan oluşuyor. Gençlik, yönetimle arasındaki mesafenin sadece yönetsel değil sosyal olarak da çok uzak olduğunu, yönetimle gençlik arasında ne işlevsel ne de insani bir ilişki veya iletişim olmadığını vurguluyor. Gençliğin özgün özelliklerinin yönetim tarafından bilinmediğini, anlaşılmadığını ve dahası yönetimin bununla ilgilenmediğini görüyor. Bu anlamda gençlik, yönetimle arasındaki mesafenin işlevsel ve insani ölçülere kavuşmasını kritik bir ihtiyaç olarak saptıyor; kendisiyle ilgili alanlarda söz söyleme, söz sahibi olma, rol ve sorumluluk alma taleplerini dile getiriyor.

4. Öğrenci Nitelikleri:

Gençlik, kendi niteliklerini yükseltme ihtiyacında.

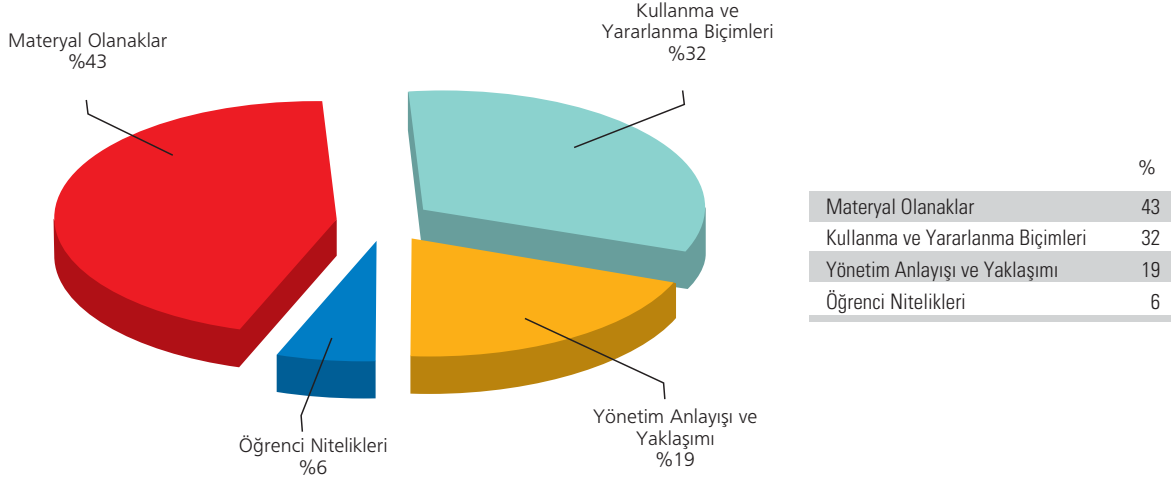
Gençler, çuvaldızı kendilerine batırmayı biliyor. Akademik niteliklerini, kişisel gelişim alanlarındaki yetkinliklerini, ve entelektüel donanımlarını arttırmaları gerektiğinin farkında. Bunun yanı sıra sosyal becerilerini geliştirmek, gençler olarak bir araya gelebilmek istiyorlar. Gerek sosyalleşme gerekse örgütlenme alanlarında bir araya gelme konusunda dış engellerin farkında oldukları kadar kendilerinin de bu konuda kat etmeleri gereken çok yol bulunduğunun bilincinde.

Gençler kendini geliştirme konusunda pek az yerde bu ihtiyacı açıkça belirtmiş olabilir. Ancak açıkça belirtmediği halde bu ihtiyacı ifade etmeye çalıştığı pek çok nokta bulunuyor. Uygulamalı öğretim talep ederken; araştırma, proje, ve staj yapmak isterken; serbest zaman değerlendirme olanakları ararken; sosyalleşebilmek için eldeki tüm fırsatlardan yararlanmak isterken dile getirmeye çalıştıkları ihtiyaç kişisel gelişimlerini ve kendi kendine öğrenmeyi destekleyecek bir iklim.

ÜNİVERSİTE GENÇLİK İHTİYAÇLARI: ÇÖZÜM BAŞLIKLARI

	%
MATERYAL OLANAKLAR	43,7
Barınma olanakları ve maliyeti	13,2
Ulaşım olanakları ve maliyeti	11,6
Öğretim olanakları	4,9
Sağlık kuruluş ve hizmetleri	4,1
Yerleşke olanakları	3,8
Beslenme olanakları ve maliyeti	2,6
Burs-Kredi olanakları	1,9
Teknik olanaklar	0,9
Spor etkinlikleri	0,8
KULLANMA VE YARARLANMA BİÇİMLERİ	31,6
Akademik yeterlik ve kalite	9,6
Yerleşim biriminde sosyal hayat	8,2
Üniversitede sosyal hayat	6,7
Maddi güvenceler ve genel endişeler	4,0
Kişisel gelişim iklimi ve olanakları	1,3
Araştırma-Proje ve staj olanakları	0,7
Akademik program olanakları	0,7
Doktorlar ve sağlık uzmanlarının yetersizliği; ilgisiz, bilgisiz, ve keyfi davranışları	0,4
YÖNETİM YAKLAŞIMI	19,0
Eğitim-Öğretim yönetimi	4,7
Yurt yönetimi ve yurttan yaşam kalitesi	3,1
Yerleşke yönetimi	2,0
Beslenmede kalite, temizlik, hijyen; hizmet saatleri, süreleri ve çeşitliliği	2,6
Örgütlenme önündeki engeller	1,9
Ulaşım yönetimi	1,4
Sağlık yönetimi	1,2
Sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinliklerin yönetimi	0,8
Güvenlik	0,6
Yabancı dil öğretimi ve anadilde öğretim olanakları	0,6
Burslarda ayrımcılık (torpil)	0,2
ÖĞRENCİ NİTELİKLERİ	5,7
Örgütlenme yetersiz; örgütlenme kültürü yok	3,2
Öğrencilerin akademik ve entelektüel nitelikleri yetersiz	1,1
Öğrenci kulüpleri yetersiz; sosyal etkinlik düzenleme ve yürütme becerileri sınırlı	0,9
Arkadaşlık ilişkileri yetersiz	0,5

ÜNİVERSİTE GENÇLİK İHTİYAÇLARI Çözüm Başlıkları

Tüm araştırma verilerinin bir kez sorun başlıkları bir kez de çözüm başlıkları halinde sınıflandırılması, verilerin işaret ettiği bütüncül anlamın görünür hale gelmesini kolaylaştırmıştır. Dört çözüm başlığı aynı anda değerlendirildiğinde ortaya çıkan ve tüm veri kümesinin ortak eksenini oluşturan ana tema şunu söylemektedir:

“Gençliğin sahip olduğu olanaklar yetersiz, ancak mesele sadece bundan ibaret değil; mesele, bu olanakların rasyonel olmayan uygulamalarla kullanılmasıdır; rasyonel olmayan yaklaşımların kaynağı, eldeki olanakların tasarlanmasından tüketilmesine kadar hiçbir aşamada gençliğin fikrinin alınmaması, gençliğin kendine özgü koşul ve özelliklerinin hesaba katılmamasıdır; gençliği hesabın dışında tutmak gençleri gelişmemiş nitelikleriyle baş başa bırakmaktadır; gençlik, yüksek sesle söylemese bile geri kaldığının, geride ve yalnız bırakıldığının farkındadır.”

Bu ana tema oldukça yüklü bir içerik barındırmaktadır. Bir yandan sorunun nerede aranması gerektiğini söylerken diğer yandan çözümün nerede bulunabileceğine işaret etmektedir. Kuşkusuz aynı anda hem ihtiyaçlara hem çözümlere dikkat çekmek önemlidir, ancak birlikte kavranmasını da aynı oranda güçleştirir. Bu nedenle, bu araştırma ihtiyaçların belirlenmesine odaklanmış ve çözüm konularını izleyen çalışmalarda ele alacak şekilde planlanmıştır. Bu çalışmanın son bölümünde, sorunların ve çözümlerin birlikte yer aldığı ortak alanlar tanımlanmaktadır.

SORUNLAR VE ÇÖZÜMLERİN ORTAK ALANLARI

Bu aşamada, üniversite gençliğinin belirttiği sorun ve çözüm başlıklarının hangi zeminlerde oluştuğunu saptamak önemlidir. Sorun ve çözüm başlıklarının birlikte ele alınabileceği ortak alanlar, bir yandan sorunların kaynağını nesnel olarak belirlemeye diğer yandan çözümlerin sistematik olarak geliştirilmesine izin verecektir.

Diğer bir deyişle, ortak alanların belirlenmesiyle, kaynakların çoğaltılması, rasyonel kullanma ve yararlanma biçimlerinin uygulanması, bu amaçla gençliğin her an ve her koşulda tüm süreçlerde yer alması ve böylece kendini geliştirme ikliminin yaratılmasının zemini ortaya çıkarılmıştır.

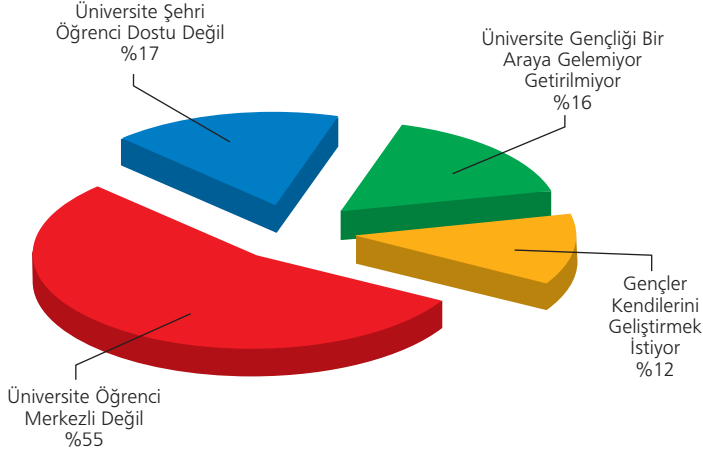
Bu anlamda araştırma verileri, sorunların ve çözümlerin yer aldığı ortak alanları saptamaya elverecek şekilde yeniden düzenlenmiştir. Bu şekilde ortaya çıkarılan ortak alanlar bir kez gençliğin dile getirdiği ifadelerle, bir kez de araştırma yöntemleri ders kitaplarında bulunması gereken ifadeleriyle tanımlanmıştır. Bundan maksat araştırma verilerinin iletisini doğru yansıtmak ve bu iletiyi yansıtırken araştırmacı yanlılığına karşı önlem almaktır.

İzleyen bölümde, bu ortak alanlar, genel hatlarıyla sunulmakta ve açıklanmaktadır.

SORUNLAR VE ÇÖZÜMLERİN ORTAK ALANLARI

	%
ÜNİVERSİTE, ÖĞRENCİ MERKEZLİ DEĞİL	55
Temel kolaylıklar öğrenci ihtiyaçlarını karşılamıyor	23
Olanaklar öğrenci yararına göre yönetilmiyor	16
Akademik hayat öğrenciyi desteklemiyor	15
ÜNİVERSİTE ŞEHİRİ, ÖĞRENCİ DOSTU DEĞİL	17
Öğrenciye uygun düzenlemeler yok	9
Halk öğrenciyi kabullenmiyor	3
Halk öğrenciyi ekonomik kaynak olarak görüyor	3
Öğrenci şehirde sosyalleşemiyor	2
ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİ BİR ARAYA GELEMİYOR, GETİRİLMİYOR	16
Gençlerin bir araya gelmesini kolaylaştıracak düzenlemeler yapılmıyor	9
Örgütlenme engelleniyor, gençlerin örgütlenme becerileri ketleniyor	7
GENÇLER KENDİLERİNİ GELİŞTİRMEK İSTİYOR	12
Araştırma ve kendi kendine öğrenme fırsatları yok	5
Kişisel ve toplumsal güven eksikliği her zaman her yerde	4
Kişisel gelişim iklimi yok	3

ÜNİVERSİTE GENÇLİK İHTİYAÇLARI: ORTAK ALANLAR

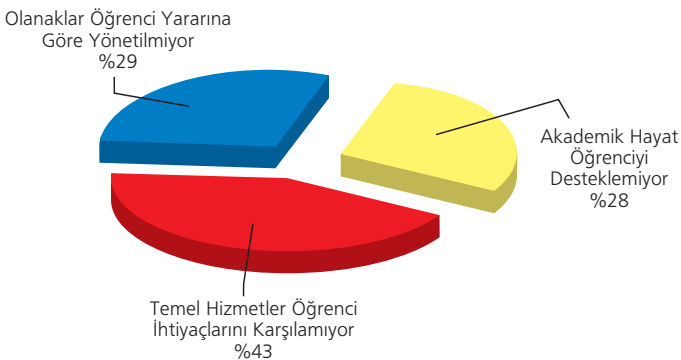
ÜNİVERSİTE GENÇLİK İHTİYAÇLARI 6428

Üniversite Öğrenci Merkezli Değil	3505
Üniversite Şehri Öğrenci Dostu Değil	1081
Üniversite Gençliği Bir Araya Gelemiyor Getirilmiyor	1048
Gençler Kendilerini Geliştirmek İstiyor	794

1. “Üniversite, Öğrenci Merkezli Değil”

Üniversitenin Öğrenci Merkezli Olma Düzeyi

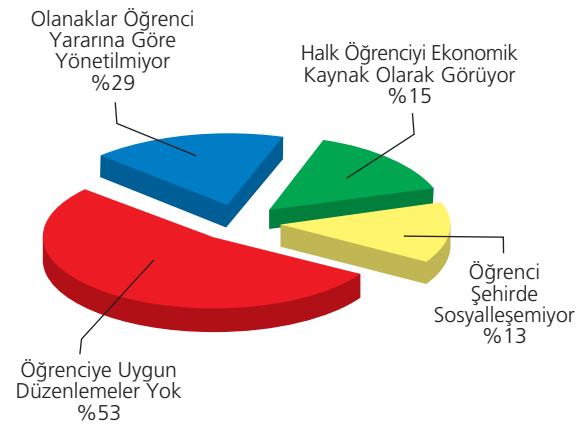
Gençler, üniversitenin öğrenci merkezli olmayışına ya da bu düzeyin yeterli olmayışına ilişkin pek çok örnek vermiştir. Öncelikle, kendi koşul ve ihtiyaçlarının üniversite tarafından bilinmediğini, dolayısıyla sorulmamış, belirlenmemiş olduğunu belirlemiştir. Gençler, öğrenci merkezli üniversite talebini dile getirirken sadece beklentilerinin karşılanıp hayata geçirilmesini kastetmiyor. Aynı zamanda kendi görüş ve önerilerini iletmekten başlayıp doğrudan katılıma uzanan bir devamlılık çizgisi üzerinde yer almayı talep ediyor. Sadece bu başlık bile başlıbaşına bir araştırma konusudur. Buna paralel olarak, üniversite yönetimiyle üniversite öğrencisi arasındaki yönetsel, işlevsel, insani, ve sosyal mesafelerin uzak olduğunu saptamıştır. Gençliğin bu hipotezleri hem “yaşam alanları” hem de “temel kolaylıklar ve genel endişeler” başlıklarına da olduğu gibi uyarlanabilir. Tüm bu saptamalar sınanabilir saptamalardır ve çift yönlü yapılabilir. Bu değerlendirmelerin her biri ve bir bütün olarak tümü üniversitenin öğrenci merkezli olma göstergelerini oluşturur.

2. “Üniversite Şehri, Öğrenci Dostu Değil”

Üniversite Şehrinin Öğrenci Dostu Şehir Olma Düzeyi

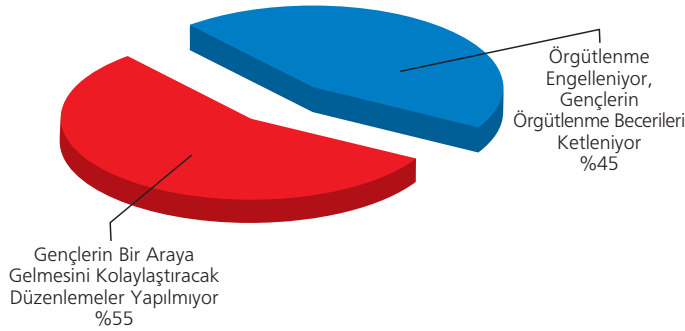
Üniversite şehrinin genel gelişmişlik düzeyi, şehrin öğrenci dostu olmasıyla yakın bir ilişkiye işaret ediyor. Bu ilişkinin de varlığının ve düzeyinin henüz belirlenmemiş olduğunu vurgulamak gerekir. Bu değişken bu ilişkinin varlığını belirlemek için uygun bir zemin sunuyor. Diğer yandan, gelişme düzeyinden bağımsız olarak, şehir halkının öğrenciyi hangi kiplerde kabul edip benimsediği ve hangi kiplerde dışladığı yine bu değişken kullanılarak ölçülebilir, araştırılabilir. Bu değişken yardımıyla şehrin gençleri algılama, kabul, ve benimseme göstergeleri oluşturulabilir. Gençler kendilerinin ekonomik kaynak olarak görülmesinden rahatsızlık duyduklarını belirtirken aynı zamanda, suskun olarak, buldukları şehre kendilerini nasıl konumlayacaklarını bilemediklerini de söylüyorlar. Böylece söylediklerinden yola çıkarak söylemedikleri ama göstergesi elde edilebilecek bir olgu daha ortaya çıkıyor. O olgu, gençlerle genç olmayanlar arasındaki uyum ve uygunluk göstergesidir. Bu başlığın da gereği gibi çalışılmış olduğunu söylemek zordur. Ancak bu değişken bu başlığı çalışmanın kapısını aralıyor.

3. “Üniversite Gençliği Bir Araya Gelemiyor, Getirilmiyor”

Üniversite Gençliğinin Sosyalleşme, Örgütlenme, Serbest Zaman Değerlendirme Düzeyleri

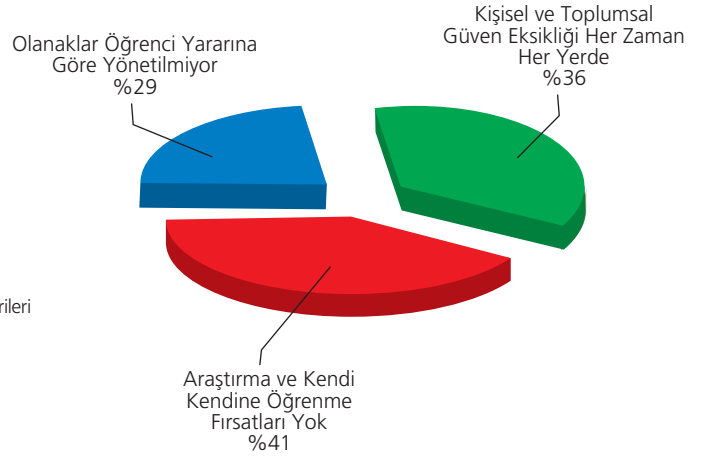
Üniversite gençliğinin sahip olduğu sosyalleşme mekan, ortam, ve fırsatları, serbest zaman değerlendirme tercihleri, sosyal etkinliklere erişim düzeyleri ve tüm benzeri unsurlardan yararlanma düzeyleri ayrı ayrı çalışma konusudur. Gençliğin gerek katılım hedefli gerekse daha özelleşmiş temalarda örgütlenme ve örgütlenmeye birlikte hareket etme kapasitesi ve becerileri ayrı ayrı ve diğer başlıklarla birlikte ele alınabilir. Öyle görünüyor ki üniversite gençliği, bir araya gelme noktasında önemli engellemeler hissediyor. Bu engellemelerin varlığı ve düzeyi de çift yönlü olarak sınavabilir. Ek olarak gençliğin kendi kapasite ve beceri düzeylerinden kaynaklanan zorluklar bu sıraya dahil edilebilir. Tüm bu unsurlar bir araya getirildiğinde gençliğin sosyalleşme, örgütlenme, ve dolayısıyla birlikte gelişim ve paylaşım göstergeleri ortaya çıkacaktır. Bu göstergeler de gerek kendi aralarında gerekse diğer göstergelerle birlikte ele alınarak gençliğin kritik gelişimsel ödevi olan kimlik gelişimi ve bu ödevin üniversite dönemiyle ilintileri gereğince incelenebilir. Açık ki bu göstergeler aynı zamanda “öğrenci merkezli üniversite” ve “öğrenci dostu üniversite şehri” başlıkları altındaki göstergelerle de yakından ilintilidir ve bu alanlara ilişkin söyleyecek önemli sözleri vardır.

4. “Gençler Kendilerini Geliştirmek İstiyor”

Üniversite Gençliğinin Kişisel Gelişim ve Kendi Kendine Öğrenme Düzeyleri ve Becerileri

Bu değişken hem kendi başına hem de diğer üç değişkenle birlikte ele alınmaya son derece uygundur. Gençliğin kendini geliştirme ihtiyacı belirli alanlarla sınırlı değildir ve hayatın her alanına yaygındır. Gençliğin, serbest zamanlarında, sosyalleşmenin ötesinde, kendini geliştirmek için ne tasarladığını, bu tasarları için bulabildiği veya yarattığı fırsatları saptamak anlamlıdır. Gençlik kendini geliştirme konusunu sadece serbest zaman değerlendirme alanlarıyla sınırlı görmemektedir. Yapılandırılmış bir eğitim süreci olan üniversite yaşamından, kişisel gelişimini ve kendi kendine öğrenmeyi destekleyici bir yapılanma beklemektedir. Bu anlamda gençliğin kişisel gelişim ve kendi kendine öğrenme düzeyleriyle üniversitenin bu kapasitelerini destekleme düzeyleri saptanabilir ve bu düzeyler arası uyum ve uygunluk göstergeleri elde edilebilir. Dolayısıyla bu göstergeler bir yandan gençliğin diğer yandan üniversitenin kapasitesini artırma metodolojisine önemli bir katkı sağlar.

GENEL SONUÇ

Bu araştırmanın genel sonucu, gençliğin bir ironi yaşamakta olduğudur. Tıpkı ironi kavramını, Türkçe'de tam karşılığı olmaması nedeniyle, kullanıldığı bağlamları ezberleye ezberleye kavramak zorunda kalışımız gibi gençlik de kendisinin aslında geride bir başına bırakılmış olduğunu, ne kendine ne başkasına yakıştırdığından, kuşaklar boyunca deneyimleye deneyimleye kendi kendine anlamak zorunda kalmaktadır.

Bu ironi şudur:

Gençliğin ihtiyaçları bilinmiyor, anlaşılıyor, karşılanmıyor; gençlik tanınmıyor, hesaba alınmıyor; gençliğin muhatabı yok;

oysa,

gençler ne istediğini biliyor; gençler kendilerini geliştirmek için ortam ve fırsat istiyor; gençler bir araya gelmek, tanışmak, ve birbirine güvenmek istiyor; gençler, katılmak, söz söylemek, ve sorumluluk almak istiyor.

BÖLÜM III. ÖNERİLER

Bu araştırma ve çıktıları bize gösterdi ki; üniversite öğrencilerinin daha etkin, verimli ve hedeflerine uygun bir eğitim öğretim yaşamı geçirmeleri ve ülkemizde yükseköğrenimin kalitesinin yükselmesi için birçok paydaşa çeşitli sorumluluklar düşmektedir. Bizim de kurum olarak bu araştırmadan çıkardığımız bazı sonuçlar bulunmaktadır. Bu araştırmanın derinleşerek devam edeceği önümüzdeki süreçte, bu araştırmaya bir öneriler listesi eklemek istedik.

Üniversiteler Öğrenci Merkezli Değil

Özellikle son yıllarda açılan üniversite sayısındaki artış ile daha fazla gencin üniversite eğitimine erişebileceği düşünülmektedir. Oysa üniversitelerin sadece fiziki olarak var olması, kaliteli ve yeterli bir eğitim öğretim hizmeti sunulduğu anlamına gelmemektedir. Mevcut durumda üniversitelerin sahip olması gereken akademik donanım, yurt, yemekhane, laboratuvar, kütüphane ve ulaşım araçları gibi temel olanakların yokluğu, eksikliği, verimsizliği ve üniversite öğrencilerinin ihtiyaçları ile uyumlu olmayan yapıları son derece temel sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Giderek artan öğrenci sayısına rağmen üniversitelerin maddi imkanları aynı oranda artmamakta ve maddi imkanlar çoğu zaman yetersiz kalmaktadır.

Üniversitelerin yönetim ve hizmet sunma şekilleri, bizzat üniversite yaşamının ana aktörleri olan öğrencilerin ihtiyaçlarını ve önerilerini içerecek bir anlayıştan uzak düşmekte ve öğrencilerin gerçek ihtiyaçlarına çözümler üretememektedir. Bu süreç akademik, barınma, beslenme, ulaşım, sosyalleşme gibi üniversite merkezli olanakların verimsiz ve gençlerin yaşam kalitesini düşüren bir şekilde sunulmasına neden olmaktadır.

TOG olarak önerimiz, öncelikle üniversitelerin yetersiz olan maddi imkânlarının adil ve nesnel bir şekilde yeterli ölçülere çekilmesidir. Bunun için üniversite yaşamına ilişkin her türlü olanağın (akademik yeterlilik, barınma, sağlık, ulaşım, beslenme, sosyal ve kültürel yaşam vb) planlaması yapılırken öğrenci ihtiyaçlarını göz önünde bulunduran, bu ihtiyaçların bizzat sahipleri tarafından ifade edilmesine imkân sağlayan ve bütçelerin planlanmasından uygulanmasına kadar geçen sürede öğrencilerin gerçek anlamda süreçlere katılımını sağlayacak mekanizmaların kurulması ve öğrenci konseyleri gibi mevcut bazı yapıların da bu yönde güçlendirilmesi gerekmektedir. Böyle bir yapıda en önemli noktalardan birisi, yapının katılımcı ve demokratik bir nitelikte olmasıdır. Bu yapı içerisinde yer alan öğrenciler, üniversite içerisinde gerçek bir temsiliyete sahip olmalı ve en yetkili idari pozisyonlar da bu yapı içerisinde yer almalıdır. Yapının alacağı kararların bir yaptırım gücü ve bağlayıcılığı olması gerekirken, hantal

ve bürokratik bir sürece dönüşmesi engellenmelidir. Bu sürecin bağımsız bir şekilde izlenmesi ve takip edilmesi de oldukça önemlidir.

Üniversitelerin öğrenci merkezli birimler olması, akademik kadro ile öğrencilerin arasındaki iletişimin de güçlendirilmesini gerektirmektedir. Bu iletişimi sağlamak ve sürekli kılmak için etkin mekanizmalar oluşturulmalıdır.

Önerimiz akademisyenler ile öğrencilerin bir arada yürütebileceği akademik ve sosyal etkinliklerin planlanmasıdır. Bir yandan akademik kadro, öğrencilerin bilimsel ürünlerini destekleyebilmeli öte yandan öğrenciler de akademisyenlerin bilimsel üretim süreçlerine dâhil olabilmelidir. Bunun için üniversite içinde belirlenmiş fiziki şartları uygun alanlarda öğrenciler ve akademisyenler atölye çalışmaları yürütebilmeli, belirli periyotlarla, ortak belirlenmiş konu başlıkları altında projeler geliştirebilmeli, araştırmalar yürütebilmelidirler. Diğer yandan sosyal aktivite alanları içerisinde akademisyen ve öğrencilerin ilgi alanlarını gösterebilecekleri etkinlik ve organizasyonlar planlanmalıdır.

Üniversitelerin yerleşkeleri inşa edilirken, üniversitede eğitim görececek gençlerin temel gereksinimleri de gözötenilmelidir. Üniversitelerin öğrenci sayıları ile orantılı olarak gençlerin barınma ihtiyacını karşılayacak yapılar bulunmalıdır. Yeni üniversiteler açılırken barınma ihtiyacına yönelik sistemler geliştirilmeli, mevcut üniversitelerin de bu olanakları geliştirilmelidir. Barınma imkanlarının çoğaltılması noktasında, özel ve sivil girişimler teşvik edilmeli kurulum ve işletme aşamalarında vergi teşviki sağlanmalıdır.

Üniversite Şehri Öğrenci Dostu Değil

Üniversitelerin, kuruldukları yerleşim birimine birçok açıdan olumlu katkı sağlayabilecekleri bilinmektedir. Bir fırsat olarak değerlendirilebildiğinde üniversiteler kent yaşamını olumlu bir yönde geliştirebilmektedir. Bu bağlamda üniversite yerleşkelerinin kent merkezlerinde olması gerekmektedir. Kent yaşamı dışında kurulan üniversitelerde öğrenim gören gençler kentsel yaşama yeterince katılamamakta, yaşamlarını yerleşke içerisinde geçirmektedir. Bu durum aynı zamanda o yerel ile üniversite gençleri arasında geliştirilecek ilişkileri de yavaşlatmaktadır.

Üniversite öğrencileri ile yerel arasındaki ilişkinin mesafeli oluşu, yerelin üniversite öğrencisini bir kazanç aracı olarak görmesine de neden olmaktadır. Bu durum

gençler açısından, üniversite öğrencilerine ev vermemek, normal kiradan daha yüksek kira talep etmek, evin kullanımı konusunda özel şartlar öne sürmek gibi ciddi sorunlar doğurmaktadır.

Üniversite şehri ile öğrencilerin bütünleşebilmeleri için; yerel yönetimler, üniversite yönetimi ve öğrenci temsilcileri ortak bir paydada buluşmalı ve hem şehrin öğrenciyle hem de öğrencinin şehirle ilişki kurmasını, geliştirmesini sağlayacak çalışmalar yapılmalıdır.

Üniversite ve yerel yönetimlerin ortaklığında öğrencilerin sosyalleşebileceği ve kent dokusundan kopmayacağı mekânlar planlı ve genç dostu bir yönelimle kurulmalıdır. Bunun yanı sıra, yerelin ve üniversite gençlerinin birbirini tanıma ve güven oluşturma alanı olarak üniversite gençlerinin yerleşim birimine katkı sağlayabilecekleri sosyal sorumluluk projeleri geliştirmeleri ve bu projelerde yerelle birlikte çalışmaları sağlanmalıdır.

Kent sakinlerinin ve üniversite öğrencilerinin arasında bilgi akışını sağlamak da halk ve öğrenciler arasında bir köprü kuracaktır. Kent haberlerinin yerleşkeye, yerleşke haberlerinin kente duyurulması için yeni ve ortak iletişim araçları geliştirilmelidir. Örneğin üniversite şenliklerine halkın katılımı sağlanmalı, yerel yönetimlerin halk için düzenledikleri etkinliklerde öğrencilerin de katkısı olmalıdır.

Üniversite Gençliği Bir Araya Gelemiyor, Getirilmiyor

Üniversite gençliğinin sahip olduğu sosyalleşme mekan, ortam, ve fırsatları, serbest zaman değerlendirme tercihleri, sosyal etkinliklere erişim düzeyleri ve tüm benzeri unsurlardan yararlanma düzeylerinde ciddi sorunlar olduğu gözlenmektedir. Özellikle örgütlenme hakkı temelinde gençlerin engellerle karşılaştığı ve daha fazla desteğe ihtiyaçları olduğu görülmektedir. Gençlerin belirgin olarak ortaya çıkan sosyalleşme ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için; fiziksel, mekânsal, maddi ve idari destek sağlanmalı, ilgili süreçler kolaylaştırılmalıdır.

Üniversite bünyesinde kol-kulüp-topluluk koordinasyonunu sağlayan birimler kurulmalı, güçlendirilmeli, yönetimi öğrenci katılımına açık olmalıdır. Öğrencilerin bir araya gelip, fikir alışverişini yapabileceği, konferans, kongre, sempozyum, seminer gibi faaliyetleri yürütebileceği mekanlar öğrencilerin kullanımına açık olmalı, gerekli ekipmanlar ücretsiz sağlanabilmelidir. Üniversite bünyesindeki tüm faaliyetleri duyurmak, tartışmak ve iletişimi üst seviyeye çıkarmak üzere üniversite internet siteleri daha işlevli hale getirilmeli ve farklı iletişim kanalları aktif olarak kullanılmalıdır.

Hâlihazırda var olan öğrenci konseylerine daha demokratik bir işleyiş kazandırılmalı ve işlevi gerçek anlamda sağlanmalıdır. Öğrenci hareketliliğine, ihtiyaçlarına ve kararlarına göre düzenlenmiş öğrenci konseyleri, üniversite idaresinde eşit oy hakkına sahip olmalı ve yönetim için gerekli bilgi ve beceriler için desteklenmelidir.

Öğrencilerin örgütlenme özgürlüğünü kısıtlayacak veya zorlaştıracak her türlü yaptırım ve uygulama; yasa, tüzük ve yönetmeliklerden gençlerin de dâhil olduğu bir karar alma süreciyle kaldırılmalı ve disiplin yönetmeliği gençlerin katılımı eşliğinde yeniden düzenlenmelidir. Gençlerin, yasalara göre kurulmuş ve örgütlenme temelli çalışan sivil toplum kuruluşları ile organik bağı olan kulüpler kurabilmelerinin önündeki engeller kaldırılmalıdır.

Öğrencilerin hareketliliği ve düzenledikleri faaliyetler için üniversite bütçesinden yeterli oranda pay ayrılmalı ve adil bir şekilde dağıtımı yapılmalıdır.

Gençlik Kendini Geliştirmek İstiyor

Gençlik kendini geliştirme konusunu sadece serbest zaman değerlendirme alanlarıyla sınırlı görmemektedir. Yapılandırılmış bir eğitim süreci olan üniversite yaşamından, kişisel gelişimini ve kendi kendine öğrenmeyi destekleyici bir yapılanma beklemektedir. Ezbere dayalı ve uygulama alanı olmayan süreç gençler açısından önemli bir sorun alanı oluşturmaktadır.

Gençlerin kişisel gelişimini desteklemek için yaşayarak öğrenme ve öğrendiğini uygulayabilme imkânları geliştirilmelidir. Alternatif öğrenme ortamları yaratılmalı, deneysel öğrenme ve akran eğitimleri, öğrencilerin birbirinden öğrenmesini sağlaması açısından önemi göz önünde bulundurularak, üniversite tarafından desteklenmelidir. Öğrencilerin ilgi alanlarına göre düzenlenmiş ve ekipmanla desteklenmiş mekânlar üniversite idaresi tarafından kurulmalıdır. Öğrencilerin araştırma yapabilecekleri, belirli projelerini hayata geçirebilecekleri imkânlar sağlanmalı bunun için belirli bir bütçe ayrılmalıdır. Bunların yanı sıra, mesleki gelişim sürecinin desteklenmesi için, staj olanakları belirli bir planlamayla tüm üniversite öğrencilerine yayılmalıdır. Üniversite idaresi ve staj yapılan yer stajyer öğrencinin ücretini ortak ödemelidir ve ücret asgari ücretin altında olmamalıdır.

BÖLÜM IV: YÖNTEM

ARAŞTIRMANIN ÖZGÜN ÖZELLİKLERİ VE SINIRLILIKLARI

Üniversite gençlik araştırmasının bulguları, araştırmanın metodolojisi ve özgün özellikleri göz önünde bulundurularak değerlendirilmelidir. Araştırma metodolojisini serimlemeye geçmeden önce özgün özelliklere göz atmak yararlı olabilir.

1. Üniversite Gençlik İhtiyaçları Araştırması betimleyici bir araştırmadır. Herhangi bir hipotezi sınamak, desteklemek veya değiştirmek amacıyla düzenlenmemiştir. Çalışmanın verileri ışığında çeşitli değişkenler oluşturulabilir, hangi değişkenlerin ne düzeyde birbiriyle ilişkili olduğunu keşfetmeye ya da hangi değişkenlerin nelerin habercisi olduğunu söylemeye yönelik araştırmalar tasarlanabilir. Eldeki veriler, bu çalışmada sunulduğu haliyle, öncelikle olası değişkenleri saptama işlevini yerine getirecek şekilde değerlendirilmiştir.

2. Araştırma, bir alan tarama çalışmasıdır. Deneysel veya yarı-deneysel unsurlar barındırmamaktadır. Boylamsal çalışmalara izin verecek şekilde yapılandırılmıştır.

3. Araştırma nitel bir araştırmadır. Nitel araştırmaların bilinen güçlü ve zayıf yönlerini barındırmaktadır.

Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin ihtiyaçlarını açık uçlu iki soruyla sorgulamıştır. Bu yönüyle araştırma, yanıtlayıcıları tümüyle özgür bırakmaktadır. Yanıtlayıcılar, yer ve zaman kısıtları olmaksızın kendilerini serbestçe ve diledikleri kadar ifade edebilecek bir fırsat bulmuşlardır.

Aynı özellik bir zayıflık da barındırmaktadır. Her ne kadar yanıtlayıcılar kendilerini serbestçe dile getirme olanağı bulmuşlarsa da bu ifadeler belleklerinde o sırada canlı ve hazır bulunan düşüncelerinden ibaret olmuştur. Açık uçlu soru, doğası gereği, yanıtının bellekten çağırılarak getirilmesini gerektirir. Bir bellekten getirme kipi olarak çağırma, aktiftir ve çağırma yoluyla gelen ifadeler kişinin çoğunlukla bilinçli ve/veya uyanık hallerinde derlenen bilgilerden oluşur.

Açık uçlu soruların başka bir ortak özelliği ise verilen yanıtların kişisel olmaktan çok diğerleriyle açıkça paylaşmaya uygun ifadelerden oluşmasıdır. İfade edilen düşünce kuşkusuz o kişinin kişisel düşüncesidir. Ancak bu düşünce kişinin kişisel dünyasında diğerleriyle paylaşmakta olan veya paylaşılmasında sakınca olmayan unsurlardan oluşur. Bu ise önemli miktarda ve kritik öneme sahip bilginin saptanmaması anlamına gelecektir. Dolayısıyla, kapalı uçlu sorular tarafından elde edilebilecek ve paylaşılması sakıncasız olmayan kişiye ait ve özel bilme kipleri ve deneyim kapsamının bu çalışma tarafından tümüyle açığa çıkarılmış olması beklenmemelidir.

Öte yandan, yukarıda belirtilen kısıtlayıcı özelliklerin yanında, yanıtlayıcının belirttiği ifadelerin anlık ve itkisel olmayıp sürekli ve işlenmiş olma özellikleri bulunmaktadır. Bu özellikler yanıtların zaman içinde görece kararlılıkla seyretmekte olduğunun nitel ölçütleri arasındadır.

Araştırmanın yönelttiği soru, anlamsal ve dizgisel olarak şekillendiricidir. Başka bir deyişle, sorunun sorulma biçimi, soruda kullanılan kelimeler ve bu kelimelerin dizilişi yanıtlayıcının yanıtlarını belirli bir doğrultuda kümelemesine veya odaklamasına yol açabilir. Herhangi bir araştırma sorusunun şekillendirici olmaması olanaksızdır. Bu özellik hem olumlu (istenilen) hem de olumsuz (istenmeyen) sonuçlar elde edilmesini sağlar.

Sorunun şekillendirici olması, sorulan soruya amaca uygun yanıt olmayı kolaylaştırır. Üniversite gençlik araştırmasında sorulan soru, yanıtlayıcıyı bir yandan üniversite öğrencisi rolü içinde yanıt vermeye yönlendirirken diğer yandan belirgin temel örnekler önererek ne tür bir yanıt alınmak istendiğinin ipuçlarını da belirtmektedir.

Diğer yandan aynı şekillendiricilik, alınması beklenen yanıtın fazla dar ya da fazla geniş bir çerçeveden algılanmasıyla sonuçlanabilir. Yanıtlayıcılar sorunun amacına sadakat nedeniyle söyleyebilecekleri ifadeleri kendiliklerinden sınırlandırabilirler veya aynı nedenle o sorunun elde etmeyi tasavvur etmediği yanıtlar verebilirler.

Yanıtlayıcının istenmeyen genişlik ya da darlıktaki yanıtları, örneklem ortalama eğilimleri yardımıyla düzeltilerek kullanılmaya uygun hale getirilebilir. İç tutarlılık araçlarıyla düzeltilmeyecek ölçüdeki yanıtların ise veri kümesi dışında tutulması uygundur.

Nitel bir araştırma, nihai olarak bir içerik değerlendirmesidir. İçerik değerlendirmelerinde, doğal olarak, araştırmacının bakış açısı nedeniyle nesnellığın çarpılma olasılığı vardır. Öte yandan elde edilen veriler yanıtlayıcıların birinci ağızdan kendi ifadeleridir. Özgün ifadeler bir yandan doğal gereği diğer yandan bağımsız araştırmacıların denetimine açık olmak nedeniyle araştırmacı yanlılıklarına ve öznel yorumlara karşı dirençlidir.

4. Araştırmada sorulan iki açık uçlu soru birbirini tamamlar ve bütünler niteliktedir. Bu iki soruya verilen yanıtlar birlikte ve ayrı ayrı değerlendirilmeye uygundur. Bu çalışmada öncelik, ihtiyaçların saptanmasına verilmiştir. Bu nedenle, ikinci araştırma sorusuna verilen yanıtlara, birinci sorunun irdelenmesine ve betimleyici unsurların oluşturulmasına katkıda bulunduğu ölçüde yer verilmiştir. İkinci araştırma sorusunun da dahil edildiği ayrı veya birlikte değerlendirmeler, bu çalışmayı izleyecek diğer çalışmalarda sunulacaktır.

5. Araştırma verilerinin derlenmesi sırasında katılımcıların yazılı ifadelerine tümüyle sadık kalınmıştır. Yöntem bölümünde açıklandığı gibi, katılımcı yanıtları, hiçbir değişiklik ve düzeltme yapılmaksızın, olduğu gibi korunarak değerlendirilmiştir. Veri derlemeye esas alınan unsur katılımcının yanıtında “ne demek istediği” değil “ne dediği” olmuştur. İzleyen aşamalarda tüm derleme ve düzenlemeler bu zemin üzerinde gerçekleştirilmiştir. Bu özellik, araştırmancının en özgün yönlerinden birini oluşturmaktadır.

6. Araştırma sonuçları değerlendirilirken, bu çalışma çerçevesinde sorgulanan ve dolayısıyla katılımcıların belirttikleri ihtiyaçların “üniversite merkezli ihtiyaçlar” olduğu sürekli göz önünde bulundurulmalıdır. Bu araştırmanın kapsamı, genel olarak gençliğin değil üniversite öğrencisi gençliğin ihtiyaçlarıyla sınırlıdır. Dolayısıyla bu çalışmada katılımcılardan beklenen bir genç olarak tüm ihtiyaçlarını belirtmeleri değil üniversite öğrencisi bir genç olarak üniversite merkezli ihtiyaçlarını belirtmeleridir. Araştırma formunda bulunan sorular katılımcıların bu içeriğe uygun yanıt vermelerini sağlayacak şekilde yapılandırılmıştır.

Kapsam bu şekilde sınırlandırıldığında üniversite öğrencisi gençlerin kendi kişisel deneyimlerinden yola çıkarak belirtebilecekleri özel ihtiyaçlarını ifade etmiş olmaları beklenmemelidir. Burada özel ihtiyaçtan kasıt kişiye özgü ihtiyaçlar değil, kişinin ancak kendi deneyiminden yola çıkarak ifade edebileceği, gelişimsel, ilişkisel, yaşantısal ve çoğunlukla suskun ihtiyaçlardır. Bu ihtiyaçlar toplumda yaygın bir şekilde bulunuyor olabilir; ancak, genellikle doğrudan gözlemlere açık değildir ve bu nedenle saptanma biçimleri farklı metodolojiler gerektirir. Dolayısıyla bu çalışmada kişisel deneyim merkezli özel ihtiyaçlardan çok katılımcıların, sadece kendilerini değil diğerlerini de ilgilendirdiğini düşündükleri ve diğerleriyle paylaşmaya hazır oldukları ihtiyaçlarını belirtmiş olmalarını beklemek daha gerçekçidir.

7. Bu çalışma, Türkiye üniversite gençliğinin ihtiyaçlarını bir bütün olarak betimlemeye çalışmaktadır. Bu nedenle araştırma sonuçları, eldeki rapor çerçevesinde, alt grupların gösterebileceği benzerlikler ya da farklılıklar ekseninde irdelenmemiştir. Örneğin üniversitelere, üniversitenin bulunduğu yerleşim merkezlerine, veya üniversite büyüklüklerine göre ayrımlar yapılarak elde edilebilecek bilgilerin daha sonraki çalışmalarda ele alınması uygun bulunmuştur. Bunun başlıca nedeni, aynı çalışmanın aynı anda hem betimleyici değişkenleri ortaya çıkarma hem de bu unsurlardan yola çıkarak alt gruplara ilişkin ayrıt edici bilgi derleme işlevini yerine getirmesini beklemenin yaratacağı metodolojik, kavramsal ve pratik güçlükleridir.

Eldeki çalışmanın nitel bir çalışma olması nedeniyle, alt gruplara ilişkin yapılması gereken her ayrıt edici işlem tüm verilerin yeniden ve en başından elden geçirilmesini gerektirmektedir. Bu işlem uzun zaman, yoğun emek ve yüksek maliyet gibi pratik unsurlar gerektirdiği gibi her yeniden değerlendirmenin metodoloji ve kavramsal çerçevesinin kendi hesabına yeniden kurulması veya güncellenmesini gibi kuramsal işlemler de gerektirir. Dolayısıyla bu çalışmada alt gruplara ilişkin bilgilere ancak betimleyici değişkenleri oluşturmaya katkıları ölçüsünde yer verilmiştir. İzleyen çalışmalar, uygun metodolojik ve kavramsal araçları da devreye alarak ihtiyaç duyulan ayrıt edici bilgileri irdelenecektir.

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

1. SORU FORMU VE UYGULAMA

Araştırmanın soru formu, esas olarak iki açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Bu sorular aracılığıyla, üniversite öğrencisi gençlerin ihtiyaçlarını belirlemek amaçlanmıştır. Sorulardan ilki gençlerin bir üniversite öğrencisi olarak, kendi saptadıkları sorunları belirtmelerini istemektedir. İkinci soruda ise bu saptadıkları sorunlara önerdikleri çözümleri bildirmeleri istenmektedir. Araştırma formunda yer aldığı haliyle gençlere yöneltilen açık uçlu sorular aşağıdaki gibidir:

SORU 1: Bir üniversite öğrencisi olarak yaşadığınız temel sorunları (eğitim, sağlık, barınma, örgütlenme vb.) sizin açınızdan önemine göre ve belirgin örnekler vererek sıralar mısınız?

SORU 2: Yukarıda belirttiğiniz sorunlara yönelik çözüm önerilerinizi belirgin örnekler vererek sıralar mısınız?

Bu çalışmanın önceliği gençlerin bir üniversite öğrencisi olarak saptadıkları ihtiyaçları belirlemek ve betimlemektir. Bu odak nedeniyle bu çalışmada ikinci soruya ilişkin kapsamlı değerlendirmeler yer almamaktadır. İkinci soruya verilen yanıtlar ancak ve sadece birinci soruya verilen yanıtların anlaşılmasını kolaylaştırdığı ölçüde, bir çeviri unsuru olarak kullanılmıştır. Bunun ötesinde ikinci soruya verilen yanıtlardan bu çalışmanın sonuçlarının serimlenmesinde ve değerlendirilmesinde yararlanılmamıştır. İkinci sorunun değerlendirmelerinin yer alacağı çalışmalar bu araştırmayı izleyen irdellemelerle gerçekleştirilecek ve sunulacaktır. Bu noktalara ilişkin ayrıntılı açıklamalar “Araştırmanın Özgün Özellikleri” bölümünde aktarılmıştır.

Soru formu geliştirildikten sonra, Toplum Gönüllüleri iletişim gruplarında araştırmanın duyurusu paylaşılmıştır. Araştırmaya katılım ile ilgili olarak herhangi bir şekilde yaş, üniversite, fakülte, bölüm, şehir ya da cinsiyet sınırlılıkları getirilmemiştir. Araştırma formunu, üniversite öğrencisi olan her bireyin doldurabileceği özellikle vurgulanmıştır.

Araştırmaya katılımcı olmak isteyenler için iki farklı seçenek sunulmuştur.

- İnternet erişimi aracılığı ile katılım
- Basılı form aracılığı ile katılım

İnternet erişimi aracılığı ile tüm ilgili e-posta gruplarına soru formunun dağıtımı yapılmıştır. Grup üyelerinden, formu ilgili olacaklarını düşündükleri birey ve gruplarla paylaşmaları istenmiştir. Bu yöntemle doldurulan soru formları, doğrudan araştırma koordinatörüne ulaştırılmıştır.

Araştırma tanıtımını içeren bilgilendirme e-postasında, tercih eden kişilere basılı form temin edileceği de paylaşılmıştır. Bu çağrıya yönelik basılı form talebinde bulunan ve bu formu üniversite içerisinde yaygınlaştırmak isteyen gençlere basılı formlar ulaştırılmıştır. Basılı form talep eden gençler, formları bizzat kendileri uygulamıştır.

Basılı formlar, ağırlıklı olarak TOG'un örgütlü olduğu üniversitelerde yaygınlaştırılmıştır. Formların ilk elden ulaştığı kişiler genel olarak Toplum

Gönüllüsü gençler olsa da, araştırma formları onlar aracılığı ile hiçbir TOG bağlantısı olmayan gençlere de ulaşmıştır. Veri toplama süreci 2007-2008 ve 2008-2009 öğretim yılı boyunca, yaklaşık dokuz ay sürmüştür.

Araştırma formlarına 43 ildeki 60 üniversiteden 986 kadın, 1267 erkek toplam 2254 üniversite öğrencisi yanıt vermiştir. Ancak demografik bilgilerini verdiği halde açık uçlu sorulara yanıt vermeyen 368 öğrenci saptanmıştır. Bu öğrencilerin verileri araştırmaya dahil edilmemiştir. Çalışma dışı bırakılan formlar il sayısını değiştirmemiş ancak üniversite sayısını 60'tan 59'a düşürmüştür. Böylece araştırmanın örneklemini, açık uçlu sorulara yanıt veren 818 kadın 1068 erkek 1886 gençten oluşmuştur.

2. VERİ DÜZENLEME

Bu araştırma, nihai olarak, üniversite gençliğinin ihtiyaçlarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu ihtiyaçlar ise farklı soyutlama düzeyinde ve farklı başlıklar altında betimlenebilir. Betimleyici çalışmaların doğası gereği, yanıtların kaç farklı soyutlama düzeyinde, kaç farklı başlık altında toplanacağı ve bu başlıkların neler olacağı önceden kestirilemez. Bu nedenle katılımcı yanıtları, önceden belirlenmiş soyutlama düzeylerine atanarak ve önceden belirlenmiş başlıklar altına toplanarak düzenlenemez. Soyutlama düzeyleri, başlık adetleri ve başlık adları doğrudan katılımcı yanıtlarından elde edilmelidir. Bu anlamda bu çalışma, katılımcı yanıtlarını (a) uygun soyutlama düzeylerinde, (b) uygun sayıda başlık altında ve (c) uygun adlandırmalarla betimleyici değişkenlere dönüştürecek şekilde düzenleme çalışmasıdır.

a. Yanıt Özdeşliğinin Kurulumu

Katılımcı yanıtlarının bir araya getirileceği başlıklar, özdeş yanıtların kümelenmesiyle oluşacak tematik kategorilerin başlıkları olacaktır. Tematik kategoriler birden fazla soyutlama düzeyinde olabilir, her soyutlama düzeyi birden fazla başlık barındırabilir. Başlıkların ne olduğu ve nasıl adlandırılacağı ise aynı başlık altında bir araya gelebilecek özdeş yanıtların içerikleri tarafından işaret edilmiş olmalıdır.

Tematik kategori oluşturmanın ilk koşulu, aynı kategori altında toplanmaya uygun aday yanıtların özdeşliğinin kurulmasıdır. Yanıtların özdeşliğinin kurulması ise yanıtları oluşturan ifadelerin bağlam ve bütünlüğünden koparılmadan değerlendirilmesiyle mümkündür. Bunun ön koşulu ise yanıtların önceden belirlenmiş kategorilere değil, yanıtların doğrudan işaret ettiği kategorilere atanmasıdır. Dolayısıyla bu araştırma, katılımcı yanıtlarını önceden belirlenmiş kategorilere atamamıştır. Tematik kategorilerin doğrudan katılımcı yanıtlarından elde edilmesi koşuluna uygun olarak, özdeş ifadeler tematik olarak ayrışabilen kategoriler oluşturuncaya dek tüm yanıtlar ayrılmış ve birleştirilmiştir. Özdeş yanıtların ayrılanıp birleştirilmesi sırasında izlenen yöntemin anlaşılması, araştırma sonuçlarının anlaşılmasını kolaylaştıracaktır.

Özdeş yanıtları ayıklayıp birleştirme işlemi aynı zamanda bir ayrıştırma ve ilişkilendirme işlemidir. Nitel araştırmaların doğası gereği, kategorileri oluştururken kullanılacak ayrıştırma ve birleştirme ölçütleri eldeki verinin kendisinden derlenebildiği ölçüde nesnel olacaktır. Bu çalışmada, yanıtların ayrıştırılma ve ilişkilendirilmesi sırasında özdeş yanıtlar aranırken her katılımcının tüm yanıtları göz önünde bulundurulmuştur. Böylece, katılımcının tüm yanıtları tek tek

yanıtlarının anlaşılmasında bir anlam çerçevesi olarak değerlendirilmiştir. Her bir katılımcı formu için tek tek yapılan bu değerlendirme, farklı katılımcıların farklı ifadelerinin özdeş yanıtlar olarak ayıklanmasını kolaylaştırmıştır. Örneğin, bazı durumlarda katılımcının bir konuya ilişkin yanıtı soyut veya belirsiz ifade edilmiş olabilmektedir. Böyle durumlarda katılımcının diğer yanıtları ve yanıtlarında kullandığı ifadeler birlikte ele alındığında yanıtın işaret ettiği somut tematik bütünlük ayrıştırılabilmektedir.

Diğer yandan, yanıt özdeşlikleri kurulurken örneklemin genel yanıt eğilimlerinden de yararlanılmıştır. Bir bütün olarak örneklemin tüm yanıtları ve bu yanıtları taşıyan yazılı ifadeler göz önünde bulundurulmuştur. Bu şekilde, her katılımcının yanıtının değerlendirilmesinde diğer katılımcıların yanıtları bir çeviri aracı olarak kullanılmıştır. Örneğin, somut terimlerle ifade edilmiş olsa dahi aynı katılımcının yanıtlarından yola çıkılarak anlamı belirlenemeyen veya yanıt özdeşliği kurulamayan ifadeler, örneklemin genel yanıtlama eğiliminden yararlanıldığında anlaşılır ve kullanılabilir olmuştur.

Katılımcıların, ihtiyaçlarını belirtirken kullandıkları ifadeler, seçtikleri kelimeler ve yazma biçimleri pek çok açıdan yeterli görülmeyebilir. Tek tek bakıldığında söylemek istediğini tam tarif eden ve değerlendiriciyi kuşkuda bırakmayan ifadeler seyrekle rastlanabilir. Ancak buradan katılımcı ifadelerinin güvenilir olmayabileceği sonucuna varmak çok tehlikelidir. Yanıtlar, katılımcının kendi yanıtları içinde ve tüm katılımcılar arasında bir bütün olarak değerlendirildiğinde açıkça görülmektedir ki ifade etmeye çalıştıkları temanın sınırları iyi çizilmiştir ve katılımcı ne demek istediği hakkında oldukça olgunlaşmış ve kararlı bir fikre sahiptir. Bir üniversite öğrencisi genç "hocalar yetersiz" ifadesini kullandığında, o öğrenciden, ne demek istediğini daha fazla ve daha belirgin şekilde açıklamasını istemenin haklı bir yönü vardır. Öte yandan aynı gencin diğer bir yanıtında "hocalar dersleri öğrencilerin ilgisini çekecek şekilde işlemiyor" ifadesini kullandığında ve diğer gençler de kendi yanıtlarında "hocalar dersi bize anlatıyor" veya "dersi Türkçe işleyip sınavı İngilizce yapıyor" dediğinde "hocalar yetersiz" gibi ilk elde ne anlatma istediği belirsiz görünen bir ifade, kategorik anlamını kazanmaktadır.

Yanıt özdeşliği kurma işlemi, araştırmacı yanlılığını en aza indirecek bir yöntemle gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların yazılı ifadeleri hiçbir elekten geçirilmemiş, hiçbir anlam veya biçim değişikliğine uğratılmadan olduğu gibi alınmıştır. Katılımcılar tarafından doğrudan ifade edilmemiş herhangi bir sözcük, kavram veya anlamdan yararlanılmamıştır. İfadelerin değiştirilmesi, iyileştirilmesi veya zenginleştirilmesi yoluna gidilmemiştir. Katılımcıların "ne dedikleri" üzerinde durulmuş, "ne demek istedikleri" üzerine yorum yapmaktan titizlikle kaçınılmıştır.

Yanıtları taşıyan sözel ifadeler değerlendirilirken söz konusu edilebilecek deyişimler (veya ifade özdeşliği kurarken göz önüne almama) sözel ifadelerde kullanılan bağlaçlar (ve, veya, ki, de, da, dahi, bile), ismin hal ekleri, aynı ifade içinde değişen zaman kipleri, veya noktalama işaretleri düzeyinde yapılmıştır. Bu değişikliklerin temel nedeni ise bu unsurların dilbilgisi kurallarına uygun kullanılmayıp olmuştur. Son olarak, anlamının doğru bilindiği belirgin olan ancak kelime/kavram kullanımı/seçimi bakımından dilbilgisi kurallarına göre düzgün yapılandırılmamış ifadeler, içeriği değişmeyecek ve anlamı bozulmayacak şekilde (ve not edilerek) dilbilgisiyle uyumlu hale getirilmiştir.

Her bir katılımcının her bir yanıtı için yanıt özdeşliği kararı, biri araştırmacının kendisi üç uzmanın oybirliğiyle verilmiştir. Bu üç uzman dışında, üç uzman da

verilerin 1/3'ü üzerinde seçkisiz denetimler yapmıştır. Anlamı sağlıklı şekilde belirlenemeyecek kadar bulanık ya da ifadeler yine üç yargıcının ortak kararıyla çalışma dışı bırakılmıştır. Çalışma dışı bırakılan ifadelerin toplam sayısı 24tür ve tamamı not edilmiştir. Bu ifadelerin çalışma dışı bırakılması katılımcı kaybına yol açmamıştır.

b. Kategori Atamaları

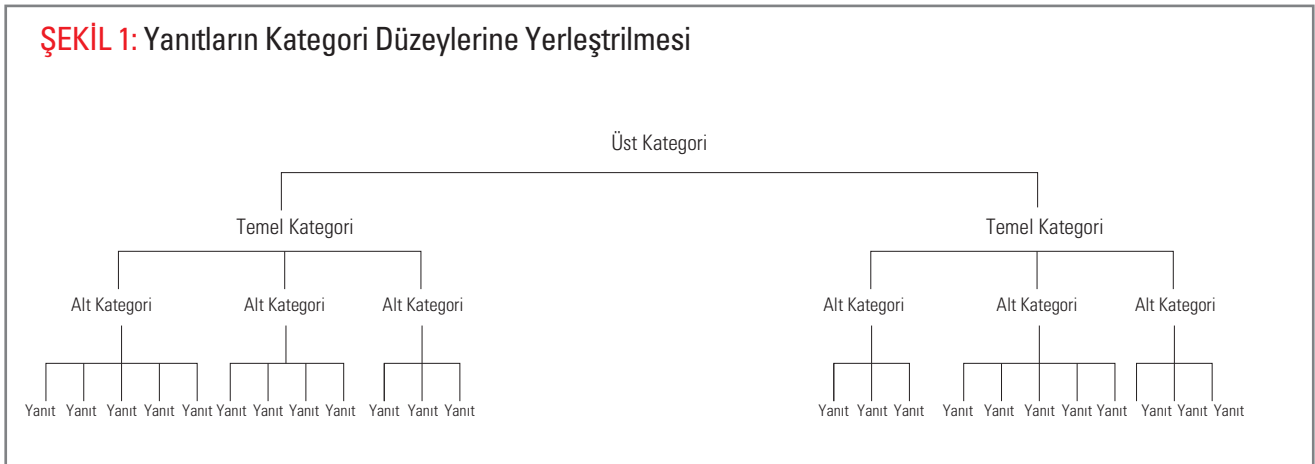
Yukarıda özetlenen yöntemle, ayrıştırılıp ilişkilendirilmiş özdeş yanıtlar, tematik kategoriler halinde düzenlenmiştir. Her kategori düzeyinde, özdeşliklerin kurulmasıyla oluşturulan kategorilerin birbirine bindirilmesi bir üst kategoriye oluşturulmuştur. Kategori düzenlemesi aşağıda özetlendiği şekilde yapılmıştır.

1. Her bir yanıt, özdeşliği kurulan diğer yanıtlarla birlikte oluşturduğu bir alt kategoriye atanmıştır.
 - a. Yanıtlar arası özdeşlik kurulmuştur.
 - b. Özdeşliği kurulan yanıtların üst üste bindirilmesiyle alt kategori oluşturulmuştur.

2. Aynı yanıt, aynı anda, başka alt kategorilerin bir araya gelerek oluşturduğu bir temel kategoriye atanmıştır.
 - a. Alt kategoriler arası özdeşlik kurulmuştur.
 - b. Özdeşliği kurulan alt kategorilerin üst üste bindirilmesiyle temel kategori oluşturulmuştur.
3. Yine aynı yanıt, yine aynı anda, başka temel kategorilerin bir araya gelerek oluşturduğu bir üst kategoriye atanmıştır.
 - a. Temel kategoriler arası özdeşlik kurulmuştur.
 - b. Özdeşliği kurulan temel kategorilerin üst üste bindirilmesiyle üst kategori oluşturulmuştur.

Yanıtların kategori düzeylerine atanma biçimi Şekil 1'de gösterilmiştir..

ŞEKİL 1: Yanıtların Kategori Düzeylerine Yerleştirilmesi

Alt kategoriler, anlam bakımından bir tematik bütünlüğü tek başına ele almaya izin verecek kadar küçük, diğer tematik bütünlüklerden ayrışmasını sağlayacak kadar büyük ölçeklidir. Ek olarak alt kategoriler, doğrudan katılımcıların özdeş yanıtlarının ortak anlamını ifade edecek şekilde adlandırılmıştır. Bu kategoriler birinci soyutlama düzeyinde bulunmaktadır ve hiçbir ara aşamaya başvurmaksızın doğrudan kendilerini oluşturan yanıt ifadeleri aracılığıyla tanınabilir ve tanımlanabilirler.

Alt kategoriler, kendi başlarına bir anlam çerçevesi oluşturdukları gibi diğer alt kategorilerle bir araya geldiklerinde daha geniş ve kapsamlı başka bir anlam kategorisinin oluşturucu parçası olma özelliğini taşımaktadırlar. Bu özellik alt kategorilerin bir üst anlam çerçevesinde yer alan temel kategoriler halinde de düzenlenebilmesini sağlamaktadır. Temel kategoriler, alt kategori kadar özelleşmiş olmayan ancak yine de somut operasyonel terimlerle ifade etmeye uygun tematik bütünlüklerdir.

Aynı çizgiyi izleyerek, temel kategoriler de kendi başlarına bir anlam çerçevesi oluşturdukları gibi diğer temel kategorilerle bir araya geldiklerinde bir üst anlam kategorisini oluşturmaktadırlar. Üst kategoriler görece daha soyuttur ve kuramsal bir bütünlük olarak kabul edilmeye uygundur. En ham haliyle üst kategoriler ve bazı temel kategoriler betimleyici değişken adayı olabilirler.

Açıkta ki gerek yanıt özdeşliklerinin kurulmasında gerekse kategori düzeylerinin belirlenmesi ve yanıtların kategorilere atanmasında farklı soyutlama düzeyleri kullanılabilir. Nitel çalışmalar bu açıdan araştırmacı tercihlerinden etkilenirler. Ancak araştırmacının tercih gerekçelerini belirtmesi, sonuçların nesnel değerlendirilmesini ve bağımsız araştırmacılar tarafından denetlenmesini kolaylaştırır.

Bu araştırma, yanıtları kategorilere atama işlemini sözü edilen üç soyutlama düzeyiyle sınırlandırmayı tercih etmiştir. Bu tercih, değerlendirme kolaylığı sağlamanın yanı sıra oluşturulacak betimleyici değişkenlerin operasyonel tanımlama düzeyinde belirlenebilmesini tehlikeye atmama nedenleriyle yapılmıştır. Başka bir deyişle, nihai olarak elde edilmesi hedeflenen betimleyici değişkenlerin söylem düzeyinden önce işlem düzeyinde kuramsal yapı özelliklerini taşıması amaçlanmıştır. Bu çalışmadan elde edilmesi beklenen betimleyici değişkenler bir yandan bu çalışmayı izleyecek diğer çalışmalar diğer yandan diğer araştırmacılar tarafından kullanılacak sınırlanabilir kuramsal bütünlükler sunmayı amaçlamıştır. Bu çalışmadan elde edilecek betimleyici değişkenlerin çeşitli hipotezlerin kurulması ve sınanmasına yol açması önemli bir kazanım olacaktır.

YANIT ÖZDEŞLİĞİ VE KATEGORİ KURULUMLARI

Kategori düzeylerini belirleme ve yanıtları kategorilere atama işlemiyle ilgili vurgulanması gereken en önemli nokta, kategori atamalarının, yanıtların kendi kategorilerini işaret etmesi ile araştırmacının tercihleri arasında bir noktada gerçekleşmiş olmasıdır. Yine nitel çalışmaların doğası gereği, araştırma verisi, kendi hesabına konuşmaya ne kadar muktedir olursa olsun araştırmacının çevirmenliği olmadan anlaşılması beklenmez. Her ne kadar bu durum nicel araştırmalar için de geçerliyse nitel araştırmalarda çeviri işlemi yorum işlemiyle karışma riski taşır. Nicel araştırmalarda araştırmacı sadece ölçüm ya da sinama sonuçlarını vermekle yetinebilir ve sonuçları aynı anda birden fazla bağımsız araştırmacının yorumuna sunabilir. Oysa nitel araştırmaların sonuçları, bağımsız araştırmacıların yorumuna açılmadan önce araştırmacı tarafından yoruma hazır hale getirilmelidir. Bu ise yoruma hazır hale getirme ile zaten yorumlanmış veri sunma problemini yeniden gündeme getirir.

Bu çalışma, bu problemi iki noktada hafifletmeye çalışmaktadır. Birincisi, aşağıda sonuçların serimlendiği bölümlerde de görüleceği gibi, bu çalışmadan elde edilen veriler birden fazla biçimde işlenebilir. Bu farklı işleme biçimlerinde farklı soyutlama düzeylerinde ve farklı sayıda kategoriler kullanılabilir. Başka bir deyişle, kategori adlandırmaları ve anlamlandırmaları her bir farklı işleme biçimine göre yeniden ve yeniden düzenlenebilir. Bu ise, bu çalışmada önerilen betimleyici değişkenler dışında başka betimleyici değişkenlerin de elde edilme potansiyeline işaret eder.

Bu noktada işlevsel olması gereken özellik, bu çalışmada araştırmacının sunduğu farklı işleme biçimlerinin (a) tekrarlanabilir olması ve (b) farklı işleme biçimlerine rağmen en az aynı betimleyici değişkenlerin elde edilebiliyor olmasıdır. Bu noktada bu araştırma sonuçlarının, olası en az yorum katkısı ve en nesnel çeviri işlemiyle paylaşılması amaçlanmıştır.

İkinci nokta, araştırma metodolojisi yorumlamayı değil yanlılığı en az indirecek şekilde kurgulanmıştır. Nitel araştırmalarda araştırmacının yöntemi, sonuçların yorumlanmasının hesabını kapsamlı şekilde verebilmelidir. Bu anlamda yorumdan kaçınmak değil, sunulan yorumun zeminini sağlamlaştırmak önemlidir. Bu çalışma, metodolojisini tümüyle sergileyerek ulaştığı ve sunduğu yorumların zeminini nesnel terimlerle kurmaya ve böylece denetlenebilir kılmaya çalışmaktadır. Araştırma sonucunda elde edilmesi amaçlanan betimleyici değişkenler, bu yorum zemininin sağladığı olanaklardan yararlanarak oluşturulmuştur.

3. ÜNİVERSİTE GENÇLİK İHTİYAÇLARI SINIFLANDIRMASI

a. Üniversite Gençlik İhtiyaçlarının Nicel Ölçüleri

Bu araştırmanın en genel sonuçları katılımcı yanıtlarının oluşturduğu kategorilerdir. Bu kategoriler, üniversite gençliğinin ihtiyaçlarının genel bir dökümünü sunmaktadır.

Araştırmaya katılan 2454 öğrencinin 1886'sı açık uçlu sorulara yanıt vermiştir. Bir öğrenci sadece tek bir temayla ilgili yanıt vermiş olabileceği gibi birden fazla temaya değinecek şekilde ifadelerde de bulunmuştur. Katılımcıların en az bir en çok onbir farklı temaya ilişkin yanıt verdiği görülmüştür. Çoğu durumda her bir yanıtın kendisine ait bir ifadeyle belirtildiği görülmüştür. Ancak bazı durumlarda birden fazla yanıtın tek bir ifade içine sığdırıldığı anlaşılmıştır. Diğer bazı durumlarda ise tek bir yanıt birden fazla ifade ile aktarılmıştır. Bu tür güçlükler, yazılı ifadelerin tematik anlamı belirgin şekilde ayrıştırılabilen yanıtlar halinde düzenlenmesiyle aşılmıştır. Bu şekilde düzenlenen yanıtlar, birer veri birimi olarak kabul edilmiştir. Böylelikle tüm katılımcılardan elde edilen toplam yanıt adedi 6428'dir. Açık uçlu sorulara yanıt veren 1886 katılımcı esas alındığında, katılımcı başına düşen ortalama yanıt adedi ise 3,41'dir.

i. Yanıt/yanıt ifadesi oranı

Katılımcıların verdiği 6428 adet yanıtın kaç farklı ifade aracılığıyla verildiği önemlidir. Hemen göze çarpan özellik ise söz konusu 6428 birim yanıtın sadece 682 farklı ifade kullanılarak verilmiş olduğudur. Başka bir deyişle katılımcılar sadece 682 farklı sözel ifade kullanarak 6428 yanıt üretmiştir. Böyle ele alındığında, her bir ifade başına 9,43 adet yanıt düşmektedir. Bu ise demektir ki aynı ifade yaklaşık her 10 yanıtta bir tekrarlanmaktadır. Bu ölçüler, yanıt verme biçiminin homojenliğine işaret ettiği gibi global olarak yanıtların homojenliğine de işaret ediyor olabilir. Yanıt verme biçimi homojenliği ile yanıtların global homojenliği betimleyici değişkenlerin oluşturulmasında bir güvenilirlik ölçüsü olarak kullanılabileceği ayrıca incelemeye değer görülmektedir. Bu ayırt edici teknik özellik, bu çalışmayı izleyen tamamlayıcı çalışmalarda ele alınmaktadır.

Bu şekilde ele alındığında, 682 farklı ifade aynı sayıda ihtiyaç belirtildiği anlamına gelmemektedir. Başka bir deyişle, yanıtları taşıyan ifade farklılıkları doğrudan kategorik farklılıklara işaret etmemektedir. İfade farklılıklarından anlaşılması gereken, anlam farklılıkları değil, sözcük seçimi ve sözcüklerin sırası bakımından oluşan farklılıklardır. Araştırmacı, ifadelerin yorumlanmasından kaynaklanabilecek herhangi bir yanıllığa yer vermemek için farklı sözcük seçimi ve sırasına sahip tüm ifadelere, başlangıçta, ayrı birer ifade unsuru olarak davranmıştır. İfade özdeşliği, sözcük seçimi ve sırasından kaynaklanan farklılıklar ayrıştırıldıktan sonra kurulmuştur.

Buna göre, 682 farklı ifade unsurundan oluşundan toplam 6428 adet yanıtın kaç farklı alt kategori başlığı altında toplandığı saptamak anlamlıdır. Bu araştırmanın, bu çalışmada sunulan ilk aşamasında elde edilen 682 farklı ifadenin 108 farklı tematik kategori başlığı altında toplanabileceği anlaşılmıştır. Başka şekilde söylenecek olursa, 682 farklı ifade, yanıt özdeşlikleri kurulmasından sonra 108 farklı alt kategori oluşturmuştur. Bu demektir ki üniversite gençliği, toplam 108 farklı başlıkta ihtiyaç belirtmiştir.

Elde edilen ihtiyaç kategorilerinin birbirlerinden kesin çizgilerle ayrılmış olmasını beklememek gerekir. Bir kez daha vurgulamak gerekirse söz konusu 108 alt kategorinin her biri anlam bakımından tek başına ele alınmaya izin verecek kadar küçük, diğer alt kategorilerden ayrıştırılmasına izin verecek kadar büyük ölçektir. Bu anlamda bir alt kategori ortalama 6,25 farklı ifade barındırmaktadır. Sadece

bir ifadeden oluşan alt kategoriler bulunduğu gibi 17 farklı ifadeden oluşan alt kategoriler de bulunmaktadır.

Bazı yanıtların, aynı anda birden fazla kategori başlığına ait olabileceği düşünülebilir. Bu olasılığın güçlü olduğu durumlarda, katılımcının tüm yanıtları ve örneklemin genel yanıtlama eğilimleri dikkate alınarak her bir yanıt sadece tek bir kategoriye yerleştirilmiş, tekrarlı yerleştirme yapılmamıştır. Bu tür yerleştirmelerde de yine her üç yargılayıcının oybirliği aranmıştır. Başka çalışmalar tekrarlı yerleştirmeler yaparak farklı betimleyici unsurlar araştırabilirler.

6428 adet yanıtın 682 farklı ifade yoluyla toplam 108 farklı ihtiyacı belirtmesi, üniversite gençliğinin ihtiyaçlarının sınırsız ve sınırsız olmadığını, ele alınamayacak ve aynı anda değerlendirilemeyecek kadar dağınıklık göstermediğini anlatmaktadır. Çok sayıda yanıtın görece az sayıda ihtiyaç karşılık gelmesi önemli bir avantajdır. Bu avantaj araştırmacıya, betimleyici değişkenlerin anlamlı bir bütünlük içinde belirlenebileceğini söylemektedir.

ii. Yanıt ifadesi/ihtiyaç oranı

Kuşkusuz üniversite gençliğinin ihtiyaçları belirtilen sayıyla sınırlı olmak zorunda değildir. Bu sayı azaltılabileceği gibi çoğaltılabilir de. Araştırmanın Özgün Özellikleri ve Yöntem bölümlerinde belirtildiği gibi uygulanan metodoloji ve araştırmacının tercihleri bu sayının nominal büyüklüğünü değiştirebilir. Ancak bu büyüklüğün değişme miktarının ölçüsünü saptamak önemlidir.

Burada ölçüt alınması gereken unsur, ilk elemelerde elde edilen ihtiyaç adedi değildir. Bir yandan örneklemin büyüklüğü ve temsil kabiliyeti düşünüldüğünde ve diğer yandan elde edilen yanıt adedinin kaç farklı ifadeyle belirtildiği ve bu farklı ifadelerin toplamda kaç farklı ihtiyaca işaret ettiği göz önüne alındığında, ölçüt alınması gereken unsurun yanıt/ihtiyaç oranı olduğu anlaşılmaktadır. Böyle ele alındığında 6428 yanıt nihai olarak 107 ihtiyaç belirtmektedir. Burada yanıt/ihtiyaç oranı 60,07'dir. Katılımcıların yaklaşık her 60 yanıtı bir farklı ihtiyacı belirtmektedir. Bu çarpıcı bir orandır ve üniversite gençliğinin ihtiyaçları karşımıza bir kez daha kaotik ve kaprisli bir kümede değil sınırları belirlenebilecek ve bağlamı kurulabilecek bir küme halinde çıkmaktadır.

Bu rakam aynı zamanda bundan sonra yapılacak benzer çalışmalara bir ipucu sunmaktadır. Elde edilecek yanıt veya belirtilen ihtiyaç adedi farklı olsa da bu çalışmada elde edilen 1/60 oranı ileride yapılacak diğer çalışmalarda da aranmalıdır. Bu oranın çok altında ya da çok üstünde yanıt/ihtiyaç oranlarının saptanması metodoloji ve/veya içerik kurulumuna ilişkin hatalara işaret ediyor olabilir.

Bu çalışma sırasında, yanıt özdeşliklerinin kurulma ve kategorilere atanma örtüntüsünün, örneklemin tümünün verilerinin işlenmesinden çok daha önce kararlılık göstermeye başladığı gözlenmiştir. Öyle ki araştırmacılar bir sonraki formda hangi kategorilerle karşılaşabileceklerini çok büyük olmayan yanıtla paylarıyla tahmin eder hale gelmişlerdir. Kuşkusuz bu gözlem sistematik olarak irdelenmiş değildir ve bu aşamada sadece basit bir anekdot olarak kaydedilmiştir. Ancak burada sadece metodolojik olarak değil içerik olarak da sınanmaya hazır potansiyel hipotezler bulunmaktadır. Bu anlamda bu çalışmanın benzer çalışmalara metodolojik katkı sunacak şekilde yeniden ele alınması ya da başka çalışmaların bu çalışmayı bu yönüyle incelemesi yararlı olacaktır.

Bu noktada, frekansların yanıt frekansları olduğu, her bir katılımcının yaklaşık ortalama 3,5 yanıt verdiği, her 10 yanıtın aynı ifadeyle belirtildiği, ve her 60 yanıtın aynı ihtiyaca işaret ettiği hatırlanmalı, sonuçlar bu ölçüler dâhilinde değerlendirilmelidir.

Katılımcı/yanıt/ifade/ihtiyaç oranları Şekil 2'de özetlenmiştir.

Şekil 2. Katılımcı Yanıtlarından İhtiyaçların Süzülmesi

* Anlam bakımından tek başına bir ihtiyacı ifade edebilen ve diğer ihtiyaçlardan ayrıştırılabilen en küçük ölçekli ihtiyaç birimlerinin sayısı.

b. Üniversite Gençlik İhtiyaçlarının Adlandırılması

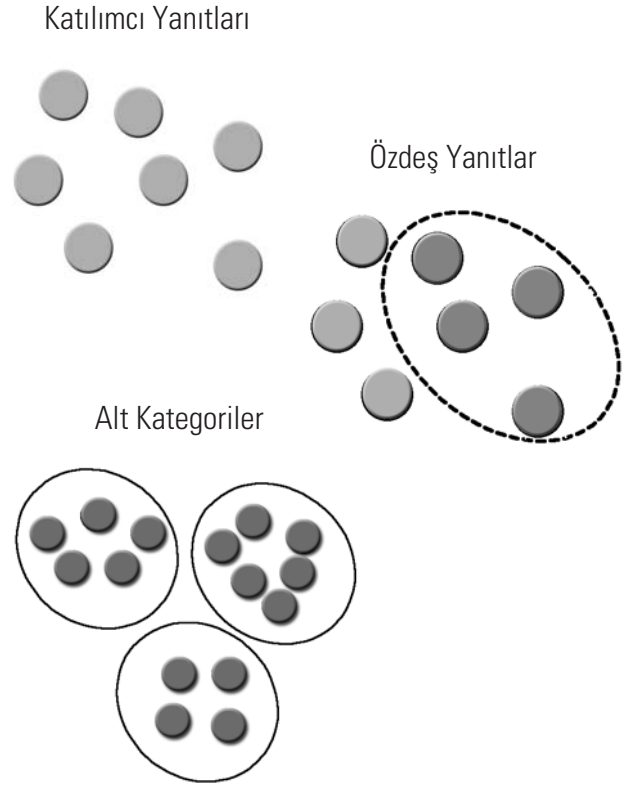
Üniversite Gençlik İhtiyaçları Araştırma verileri, betimleyici değişkenlerin elde edilebileceği bir veri havuzu oluşturma niteliği sayesinde, farklı açılardan değerlendirilerek farklı genel betimlemelerin elde edilmesine uygun özellikler taşımaktadır. Olası en genel değerlendirme, üniversiteli gençlerin hangi alt, temel, ve üst kategorilerde ihtiyaç belirttiklerinin belirlenmesiyle elde edilecek olmaktadır. Başka bir deyişle, öğrencilerin kendi ifadelerinde, hemen ilk elde göze çarpan ayrımlardan yola çıkılarak bir düzenleme yapılabilir.

Ancak bu araştırmada, tüm verilerin zeminini oluşturan alt kategoriler, katılımcıların yanıtlarını barındıran özgün ifadelerine sadık kalarak oluşturulmuştur. Dolayısıyla, temel ve üst kategorilerin nihai olarak belirlenmesinden önce alt kategorilerin adlandırılması ve temel ve üst kategori üyeliklerinin bu adlandırmaya göre yeniden değerlendirilmesi gerekir. Başka bir deyişle, başlangıçta aynı anda her üç kategoriye birden ataması yapılan bir özdeş yanıt, oluşturduğu alt kategori kendi ismini kazandıktan sonra hala ilk elde atandığı temel ve üst kategorilere ait olup olmama yönünden yeniden incelenmelidir. Bu noktada alt kategorileri adlandırmak, bu kategorileri oluşturan özdeş yanıtları ortak anlamlarında buluşturarak gerçek bir kategori haline getirmek demektir.

Alt kategori adlandırmaları olmaksızın özdeş yanıtlar ortak anlamlarını kazanamaz ve dolayısıyla daha sonra kendilerinden türemesi beklenen diğer anlam bütünlüklerini üretmez. Alt kategorilerin uygun şekilde adlandırılması, temel ve üst kategorilere yapılan atamaların denetlenmesi işlevini de yerine getirir. Buna bağlı olarak alt kategorilerin adlandırılması sadece temel ve üst kategorilerin daha dakik bir şekilde belirlenmesinin değil aynı alt kategoriler kullanılarak ortaya çıkarılacak farklı kategorileme işlemlerinin de zeminini oluşturur.

Böylece, başlangıçta sadece isimsiz bir alt kategori adayı dairesinde bir araya getirilen (ve aynı zamanda temel ve üst kategori atamaları da yapılan) özdeş yanıtlar, özdeşliklerini onaylayacak adlandırmalar yoluyla ortak anlamlarını kazandıkları gerçek alt kategoriler halinde yeniden düzenlenmiştir. Bu işlem, tüm verilerin en baştan yeniden elden geçirilmesiyle gerçekleştirilmiştir. İşlem, Şekil 2'de görsel olarak modellenmiştir.

Şekil 3. Katılımcı Yanıtlarının Düzenlenmesi

* Anlam bakımından tek başına bir ihtiyacı ifade edebilen ve diğer ihtiyaçlardan ayrıştırılabilen en küçük ölçekli ihtiyaç birimlerinin sayısı.

Alt kategori adlandırmaları sırasında tüm özdeşlikler yeniden tanımlanmıştır. Bazı özdeşlikler yeniden kurulmuş, bazı yanıtlar diğer kümelerle yerleştirilmiştir. Bu işlem sayesinde araştırmacı, ilk elemelerde gerçekleştirdiği tüm özdeşlik kurma ve kategori atamalarını kapsayıcı şekilde gözden geçirme ve denetleme fırsatı bulmuştur. Sonuç olarak tüm özdeş yanıtlar, birer isimle ortaklıklarının saptandığı alt kategoriler olarak yeniden düzenlenmiştir. Alt kategoriler EK 1'de sunulmuştur.

Adlandırılmış alt kategoriler, bu aşamadan sonra yapılan tüm yeniden düzenleme ve yeniden kategorileme işlemlerinin zeminidir. Bir kez daha vurgulamak gerekirse, alt kategori adlandırmaları sırasında bazı özdeşlikler yeniden kurulmuş, bazı yanıtlar ilk elemelerde buldukları kümelerinden kaydırılarak diğer kümelere yerleştirilmiştir. Bu şekilde verilerin en baştan denetlenmesi de gerçekleştirilmiştir. Bu zeminden hareketle, temel ve üst kategoriler en baştan elden geçirilmiş, güncellenmiş ve genel kategori düzenlemesi elde edilmiştir. Temel ve üst kategori adlandırmaları, alt kategori adlandırmalarında izlenen yöntemle yapılmıştır.

Her bir özdeş yanıtın aynı anda bir temel ve bir üst kategoriye de ait olduğu göz önüne alındığında, üniversite gençliğinin ihtiyaçları ilk değerlendirme sonunda 107 alt kategori, 45 temel kategori ve 12 üst kategori altında yer alacak şekilde yerleştirilmiştir. Böylece araştırma verileri, bir sınıflandırma olarak okunmaya uygun hale gelmiştir.

c. Sınıflandırma Kurulumu

Üst kategori sonuçları, tüm verilerden elde edilen sonuçları kapsamlı bir özet halinde izlemek için uygun bir özet sunmaktadır. Her üst kategorinin diğer üst kategoriler arasındaki yeri, frekans dağılımının yanı sıra barındırdığı temel ve alt kategorilerin neler olduğu da göz önünde bulundurulduğu ölçüde doğru şekilde belirlenebilir. Buna göre, sonuçlar değerlendirilirken frekans dağılımları hangi ihtiyaçların öne çıktığının belirlenmesinde bir dayanak olarak kullanılabilir. Ancak frekans dağılımları esas alınarak kurulacak ihtiyaç hiyerarşisinin mutlak bir hiyerarşi olarak algılanması beraberinde belirgin yanılgıları da getirecektir. Burada asıl vurgunun, hangi ihtiyaçların diğerlerinden önde olduğunun belirlenmesinden çok bu ihtiyaçların bir arada bulunmakla nelere işaret ettiğiidir. Frekans dağılımları, bazı ihtiyaçları diğerlerinden büyüklüğüne göre ayırarak öne çıkarabilir. Ancak aynı frekans dağılımları birbirinin içinde yuvalanan ihtiyaçları gizleyerek görünmez de kılabilir.

Sadece bir sınıflandırma olarak ele alındığında bu sonuçların, ihtiyaçları kategoriler halinde sunmanın ötesinde bir bilgi taşımadığı düşünülebilir. Oysa, genel başlıkların birbiriyle ilişkili ve birbirinin içine yuvalanmış olabileceği hatırlandığında basit kategorik serimleme, görünenin ötesinde bilgilere ulaşılmasını sağlar. Bu noktada, frekansların yanıt frekansları olduğu, her bir katılımcının yaklaşık ortalama 3,5 yanıt verdiği, her 10 yanıtın aynı ifadeyle belirtildiği ve her 60 yanıtın aynı ihtiyaca işaret ettiği hatırlanmalı, sonuçlar bu ölçüler dâhilinde değerlendirilmelidir.

Üst kategorilerin bazıları kendi aralarında birleşerek daha genel kümeler oluşturabilirler. Ancak bu genel kümeler izleme kolaylığı sağlamanın ötesinde dördüncü düzey kategoriler olarak düşünülmemelidir.

4. BETİMLEYİCİ DEĞİŞKENLERİN OLUŞTURULMASI

Tüm değerlendirmeler ve bu değerlendirmelerin işaret ettiği ana tema, nesnel araştırma ve incelemelerin nesnesi olabilmelidir. Bunun temel koşulu ise sonuçların birer değerlendirme olmaktan öteye taşınarak ölçülebilir değişkenler olarak tanımlanmasıdır.

Bir değişkenin değişken olarak tanımlanmasının pek çok koşulu vardır. Ancak değişkeni değişken yapan özellik, ölçülebilir olmasıdır. Değişkenin ölçülebilir olmasıyla tanımlanması özdeştir. Ölçülebilir özellikleriyle tanımlanabilen her gözlem bir değişkene karşılık gelir ve her değişken ancak ve sadece ölçülebilir özellikleriyle tanımlanır.

Değişken olarak tanımlanmayan gözlemler değerlidir. Hatta bazı hallerde ölçülebilen değişkenlerle elde edilen sonuçlardan daha fazla işe yararlar. Ancak tam da bu nedenle çok yüksek risk taşırlar; kişisel veya toplumsal kanaatlerden etkilenmeye çok açıktırlar ve nihai olarak bu gözlemlere dayanarak iş yapmak kişilerin tek tek ya da topluca inanıp inanmamalarıyla, özneler arası oydaşmayla mümkündür.

Oysa değişkenler, varlıklarının sınanması dahil herkesin incelemesine açıktır. Kişisel kanaatlerin ötesinde gözlem, deney, ve deneme yapmak ancak herkesin aynı terimlerle kabul edeceği değişkenlerle mümkündür. Buradaki kabul, kanaat getirmeye ilgili değildir. Değişkenler, ölçülebilir özelliklerle tanımlanmak zorunda olduğundan araştırmacı kişisel kanaatleriyle değişkenler arasına mesafe koyabilir, kişisel kanaatlerinden bağımsız olarak değişkenleri tanımlayabilir.

Özetle bir değişken, ölçülebilir özellikleri üzerinden bir kez tanımlandıktan sonra her inceleme ve denetlemeye hazırdır. Zaten inceleme ve denetlemeye hazır

olacak şekilde hazırlanırlar. Ölçülebilir özellikler bakımından tanımlanmasındaki gaye budur.

Bu aşamada elde edilen veriler, üçüncü bir kez daha ve değişken oluşturma ölçütlerini kullanarak yeniden sınıflandırılabilir. Bu gözle yapılan bir sınıflandırma, ölçülebilir özellikleri üzerinden kaç farklı değişkenin tanımlanabileceğini gösterecektir. Böylece bu araştırma, üniversite gençlik ihtiyaçlarının daha kapsamlı ve nesnel olarak çalışılmasını kolaylaştıracak değişkenleri betimlemiş olacaktır.

Başlıklardan anlaşılacağı ve "ortak alanlar" tablo ve grafiklerinden izlenebileceği gibi bu değişkenlerin her biri daha dar kapsamlı alt değişkenler halinde düzenlenebilir. Böyle bir denemenin oldukça verimli olacağı görülmektedir. Ölçülebilir özellikler ilk bakışta, değişken adları veya değişkenleri oluşturan unsurların adlarına bakılarak hemen göze görünmeyebilir. Ancak daha yakından bakıldığında ve özellikle alt kategorileri oluşturan özdeş yanıtlar tek tek incelendiğinde bu özellikler fark edilecektir.

Elde edilen betimleyici değişken sınıflandırması kullanılarak çok sayıda araştırma sorusu, hipotez, ve ölçme konusu türetilebilir. Olası tüm soruların belirlenmesi bu çalışmanın kapsamının çok ötesindedir. Burada, "ortak alanlar" başlığı altında genel bir değerlendirme sunulmaktadır.

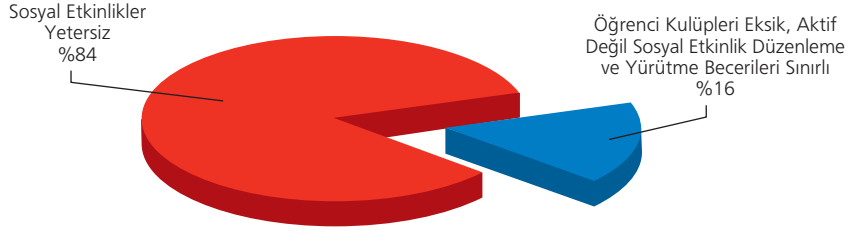
Araştırma, elde ettiği betimleyici sınıflandırmaya paralel olarak ve buraya kadar yapılan tüm değerlendirmeleri göz önünde bulundurarak dört genel betimleyici değişken tanımlamıştır. Buna ek olarak, her betimleyici değişkenin oluşturuca unsuru kabul edilen alt değişkenler de tanımlanmıştır.

Betimleyici değişkenlere ilişkin "ortak alanlar" başlığı altında yapılan değerlendirmeler, bu değişkenler kullanılarak pek çok göstergenin elde edilebileceğini söylemektedir. Gösterge üretme özelliği bir değişkeni değişken yapmaya yeter bir ölçüttür. Bu anlamda bu değişkenler, potansiyel araştırmaların neler olabileceğinin örneklerini sunmaktadır.

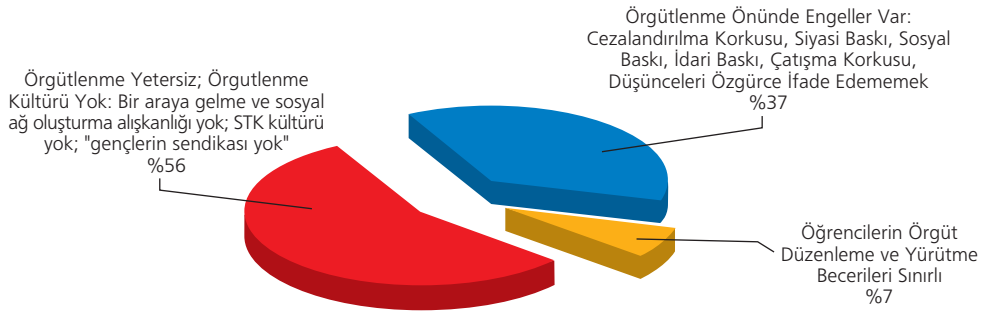
Ek olarak bu değişkenler, bu araştırmada elde edilen gençlik ihtiyaçları sınıflandırmasını sınamanın yolunu göstermektedir. Dolayısıyla araştırma, kendisinin nasıl doğrulanacağını da yine kendi içinden ürettiği bilgiyle belirtmektedir.

EK- ÜNİVERSİTE GENÇLİK İHTİYAÇLARININ ALT BAŞLIKLARA GÖRE AYRINTILI DAĞILIMI

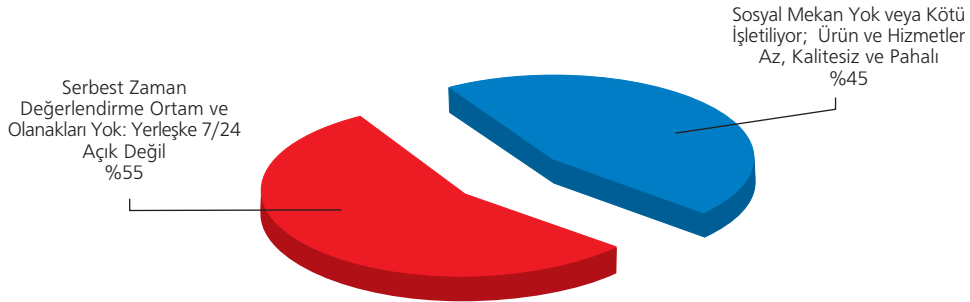
Üniversitede Sosyal Hayat

Örgütlenme

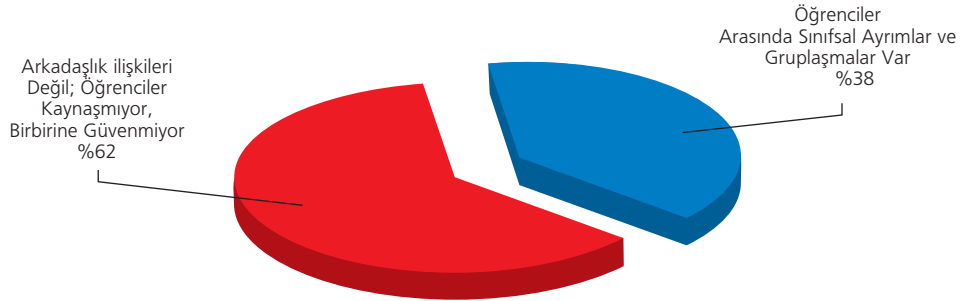
Üniversitede Sosyalleşme Ortamları

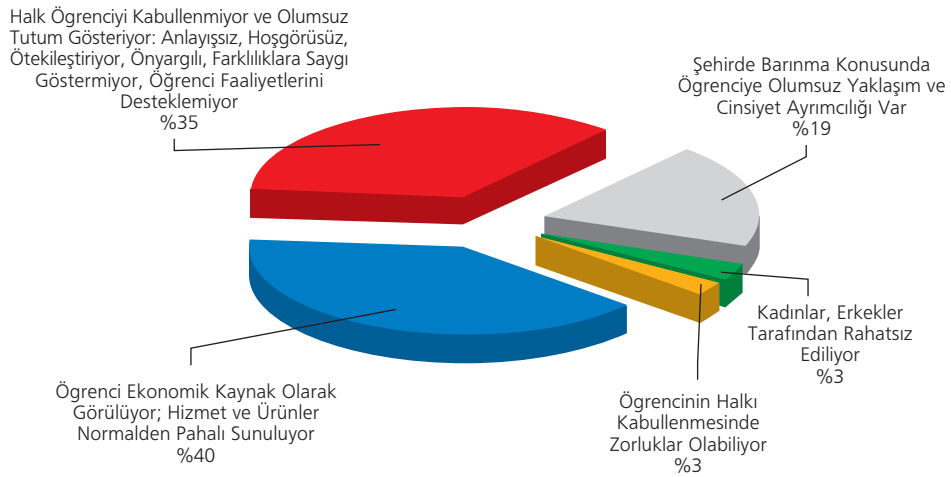
Üniversitede Spor Etkinlikleri

Arkadaşlık İlişkileri

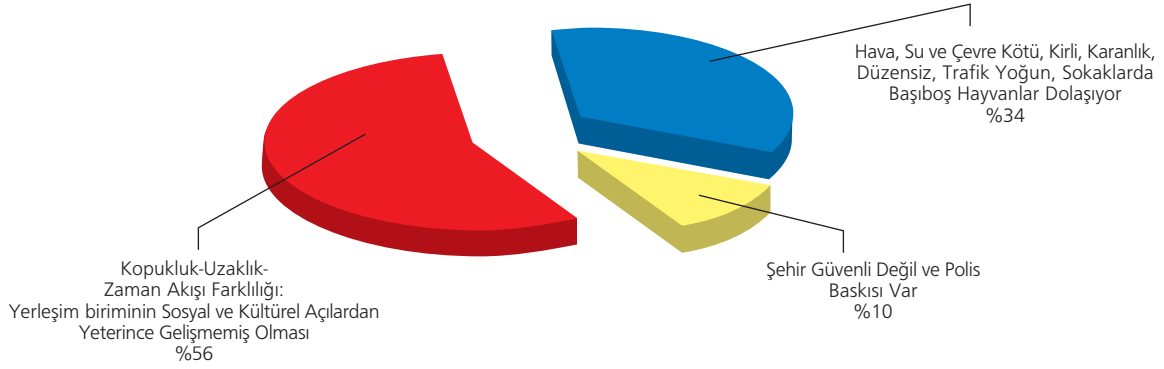
Yerleşim Biriminde Birlikte Yaşam ve Halkın Öğrenciye Yaklaşımı

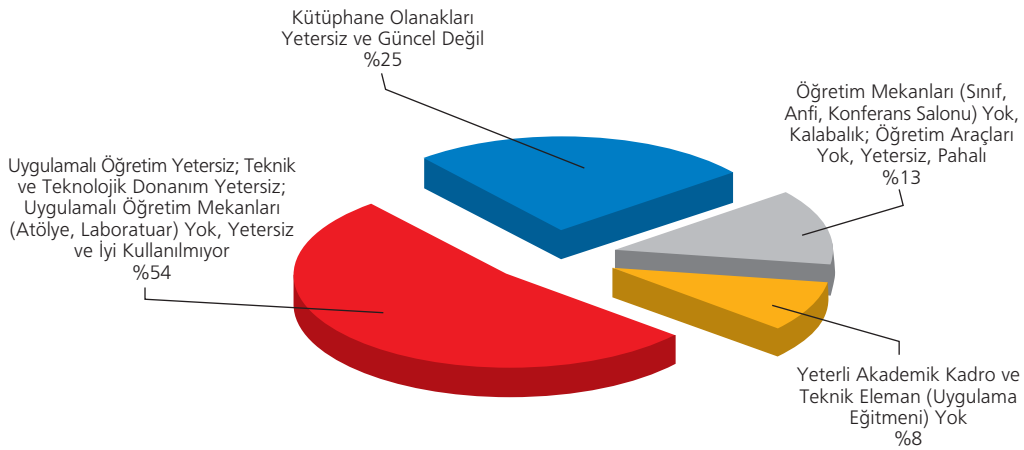
Yerleşim Biriminde Sosyal Hayat

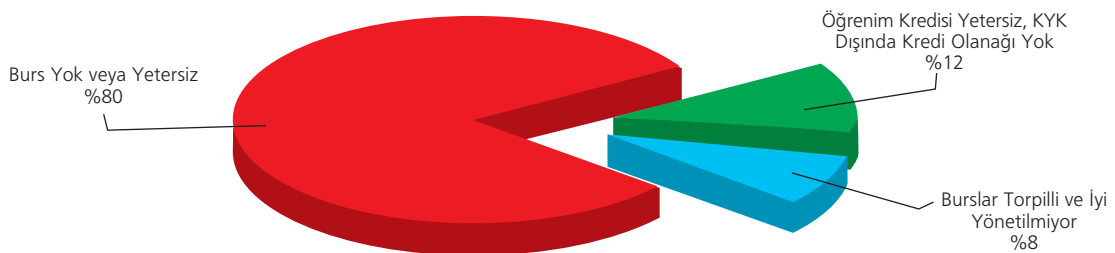
Yerleşim Birimine Özgü Özellikler

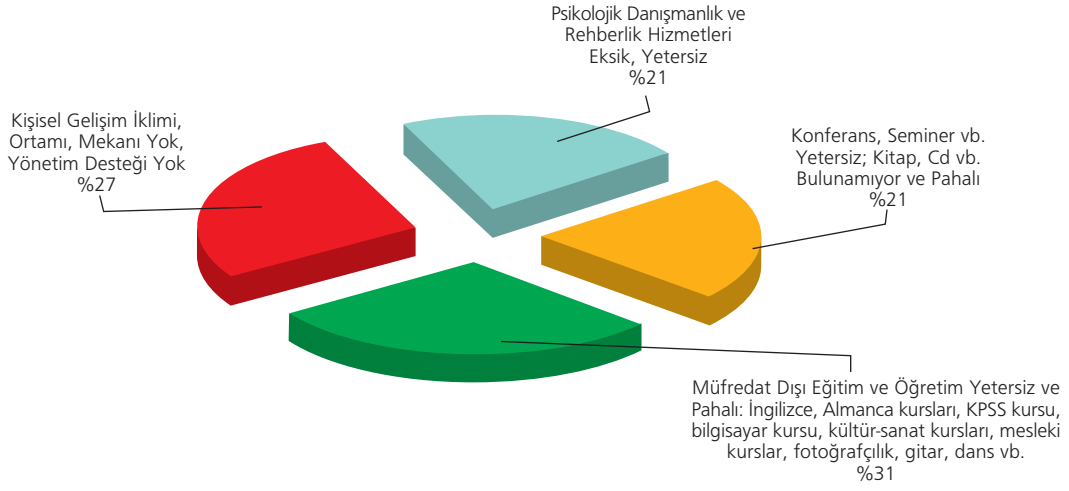
Öğretim Olanakları

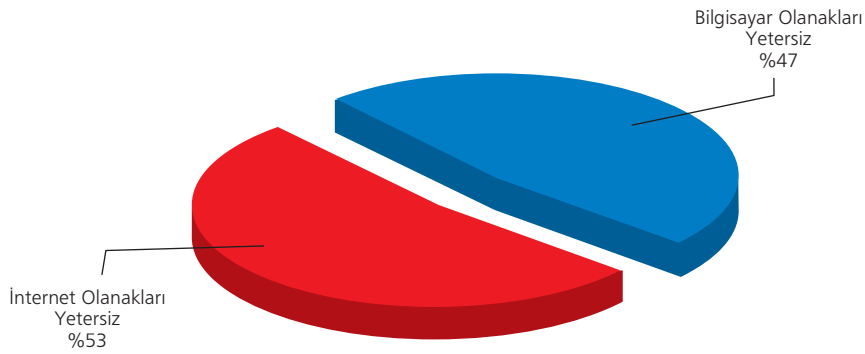
Burs-Kredi Olanakları

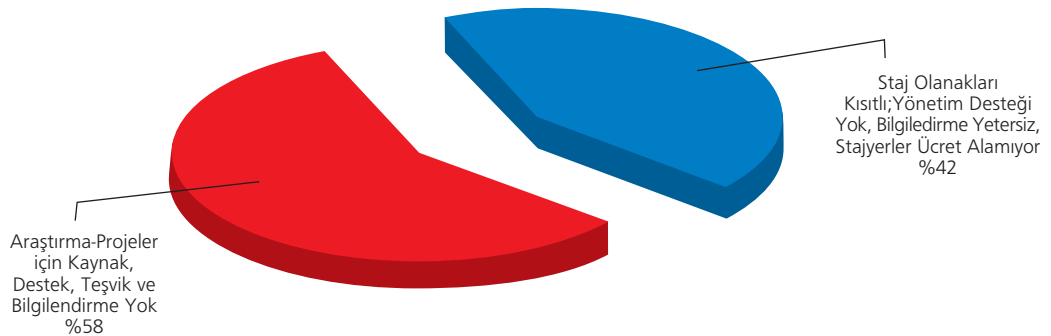
Kişisel Gelişim İklimi ve Olanakları

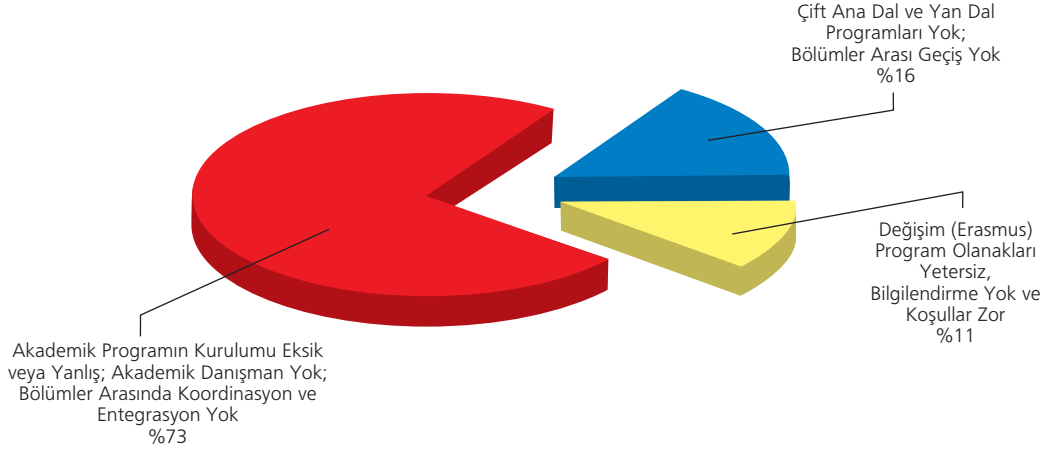
Akademide Teknik Olanaklar

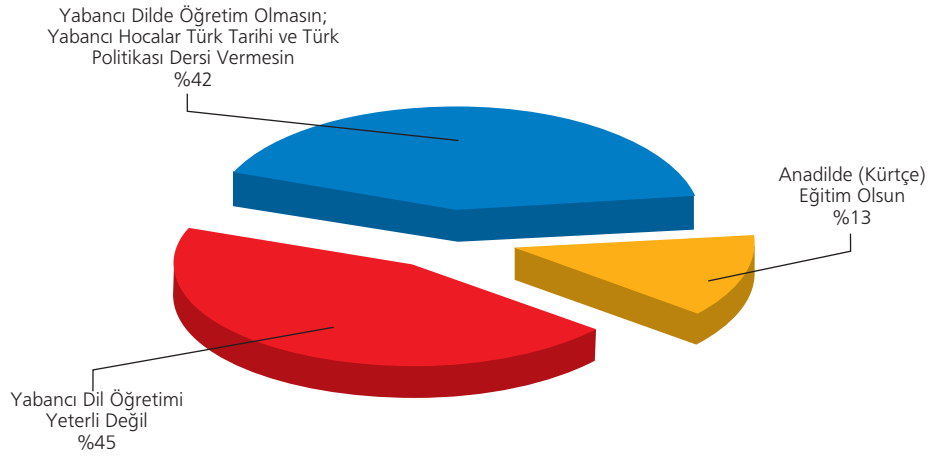
Araştırma - Proje ve Staj Olanakları

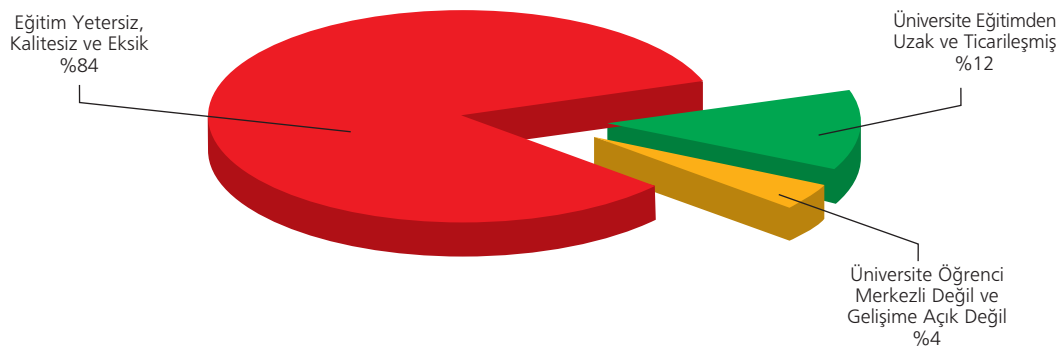
Akademik Program Olanakları

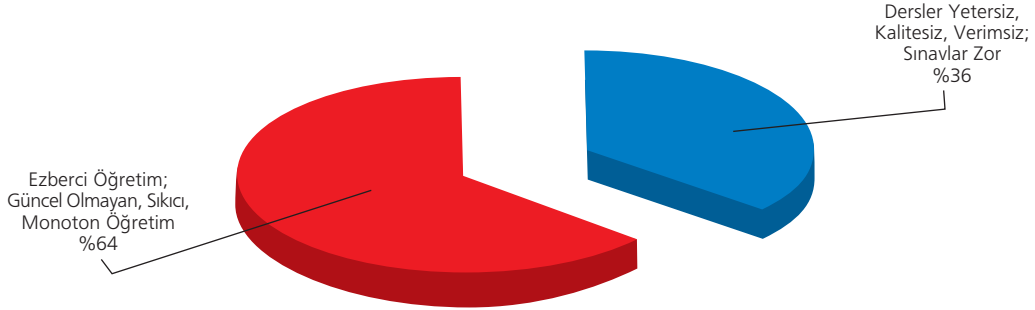
Yabancı Dil Öğretimi ve Anadilde Öğretim Olanakları

Eğitim Yeterlilik ve Kalitesi

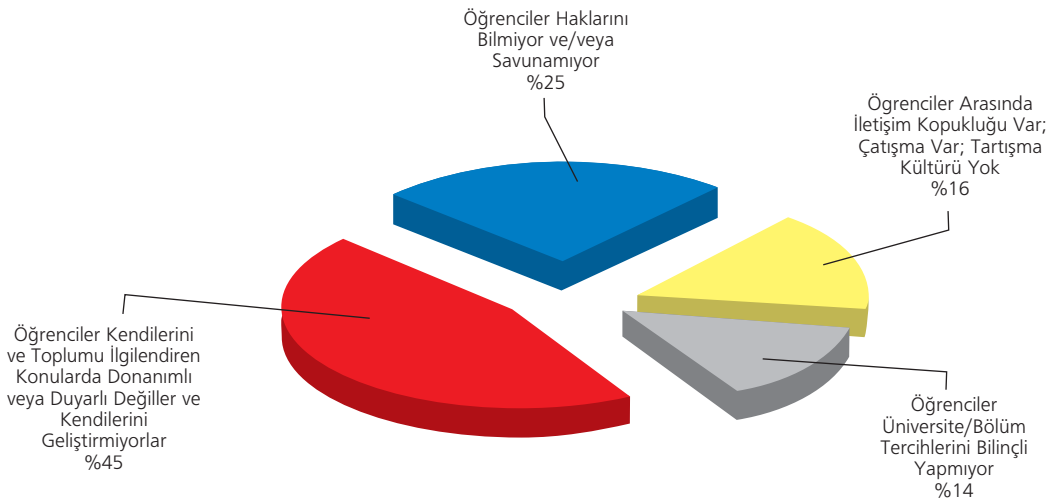
Öğretim Yeterlilik ve Kalitesi

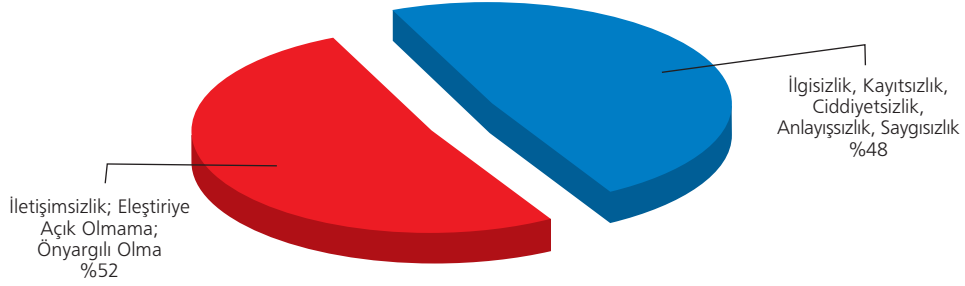
Öğretim Elemanları Yeterlilik ve Kalitesi

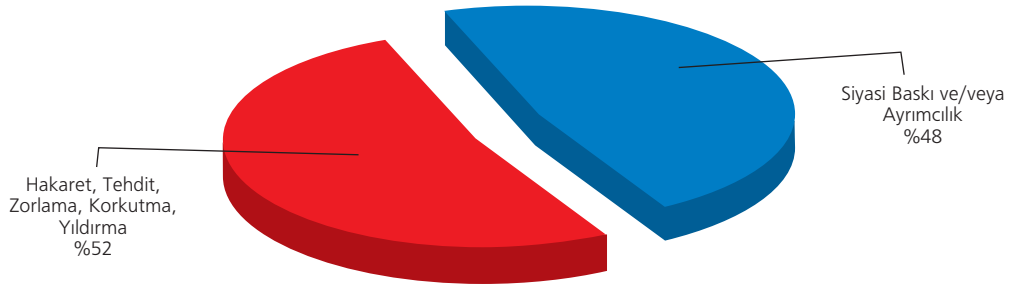
Öğrenci Nitelikleri

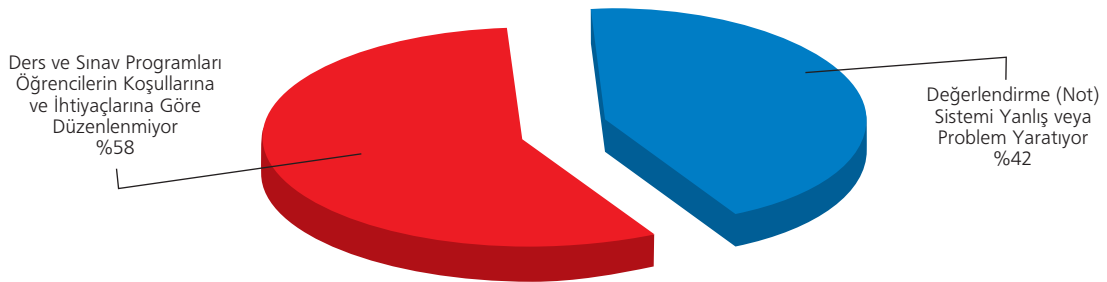
Öğretim Elemanları - Öğrenci İlişki ve İletişim Kalitesi

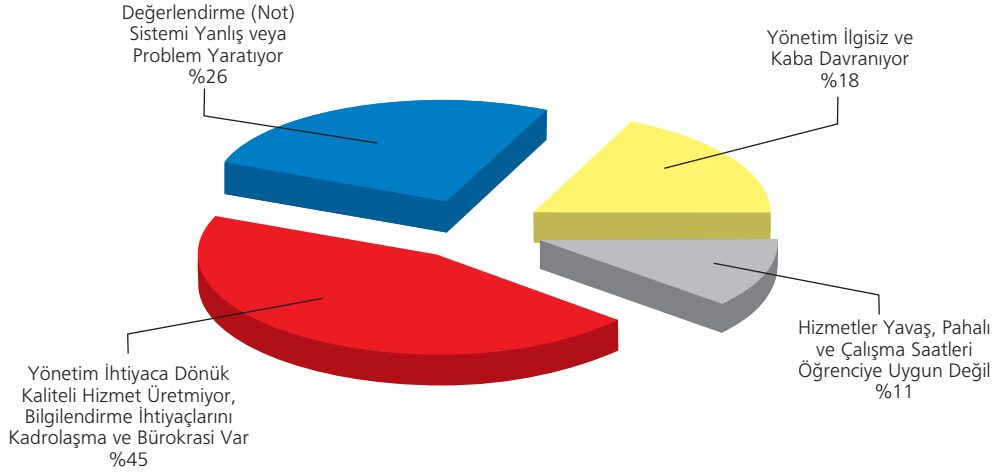
Akademide Etik İhlaller

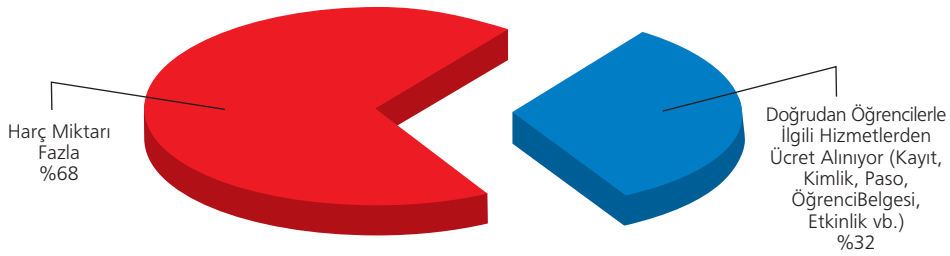
Ders ve Sınav Yönetimi

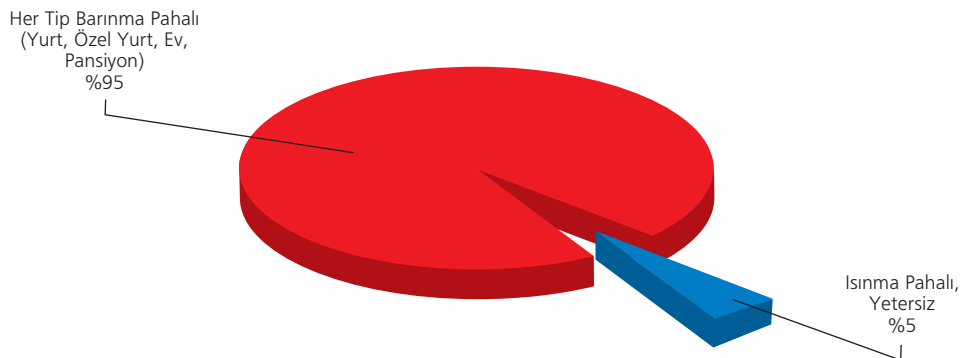
Üniversite Yönetim Yeterlilik ve Kalitesi: Yönetim Öğrenci Merkezli Değil

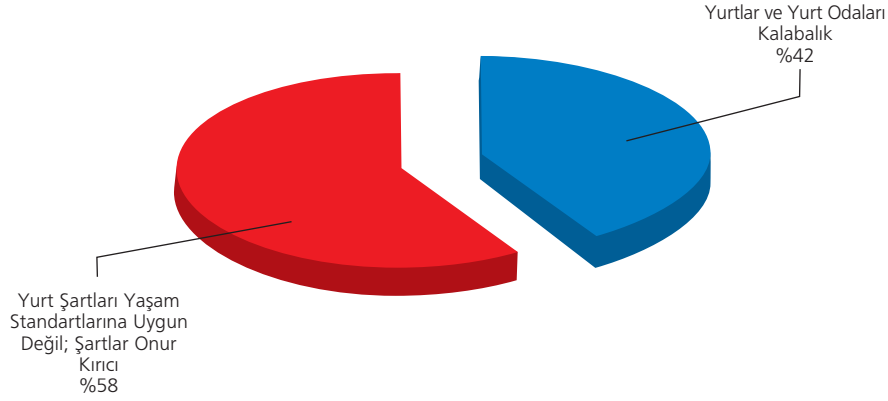
Öğrencilerin Maddi Katkı Payları

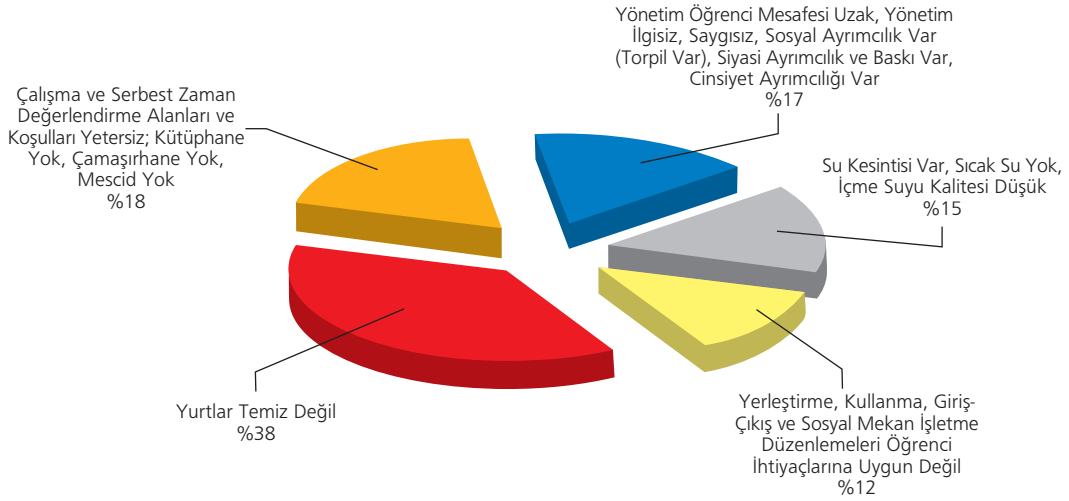
Barınma Maliyeti

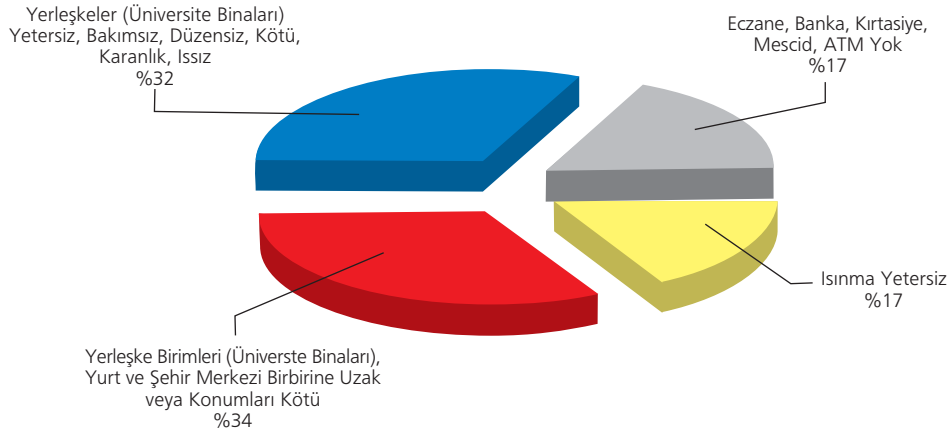
Yurt Olanakları

Yurt Yönetimi ve Yurtta Yaşam Kalitesi

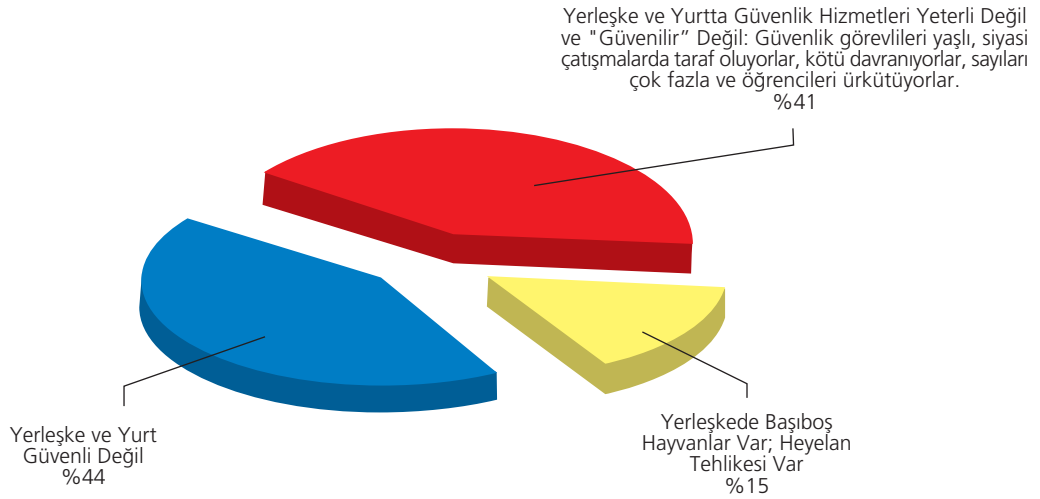
Yerleşke Olanakları

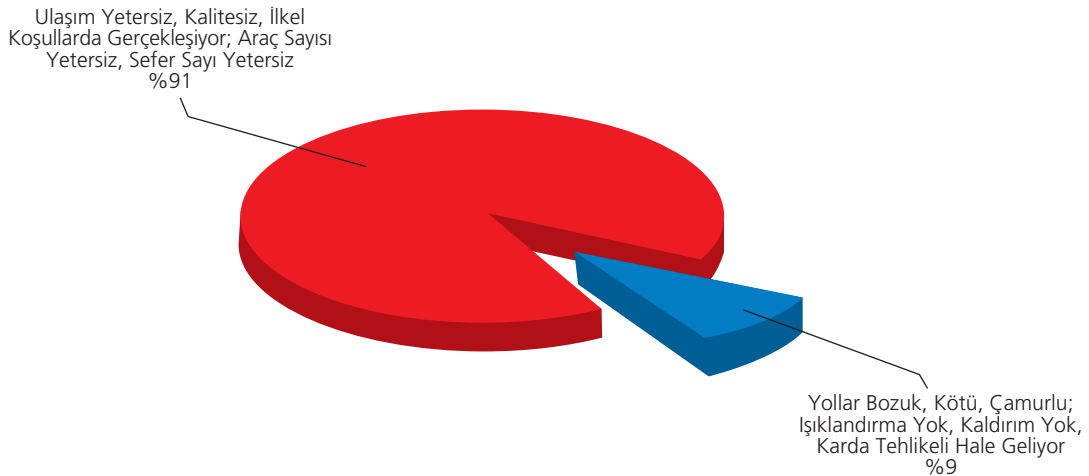
Yerleşke Yönetimi

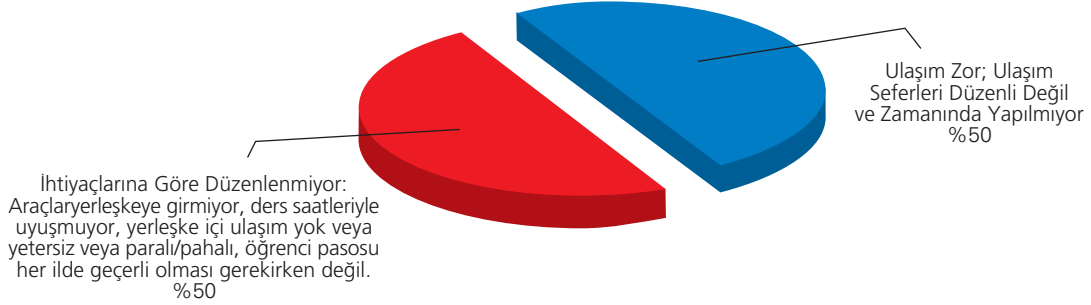
Yerleşkede ve Yurttta Güvenlik

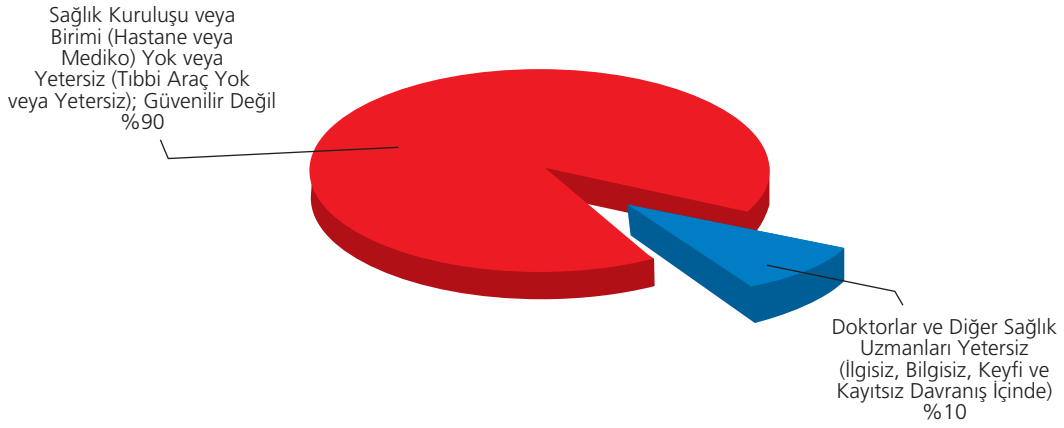
Ulaşım Olanakları

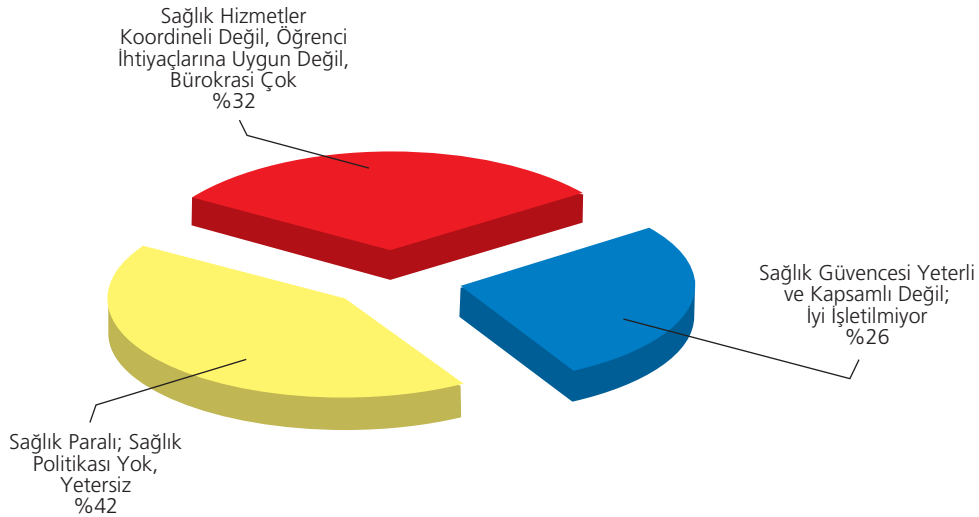
Ulaşım Yönetimi

Sağlık Hizmet Olanakları

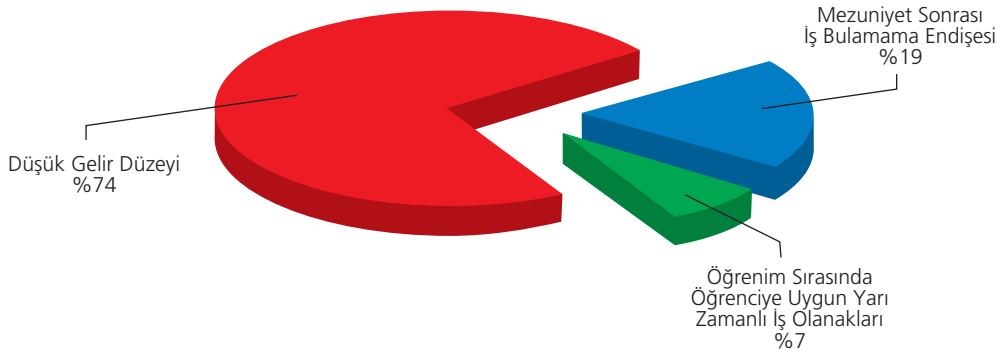
Sağlık Yönetimi

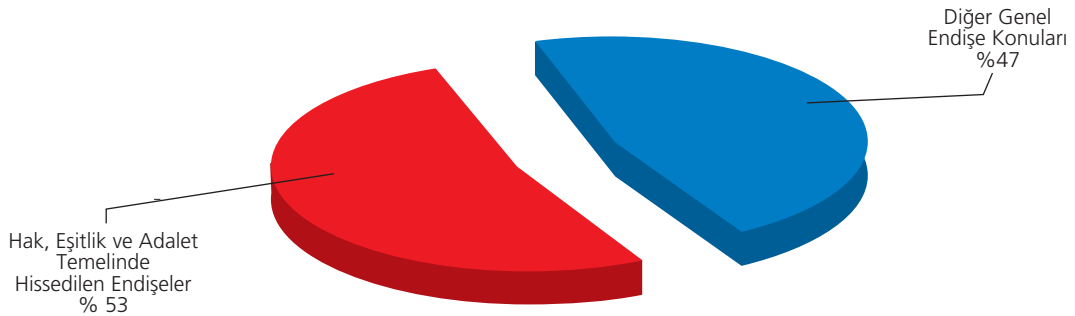
Beslenme Maliyeti ve Beslenme Yönetimi

Maddi Gelir Düzeyi ve Gelecek Güvencesi

Genel Endişeler

NOTLAR

A series of horizontal dotted lines for writing notes.

Toplum Gönüllüleri

Burhaniye Mah. Atilla Sok. No:16 Altunizade 34676 Beylerbeyi - İstanbul
Tel: 0216 321 89 88 / 321 89 98 Faks: 0216 422 64 19

www.tog.org.tr